

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/773715
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 8 (13.239)

Trst, sredo, 11. januarja 1989

Ker socialisti opravičujejo zahteve CGIL, CISL in UIL

Spopad v vladni večini zaradi izziva sindikatov

*Avanti nekoliko omilil svoje stališče, za Amata delavcev ni
mogoče več izžemati - Grob napad La Malfa na PSI in sindikat*

RIM — Ob sindikalnih zahtevah po pravičnejšem davčnem sistemu, ki jih bodo potrdili z vsedrjavno splošno stavko 31. januarja, postaja ozračje na italijanskem političnem prizorišču do skrajnosti razbeljeno. Ves dan se je včeraj sušljalo, da sta se sestala Craxi in De Mita, šele sinoči se je izvedelo, da sta imela krajši telefonski pogovor. Kaj sta si povedala, ni znano. Sodeč po današnjem nepodpisanem uvodniku v strankinem glasilu Avanti, ki ga pripisujejo Craxiju, skušajo socialisti nekoliko pomiriti duhove. Uvodničar namreč navaja, da »socialisti niso napadali, se niso spopadli in niso grozili nikomur, prav tako niso osvojili tujih protestov«. Soočanje med strankami večine je možno, saj nas loči od srečanja med vlado in sindikati dober teden. Stališče socialistov se je torej nekoliko omehčalo po začetnih salvah proti vladnemu finančnemu programu.

Zakladni minister, socialist Amato, pa je včeraj jasno povedal, da so žepi odvisnih delavcev kot »stara limona«, ki so jo v teh letih vse preveč ožemali.

Če je bil Amato previden, Craxi pa je novinarjem celo dejal, da išče orientacijo v vsej tej zmešnjavi, je bil La Malfa do skrajnosti napadalen. Zanj so vsega krivi predvsem socialisti, ki so zadali težak udarec vladi, ker so demagoško osvojili teze sindikata in KPI, medtem ko so socialistični ministri nemoteno podprli vladni finančni načrt. La Malfa je tudi odločno zavrnil sindikalne zahteve o odpravi davčnega grabeža. Po njegovem so se sindikati prav tako demagoško spravili na vlado z grožnjami o splošni stavki, da bi omilili pekoče poraze med pogajanjem z delodajalci in zaradi krize, ki pretresa sindikat. Ob tem se samo po sebi

zastavlja vprašanje, kako La Malfa lahko navaja, da je še vedno možen dialog s sindikatom, če poudarja, da vlada ne sme niti za milimeter odstopiti od sklepov, ki jih je sprejela 27. decembra, ob tem še dodaja, da je Craxi med svojim predsednikovanjem v vladi brez posledic preživel dve splošni stavki. La Malfa seveda zahteva takojšnje preverjanje med strankami vladne večine, ker je nedopustno, da so socialisti z eno nogo v vladi z drugo v opoziciji.

Položaj je torej skrajno zapleten. Finančni minister Colombo (KD) skuša miriti, saj trdi, da »mora« priti do srečanja med vlado in sindikati, ker je treba sindikatu jasno povedati, da bo vlada spoštovala svoje obveze. Glede davčnega grabeža so to vprašanje za sedaj zamrzili, ker vsa zadeva ni jasna niti z ustavnega vidika. Kljub temu pa se je vlada obvezala, da bo to vprašanje rešila leta 1990.

Če demokristjani s svojo običajno umirjeno pozicijsko vojno skušajo utruditi tako socialiste kot sindikat, pa je že sedaj jasno, da sindikat ne more odstopiti od svojih zahtev, ker bi se blamiral pred delavci. Med drugim celo nezvezni sindikati osvajajo zahtve CGIL, CISL in UIL, kar nesporno dokazuje, da je to prednostno vprašanje za Italijo.

Po mnenju sekretarja KPI Occhetta vladi ne bo uspelo preprečiti splošne stavke, ker je celo za socialistične sindikaliste malenkostna sprememba davka IRPEF kot kompromisni predlog za preprečitev splošne stavke nesprejemljiva. Ta teden bi morale torej vladne stranke izluščiti svojo strategijo, da bi bile kos izzivu sindikatov, za katere se je vsa zadeva preveč politizirala.

Na včerajšnji otvoritvi sodnega leta

Veliki problemi sodstva v Italiji

*Glavni pravdnik kasacijskega sodišča o naraščanju
kriminala - Civilnemu sodstvu grozi paraliza*

RIM — V prisotnosti najvišjih državnih oblasti je glavni pravdnik kasacijskega sodišča Vittorio Sgroi včeraj v Rimu svečano otvoril novo sodno leto. Toda slika, ki jo je Sgroi podal o razmerah v italijanskem sodstvu, ni razveseljiva. Gre za sodstvo »v okvari«, bi lahko rekli ob vseh negativnih podatkih, ki jih je glavni pravdnik včeraj naštel.

Ti negativni podatki zadevajo tako organiziran kriminal, ki stalno narašča, kot tudi vse bolj zaskrbljujoč pojav mladinskega prestopništva. Povečalo se je tudi število kaznivih dejanj, ki so povezana s trgovino z mamili, Sgroi pa ni bil zadovoljen niti z uspehi boja proti terorizmu, ki je sicer pod kontrolo, vendar pa je po njegovem mnenju spet čutili obujanje teroristične dejavnosti. Kar se samega sodstva tiče, pa je položaj najbolj zaskrbljujoč v civilnem sodstvu, kateremu grozi paraliza, če se stanje v kratkem ne bo izboljšalo.

Za boj proti mafiji Sgroi predlaga okrepitev policije, boljše opremo in kapilarno razdeljenost policijskih enot po celem teritoriju. Za učinkovit boj proti organiziranemu kriminalu pa je po njegovem mnenju nujno potrebno tudi sodelovanje z drugimi državami.

Zaključne misli pa je namenil nedavnemu zakonu o civilni odgovornosti sodnikov. Ta zakon je po njegovem mnenju neustrezen in naj bi povzročil več težav kot pa koristi.

Na sliki (AP): glavni pravdnik kasacijskega sodišča Vittorio Sgroi med včerajšnjim govorom.

Repriza oktobrskih množični shodov v Titogradu

V Črni gori spet izbruhnil množični protest: 50.000 zahteva odstop vodstva

DEJAN VERČIČ

LJUBLJANA — Po celonočnem zasedanju partijske organizacije v titograjski tovarni Radoje Dakić, na kateri so bile oblikovane glavne zahteve delavcev, je včeraj dopoldan več tisoč demonstrantov prikoralo pred zgradbo črnogorskega parlamenta. Ves dan so se jim pridruževali študenti, delavci iz drugih tovarn, prihajali pa so vedno novi tudi iz najbolj oddaljenih črnogorskih krajev. Pozno sinoči je bilo na ulici že več kot 50.000 demonstrantov.

Najnovejšemu valu nemirov v črnogorski prestolnici je mogoče reči drugi polčas igre, ki se je začela z množičnim zborovanjem na titograjskih ulicah oktobra lani. Po postavljenih zahtevah demonstrantov po odstopih najvišjih črnogorskih politikov in po tem, ko so takratno zborovanje preplavila gesla srbskega nacionalizma in vzklikanje srbskemu partijskemu šefu Slobodanu Miloševiću, je oktobrsko zborovanje večti-sočglave množice razgnala policija.

Osnovna zahteva včerajšnjih demonstracij ostaja ista, kot je bila oktobra lani: od-

stopita naj državno in partijsko vodstvo Črne gore, predsednik črnogorskega parlamenta in oba črnogorska predstavnika v zveznem partijskem in državnem predststvu - praktično vso črnogorsko politično vodstvo. Demonstranti še zahtevajo, naj se ugotovi, na čigavo pobudo je oktobra lani policija razgnala demonstrante, in naj se odgovorne kazensko preganja. Ob tem demonstranti še zahtevajo, naj se objavijo stenogrami vseh poročil o oktobrskih dogodkih v Črni gori, ki so jih črnogorski predstavniki dali na zaprtih sejah zveznih državnih in partijskih organov. Šele na koncu demonstranti zahtevajo tudi rešitev težkega gospodarskega položaja, v katerem se je znašla ta republika. Med zahtevami demonstrantov je tudi takojšnji sklic kongresa črnogorskih komunistov.

Ves dan je za zaprtimi vrati zasedalo državno in partijsko vodstvo Črne gore, do pogajanj med oblastmi in demonstranti pa včeraj, razen za kratek čas okoli 18. ure, ni prišlo. Politično vodstvo Črne gore je orga-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

SKGZ pri Smoletu

LJUBLJANA — Predsednik Republiške konference SZDL Slovenije Jože Smole se je včeraj pogovarjal s Klavdijem Palčičem, predsednikom Slovenske kulturno-gospodarske zveze iz Trsta, Dušanom Udovičem, tajnikom SKGZ, Bogom Samso, članom Izvršnega odbora SKGZ in Dušanom Janežem, sekretarjem Komisije za manjšinska in izseljenska vprašanja pri Predsedstvu RK SZDL Slovenije, ki so se udeležili žalne seje za preminulim dr. Marjanom Brecljem.

Jože Smole je spregovoril o gospodarskem in političnem razvoju in aktualnih družbenopolitičnih razmerah SR Slovenije in SFR Jugoslavije in še posebej o odnosih med SFR Jugoslavijo in Republiko Italijo ter v njenem okviru SR Slovenije s Furlanijo-Juljsko krajino. V nadaljevanju razgovora so še posebej obravnavali poslabšanje položaja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, pri čemer je Jože Smole poudaril trajno skrb slovenskega naroda in jugoslovanske države za razvoj slovenske narodnostne skupnosti in pa prizadevanja za zakonsko zaščito.

Jože Smole je napovedal, da bo na eni od prihodnjih sej Predsedstva RK SZDL Slovenije obravnavan položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in vloga SR Slovenije pri njenem nadaljnjem razvoju.

Nierlichu včerajšnji veleslalom

Avstrijec Rudolf Nierlich (v sredi na sliki AP) je osvojil prvo mesto na včerajšnjem veleslalomu za SP v Kirchbergu pred Zurbriggnom (levo) in Tombo (desno). Odličen četrti je bil Jugoslovan Čizman. Več o tem dogodku na 14. strani.

Srečanje zaradi pitne vode

RIM — Vse bolj jasno postaja, da Italija ne more več zapirati oči pred nevarnostjo vedno večjega zastrupljanja pitne vode, kot jih je zapirala doslej. Kar v šestih deželah tako imenovanega Padskega bazena so ugotovili, da prisotnost nevarnih herbicidov v vodi krepko presega dovoljeno stopnjo, v brk državnim predpisom, da ne govorimo o kršitvi predpisov Evropske gospodarske skupnosti. Doslej je ministrstvo za zdravstvo ta problem reševalo tako, da je enostavno podaljševalo veljavnost odloka, po katerem je bila dovoljena uporaba pitne vode, ne glede na njeno onesnaženost. Vik in krik, ki so ga zaradi tega zagnale nekatere politične sile in razne naravovarstvene organizacije, pa je prisilil vladne in deželne organe, da so začeli resneje razmišljati o tem problemu.

Včeraj je bilo namreč v Palači Chigi napovedano medministrsko srečanje, ki so se ga udeležili tudi predstavniki zainteresiranih dežel, to je Piemonta, Lombardije, Veneta, Emilije-Romagne, Mark in naše dežele Furlanije-Juljske krajine, ki se prav tako sooča z resnim pojavom onesnaženosti pitne vode v nižjih furlanskih predelih. Srečanje je sklical minister za dežele Maccanico, udeležili pa so se ga še ministri za okolje Ruffolo, za zdravstvo Donat Cattin, za komunitarne zadeve La Pergola in za civilno zaščito Lat-

tanzio. Z včerajšnjega sestanka je v bistvu izšel sklep, da se mora tudi Italija prilagoditi normativu EGS in da zato ne gre več posplošeno podaljševati veljavnosti odloka, ki omejuje kršenje evropskih predpisov. Vse »onesnažene« dežele bodo morale predložiti podrobne načrte za sanacijo položaja in država bo konkretno pristopila k sanaciji z izdatnimi finančnimi sredstvi, ki so bila nakazana v triletnem načrtu za zaščito okolja in ki so vpisana v pred kratkim odobrenem finančnem zakonu. Minister za zdravstvo je tudi zagotovil, da bodo določili točne norme glede uporabe herbicidov. Izvajali bodo strožjo kontrolo nad proizvodnjo teh škodljivih snovi. Skratka za te proizvode bo veljal isti normativ kot velja za kontrolo nad naftnimi proizvodi. Vse to se bo seveda nujno odražalo v kmetijstvu, kar pomeni, da bo potrebna sprememba kmetijske politike.

Napovedane nove prijeme v boju proti onesnaževanju pitne vode naj bi določil ministrski odlok, ki ga bosta minister za okolje Ruffolo in minister za zdravstvo Donat Cattin predložila konec februarja, ko bo pač zapadel sedanji Donat Cattinov odlok o podaljšanju veljavnosti »kršitve« določil EGS.

D.K.

Fiatov zastopnik Annibaldi govoril novinarjem, inšpektorji za delo v tovarni Alfa-Lancia

»Fiat je spoštoval pravice delavcev« Turinski velikan stopil v protinapad

TURIN — Fiat je stopil v protinapad. Prvi je moral pred novinarje šef za zunanje odnose pri Fiatu Cesare Annibaldi (na sliki), ki je sklical tiskovno konferenco, da bi obrazložil stališče turinske hiše. »Fiat je vedno spoštoval pravice delavcev,« je dejal Annibaldi, ki je tudi dodal, da lahko dokaže, kako so bili tako delavci vpisani v sindikate kot vsi ostali, deležni istega traktiranja. Obtožbe, ki so letele na Fiatovo upravo, češ da je obljubljala, pa tudi dejansko dajala, finančne nagrade izključno sindikalno neangaziranim uslužbencem, naj bi bile torej le golo natančevanje. Annibaldi je tudi dejal, da je dejanski upad vpisov v sindikalne organizacije, najbrž odraz neučinkovitih prijemov sindikatov.

Prag sindikalno izredno vroče tovarne Alfa-Lancia pri Areseju je včeraj prestopila skupina šestih državnih inšpektorjev za delo, ki so tako pričeli svoja posvetovanja s sindikalnimi zastopniki uslužbencev tovarne Fiat. Polemike v zvezi s pritiski in izsiljevanji delavcev, predvsem pa uradnikov tu-

rinskega avtomobilskega velikan, so privedle ministra Formico do tega, da je uvedel preiskavo inšpektorat za delo. Ministra so prepričala predvsem pričevanja številnih uslužbencev, ki so javili svojim sindikalnim predstavništvom, da jim je uprava obljubljala napredovanje ali nagrade za produktivnost v zameno za umik iz sindikalne organizacije. Prva ekipa inšpektorjev za delo se je včeraj sestala z zastopniki FIOM-CGIL, FIM-CISL in UILM-UIL, v popoldanskih urah pa so se pogovorili tudi s stotino delavcev in uradnikov, ki so bili kakorkoli vpleteni v afero. Do petka naj bi inšpektorji zaključili svoje pripravljeno delo - v četrtek bo na vrsti obisk na turinskem sedelu Fiata - ministru pa bi morali izročiti zaključke uvodne preiskave najkasneje do sobote. Jutri se bosta o sporu med sindikati in Fiatom pogovorila tudi predsednik Cossiga in partijski sekretar Occhetto. Vodja KPI bo izročil predsedniku dosje, v katerem so zbrana pričevanja nekaterih delavcev.

V skupščini žalna seja za dr. Brecljem

LJUBLJANA — V slovenski skupščini je bila včeraj žalna seja za preminulim borcem za slovenske pravice in ustanoviteljem slovenske državnosti dr. Marjanom Brecljem.

O pokojniku je govoril predsednik slovenske skupščine Milan Potrč, ki je še zlasti poudaril njegovo odlično vlogo pri ustanavljanju Osvobodilne fronte, v kateri je dr. Breclj zastopal krščanske socialce.

Kasneje je pristopil v komunistično partijo in po vojni se je aktivno udeleževal pri ustvarjanju slovenske države. Bil je prvi predsednik delegatske slovenske skupščine. Bil je človek izrednih človeških kvalitete in izredna slovenska politična in kulturna osebnost.

Na žalni seji so bili prisotni najvišji slovenski oblastveniki in politični predstavniki in predstavniki zamejskih Slovencev. Pogreb bo danes na Žalah v Ljubljani ob 13.30.

● Črna gora

NADALJEVANJE S 1. STRANI

nizacijskemu odboru, ki je vodil zborovanje na ulici, sporočilo, da pod pritiski s ceste ne namerava odstopiti, temveč da se je o svojem odhodu pripravljeno pogovarjati v organih, kjer je bilo izvoljeno - torej v centralnem komiteju partije in parlamentu republike. Partijsko predsedstvo pa se namerava sestati na izredni seji v četrtek.

Po tem sporočilu se je sinoči temperatura na titograjskih ulicah dvignila. Množica je skušala predrati policijski kordon, a so jo predstavniki organizacijskega odbora pomirili. Potem pa se je sam odbor, ki je vodil množico demonstrantov, razpusil.

Predstavniki odbora je pred tem zbranim sporočil: »Vse, kar se bo dogajalo odslej, gre na račun vodstva.«

Plenum CK KPSZ izbral svoje kandidate za volitve v kongres ljudskih poslancev

Mihail Gorbačov med včerajšnjim plenumom CK (AP)

MOSKVA — Centralni komite sovjetske partije je včeraj potrdil seznam 100 kandidatov za volitve v kongres ljudskih poslancev, kot to predvideva novi volilni zakon, ki ga je 1. decembra odobril vrhovni sovjet. Po tem zakonu bo v najvišjem zakonodajnem organu Sovjetske zveze 2.500 poslancev. Eno tretjino poslancev bodo volili po teritorialnem ključu, eno tretjino po republiško-nacionalnem in eno tretjino po organizacijskem ključu. Partiji tako pripada 100 kandidatov, ki jih je posebna komisija včeraj izbrala med 312 imeni, izvolili pa jih bodo 15. in 16. maja ko bo razširjen plenum CK partije.

Ob tem je popolnoma jasno, da partija ni osvojila načela o več kandidatih za vsako poslansko mesto. Iz včerajšnjega poročila Mihaila Gorbačova pa ni razvidno, ali ta »izjema« velja samo za partijo, ali pa tudi za ostale organizacije in za volitve po teritorialnem in republiško-nacionalnem ključu. V zadnjih tednih so namreč sredstva javnega obveščanja z velikim poudar-

kom zahtevala, da morata biti vsaj dva kandidata za eno poslansko mesto.

Kaj se je torej zgodilo med včerajšnjim plenumom CK KPSZ, ni popolnoma jasno. Zahodne agencije so z velikim poudarkom navajale, da je izpadel Boris Jelcin, najradikalnejši zagovornik perestrojke. Gorbačov je navsezadnje včeraj napadel tako stare okostenele dogmatike in birokrate kot tudi tiste partije, ki bi hoteli neučakano prehitovati čas. Iz uvodnega govora generalnega sekretarja pa je zanimiv stavek, v katerem navaja, da zaupanje, ki ga ima ljudstvo do partije, ni večno. »Zato se mora avantgarda delovnega ljudstva vsestransko zavezati, da z uspešno uresničitvijo perestrojke ohrani to zaupanje ljudskih množic.«

Gorbačov je tudi priznal, da je večja demokratizacija sovjetske družbe sprožila tudi negativne pojave, med katerimi prednjačijo mednarodni spori.

Washington Post: ameriška pilota sta streljala brez dovoljenja

WASHINGTON, RIM — O sestrelitvi dveh libijskih lovcev je v včerajšnji številki pisal ugledni ameriški dnevnik Washington Post. V članku piše, da ameriška pilota ne bi smela streljati na libijska miga, ker sta bila takrat šele v rumenem in ne v rdečem alarmu, ki predvideva tovrstno rešitev. Pilota sta torej prvič streljala v prazno ne da bi bila pooblaščen, to pa sta prvič storila, ko sta bila libijska lovca oddaljena kakih 10-12 milj. Po mnenju ameriških izvedencev za vojaška vprašanja je bila torej sestrelitev libijskih migov neupravičena in taktično izredno nevarna poteza. Tega se je dobro zavedal tudi admiral David Morris, poveljnik ameriškega ladjevja v Sredozemskem morju, ki je neposredno pred streljanjem dvakrat ukazal: »Orožje mirno (weapons hold)!«

Libijski voditelj Gadafi je v intervjuju za ameriški tednik USA Today obtožil ameriška pilota, da sta »barbarsko ubila« Libijca, ko sta s padali zapustila svoja miga. Gadafi je ob tem označil predsednika Reagana za norca, katerega »ne bo nihče pogrešal, ko bo zapustil Belo hišo«. Glede sestrelitve dveh lovcev je libijski vodi-

telj ponovil že znano stališče, da je šlo za načrtovano agresijo in da ZDA vodijo proti Libiji državni terorizem.

Šef italijanske diplomacije Giulio Andreotti je včeraj pred zunanjepolitično in obrambno komisijo poslanske zbornice obsežno poročal o aktualnih mednarodnih vprašanjih. Največ pozornosti je Andreotti seveda posvetil dogajanjem vzdolž libijske obale, dolgo pa je govoril tudi o tovarni v Rabti, za katero Američani trdijo, da izdeluje kemično orožje. V njemu običajnem slogu se Andreotti glede tovarne izrecno ni izrekel, ampak je dejal, da bo italijanska vlada to storila, ko bo razpolagala z vsemi elementi. Glede italijansko-libijskega sodelovanja je vodja italijanske zunanje politike podčrtal vrsto »pozitivnih pobud, ki so prišle v zadnjih mesecih iz Libije za izboljšanje medsebojnih odnosov.«

Glede sporne libijske tovarne je bil namestnik tajnika PSI Martelli mnenja, da Libijci s svojim obnašanjem (novinarjem so namreč onemogočili, da bi si tovarno ogledali) sume dodatno utemeljujejo in jih ne odpravljajo.

Zveza jugoslovanskih razumnikov za zdaj ne bo politična partija

ZAGREB — Ni naključje, da so hrvaški intelektualci med prvimi v Jugoslaviji uvideli praznino v državi, ki je po njihovem mnenju usodno razbita na šest republik in dve pokrajini, saj tudi hrvaški politiki že dalj časa govorijo o svojih odločitvah, ki jih edinole lahko preverjajo v jugoslovanskem prostoru. In ko so v prejšnjem letu med pogovori o ustavnih spremembah v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani intelektualci naposled neka-ko prišli skupaj, se je porodila zamisel, da bi v Zagrebu ustanovili združenje jugoslovanskih razumnikov, imenovano Združenje za jugoslovansko demokratično iniciativo. Po sklepu sinočnjega sestanka pripravljalega odbora bodo to združenje ustanovili na svečnico.

Ugledni hrvaški in jugoslovanski ekonomist prof. dr. Branko Horvat, ki je eden izmed glavnih pobudnikov za ustanovitev te zveze razuma, je na včerajšnjem sestanku predlagal, da bi ustanovno skupščino opravili že sedaj, kasneje pa bi jo ponovili s člani iz drugih republik in pokrajin. Vendar je v razpravi kakih 40 pobudnikov za ustanovitev zveze menilo, da je treba preoblikovati osnutek statuta, v katerega se je zapisalo, da je lahko član združenja sleherni polnoletni jugoslovanski državljani, če se doslej ni nacionalistično šovinistično bodisi z versko nestrpnostjo omadeževal. Književnik Miran Mirić, politolog prof. dr. Žarko Puhovski, sociolog prof. dr. Ivan Pripic in še nekateri drugi so namreč menili, da demokratična zveza razuma mora biti odprta za vse, saj za

zdaj ne gre za ustanavljanje kakšne politične partije, temveč združenja, ki edinole lahko z močjo razuma svojih članov, kot pameti jugoslovanske družbe, pomaga k združevanju v jugoslovanskem prostoru tako v kulturi kot politiki, vendar na demokratičnih temeljih, ob popolnem spoštovanju temeljnih svoboščin in pravic državljanov ter nacionalnih posebnosti. Vendar so že kot nosilno temo združevanja predlagali oblikovanje nove jugoslovanske ustave na demokratičnih in federativnih temeljih.

»Nemara je za javnost najlažje predstaviti delovanje združenja v podobi rimskega politiziranega kluba, ki bo javnosti posredoval predloge za določene demokratične pobude in presojo o nekaterih bistvenih zadevah, pomembnih za naš sodobni razvoj,« poudarja predsednik hrvaškega centra PEN prof. dr. Predrag Matvejević. »Dokler živimo v skupni državi, moramo storiti vse, da ohranimo dostojanstvo te skupnosti.«

Pobuda hrvaških intelektualcev je v hrvaški politiki deležna nekakšne tihe podpore, kar seveda ne preseneča, saj Hrvaški, geografsko in drugače vmes med Slovenijo in Srbijo, trenutno ustreza jugoslovanska plat medalje. Prišla je v okoliščine, ko bi lahko tudi zaradi očitkov iz nekaterih drugih okolij, češ da molči ob aktualnih dogodkih na politični sceni Jugoslavije, posredovala za pomiritev sprtni strani, a pri tem njena identiteta ne bi bila v ničemer ogrožena.

PETER POTOČNIK

V Parizu pripravljajo kompromis glede prepovedi kemičnega orožja

PARIZ — Mednarodna konferenca o prepovedi uporabe in proizvodnje kemičnega orožja se bo danes zaključila, posebni plenarni odbor pa je že skoraj v celoti pripravil zaključni dokument. Odbor je zasedal nepretrgoma, da bi našel kompromis, ki bi lahko premosil vse razlike, do katerih je prišlo med stališči industrializiranih držav in delom držav v razvoju glede prioritete pri razorožitvi.

Kot je znano, se vse industrializirane države strinjajo, da je treba zavrniti zahtevo arabskih držav, da se kemična razorožitev izenači z nuklearno. Arabske zahteve pa so podprli neuvrščeni, ki so pri tem zahtevali, da se glede nuklearne razorožitve vsaj sprejmejo bolj konkretne obvezje. Po drugi strani pa si ZDA prizadevajo za splošno zaključno izjavo o razorožitvi na vseh področjih. Upoštevati bo treba tudi predlog jordskega zunanjega ministra Al Kasima, ki je dejal, da si je treba na pogajanjih v Ženevi prizadevati, da se poleg kemične doseže tudi nuklearna razorožitev, saj bi se s prepovedjo samo kemičnega orožja še bolj povečala prednost držav, ki imajo

nuklearno orožje. In po mnenju arabskih držav z nuklearnim orožjem razpolaga tudi Izrael, ki bi si na tak način pridobil izredno premoč na Bližnjem vzhodu.

Med temi predlogi bo potrebno torej najti kompromis, ki naj bi zadovoljil vse. Francoski zunanji minister Roland Dumas je s tem v zvezi izrazil prepričanje, da bodo zaključki konference zadovoljili vseh 145 držav udeleženk in da bo dosežen glavni cilj konference, da se pospešijo ženevska pogajanja, na katerih naj bi končno sprejeli konvencijo o prepovedi uporabe in proizvodnje kemičnega orožja. Poleg tega naj bi konferenca potrdila pripravljenost vseh držav, da spoštujejo ženevski protokol iz leta 1925, ki že prepoveduje uporabo kemičnega orožja.

Zaključni dokument pariške konference naj bi imel za osnovo francoski predlog, ki je bil izdelan po posvetovanjih z najrazličnejšimi skupinami. Ta predlog podpirajo tudi Sovjeti, kot glavna ideja tega predloga pa je polna razorožitev v končni fazi.

Neum: obtožena umikata ostavko

SARAJEVO — Ko je kazalo, da se bo prah okoli neumske afere (naselje funkcionarskih počitniških vil) poleglet, sta se pojavili brzojavki dveh visokih bosanskih funkcionarjev. Nikola Stojanović in Hrvoje Ištuk, ki sta sicer zaradi vpletenosti v afero in zaradi pritiskov javnosti odstopila tudi kot člana CK ZKJ, sta ta najvišji partijski organ obvestila, da umikata ostavki. Oba zahtevata, da poprej vse razsežnosti njune odgovornosti razišče zvezni centralni komite, hkrati pa to pomeni, da bo moral ta organ določiti tudi politično oceno celotne afere in dogodkov v zvezi z njo. V statutarnem pogledu sta omenjena funkcionarja zadeve zdaj precej zapletla, saj se bo CK ZKJ moral lotiti izredno občutljive teme. Ne bi bila izključena niti možnost, da bi se morebiti odkrilo, kdo pravzaprav je bil tako resno zainteresiran, da v Bosni in Hercegovini z dvema odkritima aferama na mah »pospravi« celotno vodilno garnituro... (dd)

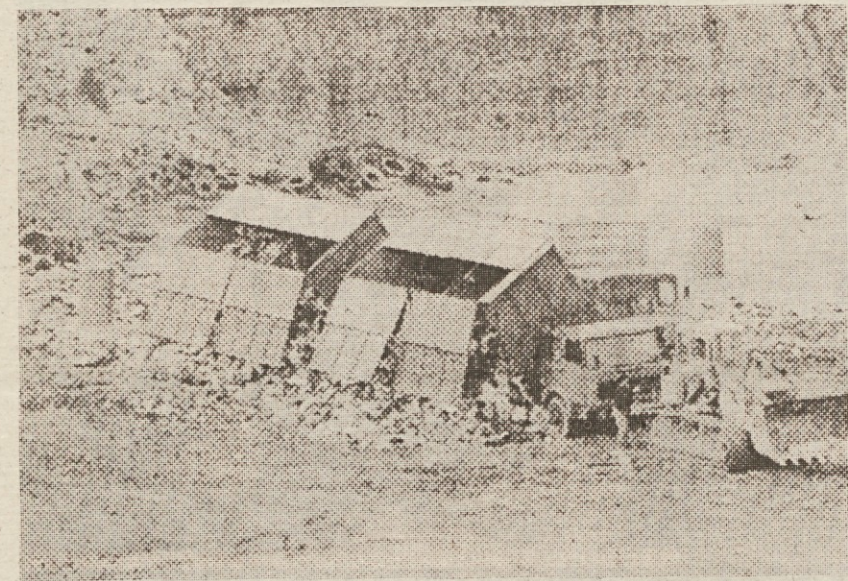
Tehnična okvara in napaka pilota vzroka nesreče pri Kegworthu?

LONDON — Strmoglavljenje letala British Midland Airways naj bi povzročila tehnična okvara, kateri je treba menda dodati še človeško napako, ki naj bi jo zagrešil komandant Kevin Hunt. Preiskava je sicer še vedno v teku, strokovnjaki pa so menda že zarisali dinamiko nesreče, v kateri je izgubilo življenje 44 od 126 oseb na krovu letala. Med žrtvami je tudi italijanski državljani Nicola Mideo, ki je že vrsto let bival v Veliki Britaniji, mnogo oseb pa se še bori za življenje.

V noči po strmoglavljenju letala je iz ZDA odjeknila vest, da je tovarna General Electric, ki gradi motorje za boeing 737, osumljena izdajanja lažnih dokumentov o testiranju motorjev. Nedeljsko nesrečo je vsekakor povzročila okvara na enem od dveh motorjev, ne pa na obeh, kot so trdili očividci. Po podrobnejših izvidih so namreč dokazali, da je pilotu dejansko uspelo pogasiti požar, ki je izbruhnil v motorju.

Industrijci obtožujejo deželno upravo

Nujne so drugačne izbire za uničevanje odpadkov

TRST — Na zadnji seji predsedstva je deželna zveza industrijcev obravnavala tudi vprašanje zaščite okolja in probleme, ki so z njo povezani, prevsem glede odlaganja odpadkov. Industrijci so izrazili globoko zaskrbljenost o sedanjem stanju in se niti preveč prikrito obregli ob deželno upravo. V bistvu so jo obtožili, da po šestih letih, odkar je stopil v veljavo državni zakon, ki daje navodila za urejanje tega področja, še ni pripravila deželnega načrta o uničevanju odpadkov. Zaradi tega se vsi tisti, ki delujejo v tem sektorju v velikih težavah, ker se stalno kopičijo negotovosti in dvomi o avtentičnem tolmačenju normativov. Pri tem dodajajo, da gre za važne probleme, ker je treba spoštovati določene ukrepe, za kršitev katerih je predviden poseg sodnih oblasti. Zaradi vseh teh problemov so industrijci zaprosili za nujen sestanek s pristojnim deželnim odborom.

S tako oceno se povsem strinja tudi deželni tajnik KPI Viezzi, ki je včeraj v krajši izjavi ponovno ožigosal pomanjkljivosti deželne uprave na tem področju. Dodal je, da KPI že dalj časa opozarja na tako stanje in da je že posredovala svoje predloge, s katerimi premostiti sedanje stanje. Obenem je izrazil zadovoljstvo, da tako pomembne gospodarske sile kot so industrijci javno obrazložijo svoja stališča o tako važnem problemu in ožigosajo pomanjkljivosti deželne uprave o njem.

Miran Potrč jutri v skupščini FJK

TRST — Predsednik skupščine SR Slovenije Miran Potrč bo jutri prispel v Trst na povabilo predsednika deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine Paola Solimberga. Srečal se bo s člani predsedstva skupščine, z načelniki svetovalskih skupin in s predsedniki svetovalskih komisij. Miran Potrč, ki je bil med drugim član komisije za revizijo jugoslovanske zvezne ustave bo na jutrišnjem sestanku s predstavniki deželne skupščine poročal tudi o tem vprašanju.

Pred tednom dni v Trstu

Srečanje med PSI, PSDI in socialdemokratsko zvezo Slovenije

TRST — Pred tednom dni so se v Trstu sestali predstavniki iniciativnega odbora socialdemokratske zveze Slovenije ter socialistične in socialdemokratske stranke iz Furlanije-Juljske krajine. Za PSI so bili prisotni član vsedržavne direktije posl. Renzulli, deželni sekretar Saro, pokrajinski tajnik sen. Agnelli in načelnik svetovalske skupine v občinskem svetu Perelli, za PSDI pa član pokrajinskega tajništva Di Piazza.

Gosti iz Slovenije so predstavnike PSI in PSDI seznanili z oblikovanjem iniciativnega odbora in nasplošno s tem, kar se dela glede ustanovitve te nove politične organizacije. Kot je rečeno v skupnem tiskovnem poročilu

so slovenski socialdemokratski predstavniki izrazili mnenje, da je po takomenovani »slovenski pomladi« v sedanjem trenutku v Sloveniji možno uresničevanje takih pobud s strani oseb različnega mnenja, čeprav trenutno ne obstajajo možnosti, da bi te organizacije zakonsko priznali. Edina možnost bi bila, je še rečeno v skupnem poročilu, znotraj osrednje organizacije in sicer SZDL, kjer pa socialdemokrati niso pripravljeni sodelovati, ker bi s tem priznali ideološko vodstvo Zveze komunistov Slovenije.

Nameni in programi slovenske socialdemokratske zveze so, da bi na zakonit in miren način podpirali resnično suverenost Slovenije, parlamentarno demokracijo, prosto podjetništvo in poleg tega druge vrednote socialdemokracije.

Predstavniki PSI in PSDI so se v celoti strinjali z zahtevami o demokratizaciji političnega življenja in z odprtjem novih perspektiv v gospodarskih sektorjih. Poleg tega so izrazili voljo po nevmešavanju v notranje zadeve Slovenije in Jugoslavije. Vsekakor pa nameravajo moralno podpirati formiranje nove politične socialdemokratske organizacije.

V razpravi je nadalje tekla beseda o možnostih nadaljnega sodelovanja med socialdemokratsko zvezo Slovenije in italijanskimi strankami. Poleg tega so gosti iz Slovenije napovedali, da bi ustanovni kongres nove politične socialdemokratske formacije moral biti v teku meseca februarja. Na kongres bodo uradno povabili, se zaključuje skupno tiskovno poročilo, predstavniki PSI in PSDI iz Furlanije-Juljske krajine.

Tomos ima novo podjetje

KOPER — Že mesec dni je pri koprskem sodišču registrirano novo podjetje oziroma podjetje v ustanavljanju Informatika. Zaposluje deset delavcev, njihov direktor je Janez Milkovič, sedež ima v Tomosu v Koprju, ukvarja pa se z razvijanjem soft wara, upravljanjem računalniškega sistema v Tomosu ter s prodajo in uvajanjem soft wara, svetovalno dejavnostjo in drugimi s področja informatike. V Tomosu so novo delovno organizacijo ustanovili precej pothiho ker pravijo, da so raje glasni takrat, ko lahko pokažejo otipljive rezultate.

Pred 45 leti so ga nasilno usmrtili nemški okupatorji

V Štorjah poklon Marjanu Štoki

ŠTORJE PRI SEŽANI — V Štorjah pri Sežani so se v nedeljo poklonili spominu Marjana Štoka, ki je pred 45 leti z mučeniško smrtjo kot petnajstletni partizan končal svoje mlado življenje. Proslavo, na kateri se je zbralo veliko število domačinov, Štokovih sovaščanov in njegovi svojci, je priredila sekcija VZPI-ANPI s Proseka in Kontovela v sodelovanju z ZZZ NOV iz Štorij pri Sežani.

Komemoracijo je odprla predsednica okraja Zlata Žiberna, pozdravil pa je tudi Drago Ukmar, bivši komandant čete, kjer je bil Marjan Štoka. Domači mladinci so podali nekaj recitacij, zaigrala je godba s Proseka-Kontovela, pevski zbor Vasilij Mirk in ženski pevski zbor s Proseka-Kontovela pa sta zapela nekaj priložnostnih pesmi, ki so proslavi dali še poseben pomen. Glavna govornika sta bila Arturo Calabria v imenu pokrajinske VZPI-ANPI in Alojz Brišček, predsednik sekcije VZPI-ANPI s Proseka-Kontovela. Pred tem so se udeleženci proslave poklonili spominu žrtve iz Štorij.

Alojz Brišček je v svojem govoru obudil spomin na mučeniško smrt mladega Marjana Štoka, katerega mlado življenje so nemški okupatorji nasilno strli pred 45 leti. Ob spomeniku, ki spominja na njegovo smrt so se zbrali tudi zato, je dejal Alojz Brišček, da bi se spomnili na vse padle partizane in tiste, ki so izgubili življenje v boju za svobodo in za boljši jutri. Predsednik proseko-kontovelske sekcije VZPI-ANPI je tudi dodal, da je pot odpora proti fašizmu zahtevala

Nedeljske komemoracije se je udeležilo veliko število ljudi (foto Magajna)

preveč od našega ljudstva, ki je želelo živeti dostojanstveno, ponosno in v miru na svoji zemlji.

Za to dostojanstveno življenje se mi v zamejstvu še borimo in s ponosom kljubujemo pritiskom fašističnih in nacionalističnih sil, ki nam želijo odvzeti to pravico. Ta boj je treba nadaljevati, je dodal, ker smo to obljubili našim padlim tovarišem. Pri tem se je Alojz Brišček spomnil na številne oskrumbe naših spomenikov v minule tednu in ugotavljal, da sile javne varnosti, kljub prijavam, niso ali nočejo izslediti krivice, čeprav vedo iz katerega brloga prihajajo in s pomočjo teme že dolga leta po vojni kalijo mir

in odnose med Slovenci in Italijani. Taka dejanja prizadevajo naša čustva in ponos, zaradi česar morajo v naši zavesti vzbuditi še večji odpor do nam sovražnih dejanj. V takih okoliščinah moramo biti enotni, je poudaril, enotni pa moramo biti tudi v zahtevi po odobritvi zakona o globalni zaščiti naše narodnostne skupnosti in v boju proti asimilaciji, ki jo vedno bolj občutimo na naši koži. Alojz Brišček je svoj govor zaključil s pozivom, da bi mlajše generacije nadaljevale po poti, ki so jo začrtali bivši borci in izrazil globoko hvaležnost padlim žrtvam, ki nas še vedno navdihujejo v borbi za naš narodnostni obstoj.

Iščejo se rešitve za dramatično demografsko izumiranje Tolminske

TOLMIN — V teh dneh je obiskal Tolminsko član predsedstva SZDL Željko Jeglič, ki je odgovoren za to področje. Razgovor v Tolminu je vodil predsednik SZDL tolminskega okraja Franko Simčič, sodelovali so: samostojni kulturni delavec Fedja Klavara, dipl. ing. gozdarstva Ivan Božič, dipl. politolog Miloš Bratislava, pospeševalec razvoja Trente Siniša Grmovšek in sekretar SZDL Anka Čufer. Razgovor se je nanašal na dramatičen demografski položaj, saj število prebivalstva stalno upada in je treba najti učinkovite rešitve. Izhod so vs. udeleženci videli v posebnem zakonu, ki naj ga sprejme skupščina SRS, s katerim je treba globalno rešiti odprta vprašanja, odstraniti prepreke za zdrav razvoj in uveljaviti poseben status. Bili pa so mnenja, da je treba še prej sklicati širšo problemsko konferenco o demografsko ogroženih območjih SRS, ki naj izdela konkreten program intervencij.

Član predsedstva Jeglič je v uvodnem izjavljanju izhajal iz nekaterih drugih uspešnih izkušenj in predstavil zanimivo dokumentacijo o švicarskih pobudah, ki jo je posredoval jugoslovanski ambasador v Švici. Te rešitve

govore v prid financiranja kmetijske proizvodnje, o uvajanju novih kultur, kot so na primer farme zdravilnih zelišč in podobno.

Precej izkušenj ima Tolminska s Trento, kjer je bilo nekaj že narejenega. Prav resno ukvarjanje s problemom te čudovito lepe in demografsko vedno bolj ogrožene doline pa je tudi pokazalo resnične težave. Vsako vlaganje je tvegano in tveganje je občutno večje kot drugod. Demografsko ogroženo področje je že redko naseljeno, aktivno mlajše prebivalstvo je že odšlo in so zato tudi pobude in njihova izvedba težavnejše. Stari ljudje pa ne gledajo z žalostjo samo na svoj konec, temveč tudi na konec svojega kraja. Zelo važen je psihološki moment, saj so ljudje postali apatični in ničesar več ne verjamejo. Pri tem pa imajo pogosto prav. Zgovoren je primer kmeta, ki je na svojem travniku vzorno uredil kamping, a ni prejel nobene pomoči, nobene spodbude, moral pa je plačati prispevek za spremembo zemljišča. Nihče mu torej ni pomagal, nasprotno, povzročali so mu težave.

Seveda so pomembna sredstva in krediti, ki ne morejo biti običajni,

bančni. Nujno je treba urediti infrastrukturo, ceste, telefon in podobno, ker brez tega ni turizma, niti nobene druge dejavnosti.

Mnogo kritik je bilo izrečenih na račun občine in njene premajhne udarnosti. Občina naj bi se že nekako podredila splošnemu trendu, ki predvideva izumiranje tega področja. Ne smemo pozabiti na večletni načrt za razvoj Slovenije, ki je pred petnajstimi leti planiral izumiranje tega področja. V tem načrtu ni ničesar predvideno, edina skrb je posvečena problemu pitne vode, seveda za druga področja.

Izreden pomen ima gozd, saj je celotno področje močno zaraščeno in dosoga zaraščeno 68 odst. površine. Gozdarstvo je bilo napačno vezano na prodani kubični meter lesa in lahko da, kar daje sedaj, ne pa več. Toda gozdarstvo ohranja ljudi na svoji zemlji in če Trentarji ne bi delali v gozdu, bi jih le malo ostalo doma. Poseben problem je sušenje gozda po vsej Sloveniji, saj se na primer jelke v tudi v Trnovskem gozdu že sušijo.

Na razgovoru so obravnavali tudi izredno važnost povezave Tolminske

Brzice Soče v spodnjem delu Trente pritegujejo številne kajakaše

in vseh obmejnih področjih s Slovenci, ki žive v Italiji. To ni samo vprašanje skupnega kulturnega prostora vseh Slovencev, temveč splošnega medsebojnega oplajanja in razvoja. Vsega tega pa seveda ne more biti, če se neko področje prazni in demografsko

Bitka s časom za bolnišnico Franjo ki jo je delno zasul plaz

CERKNO — V Cerknem so se včeraj sestali predstavniki republiškega štaba za civilno zaščito, Geološkega zavoda, Komiteja za kulturo SRS in drugi predstavniki republiških organov in ustanov ter predstavniki občine Idrija, da bi proučili in določili nujne ukrepe, ki jih je treba sprejeti za odpravljanje posledic plazu, ki je v noči s sobote na nedeljo delno zasul partizansko bolnišnico Franjo. Na včerajšnjem sestanku so ustanovili dve komisiji: prvo za kratkoročne, drugo pa za dolgoročne posege.

Prva bo že danes stopila na delo, saj bo morala poskrbeti, da bi že do nedelje znižali kup kamenja in grušč (okrog osem tisoč kubičnih metrov), ki zapira vhod v sotesko reke Pasice. Obstaja namreč velika nevarnost, da bi voda zalila sotesko, kar bi se lahko zgodilo ob deževju ali sneženju.

Druga komisija, ki je zadolžena za dolgoročne posege pa bo v roku štirinajstih dni pripravila predlog za nadaljnja dela in za sanacijo nastale škode, če jo bo sploh mogoče v celoti odpraviti. Predstavila bo tudi načrt za miniranje dela, ki visi in močno ogroža Franjo.

Izvedelo se je v nedeljo dopoldne, ko je namestnik oskrbnika Miklavž hotel odpreti za obiskovalce dostop do bolnišnice Franja in opazil oblake prahu ter kamniti plaz. Geološka zgodovina je opravila svoje zadnje dejanje. Topli sončni žarki ter hladne vlažne noči so stoletja majale skale. Nato je popustilo. Taka so vsaj prva predvidevanja geologov.

Plaz je zasul mostove, ki vodijo do te partizanske bolnišnice, poškodoval prodajni kiosk in uničil dve od dvanajstih barak, kjer se je med drugo svetovno vojno zdravilo več kot 500 ranjencev in borcev IX. korpusa. Gmotno škodo je težko oceniti, saj gre za uničenje naravne in kulturne dediščine, ki je neprecenljiva.

Na prizorišče so takoj pritekli idrijski alpinisti in pripadniki civilne zaščite, cerkljanski gasilci ter tolminski gorski reševalci, ki so preverili nevarnost nadaljnega kršenja pobočja, čeprav je bilo to že zavarovano s tako imenovanimi palvis mrežami.

Trenutno obstaja nevarnost, da bi voda zalila sotesko; sedaj se je sicer prebila pod plazom, toda začela je že, sicer zelo počasi, naraščati. Domačini iz izkušenj vedo, da voda ob obilju padavin zelo naraste. Takoj so pričeli reševati nepremičnine, kamor sodijo medicinski inventar, dokumenti, premična oprema in podobno. Ves inventar so na srečo prav minulo jesen natančno popisali in označili. Vse, kar bodo alpinisti uspeli rešiti, bodo deponirali v muzejskem oddelku Cerkno v Cerknem. Hkrati bodo predmete tudi restavrirali, kar so sicer že načrtovali.

Plaz je poškodoval barako za ranjence, podzemski bunker in izolirnico. Na srečo je ostala nepoškodovana centralna elektrorazdelilna omara, ki so jo pravkar postavili. Jeseni so namreč dokončali novo električno napeljavo v objektih.

Jasno je, da prvotne naravne oblike bolnišnice Franja, predvsem njene najljepšega dela

- vhoda, ne bo več, kar je gotovo velika škoda za to slovensko naravno in kulturno dediščino.

BOGO SAMSA

Posledice izredno dolgega sušnega obdobja

Vode je za vodovod za zdaj dovolj čeprav jo ACEGA mora bolj čistiti

V skrajnem primeru bo podjetje uvedlo omejitve

»Položaj ni rožnat, a za zdaj ni nobene razloga za preplah. Seveda imamo pripravljene načrte za primer, ko bi primanjkovalo vode, vendar razmere še niso takšne, da bi jih morali vsak čas začeti izvajati.« Tako nam je povedal inž. Angelo Rocco, vodja oddelka za plin in vodo pri tržaškem občinskem podjetju ACEGA, ko smo ga vprašali, ali se moramo res že pripravljati na omejitve pri uporabi vode.

Zakaj položaj za odgovorne pri tržaškem vodovodu ni rožnat, je vsem na dlani. Dejstvo je, da doživljamo eno izmed najdaljših sušnih obdobj, kar jih pomnijo na Tržaškem. Zadnjič je deževalo 6. decembra, a že v prejšnjih mesecih so bile padavine izredno skromne. Septembra je padlo 42 milimetrov dežja, medtem ko jih povprečno pade 90; oktobra so jih zabeležili 34, medtem ko jih zabeležijo v povprečju 109, novembra 9,5 namesto 102, decembra pa 21,4 namesto 79,3. Kot je povedal tržaški vremenoslovec Silvio Polli, so v Trstu v zadnjem poldrugem stoletju, se pravi, odkar so začeli voditi vremenske statistike, v novembru samo dvakrat zabeležili hujši suši, in sicer leta 1881 in leta 1924, v decembru pa samo leta 1940.

Sedanja suša ima oziroma bo imela vrsto posledic na krajši in daljši rok. Čeprav je res, da v tem letnem času narava počiva in se torej počasneje prenavlja, ne more biti dvomov, da zaradi pomanjkanja padavin trpi. To se bo prav gotovo poznalo tudi v kmetijstvu. A najbolj neposredno se suša zdaj javlja v skoraj praznih strugah potokov in rek, kakor seveda tudi pri tistih vodnih virih, iz katerih črpajo vodovodi.

»V zadnjem mesecu smo pri naših virih zabeležili približno 30-odstoten padec pritoka vode,« je nadaljeval inž. Rocco. »Kljub temu za zdaj lahko brez hujših težav oskrbujemo Trst in njegovo pokrajino. Dnevno zdaj moramo zagotoviti kakih 180.000 kubičnih metrov vode, kar ni posebno veliko, če pomislimo, da je pred približno desetimi leti Trst potreboval do 220.000 in še več kubikov na dan. Ljudje porabijo manj vode zaradi demografskega padca, pa tudi zaradi zmanjšanja industrijskih dejavnosti. Več vode so nekoč uporabljali rafinerija Aquila, ki je zdaj ni več, pa tudi škedenjska železarna in Tovarna velikih motorjev.«

Najvažnejši vodni viri za Tržaško so, kot znano, pri Štivanu. Gre predvsem za tri vire, ki smo si jih včeraj lahko ogledali s tehnikom ACEGA Jožkom Rebulo, in sicer za Lokavec, ki privre na dan severozahodno od vasi med državno cesto in avtocesto, za Sabeljski vir, ki privre pri Moščenicah, in za Timavo, ki pride na dan pri stari štivanski cerkvi. Iz teh treh virov voda priteka po ceveh v zbiralnik pri Štivanu, kjer jo prečistijo in nato pošljejo v vodovodno omrežje. V Trst priteka po dveh glavnih ceveh, in sicer po 90-centimetrski, ki gre po kopnem, in po 130-centimetrski, ki je od Ribiškega naselja do Starega pristanišča speljana pod morjem.

»Najmanj kvalitetna voda je za nas tista iz Timave,« je nadaljeval inž. Rocco. »Treba jo je bolj čistiti od ostalih, zato jo skušamo uporabljati v čim manjši možni meri. V normalnih razmerah črpamo 65% potrebne vode iz Lokavca, 30% iz Sabeljskega vira, iz Timave pa samo 10%. Zaradi suše pa smo delež Timave zdaj morali povečati na 30% do celo 35%.«

Vode torej za zdaj ne primanjkuje, treba pa jo je zajemati iz slabšega vira, kar med drugim pomeni, da se povečajo stroški za njeno čiščenje. Seveda bi v skrajnem primeru tudi omejili porabo vode. Vodje in tehniki tržaškega občinskega podjetja ACEGA v teh dneh preučujejo načrt, z izvajanjem katerega bi prihranili približno 10 do 15 odstotkov vode. Razume se, da bi to pomenilo vrsto nevarnosti za porabnike, zlasti za tiste, ki stanujejo v višjih predelih ali v višjih nadstropjih, do katerih bi voda preprosto ne pritekala, če bi jo drugod ne štedili. A načrt je za zdaj le predmet preučevanja. »Upamo, da bo dež rešil vprašanje na krajši rok,« je zaključil vodja oddelka ACEGA za plin in vodo inž. Rocco. »Na daljši bomo to storili mi, in sicer z zagotovitvijo novih virov: že prihodnje leto bi morali 50.000 kubikov vode na dan črpati iz šestih virov, posejanih na območju med Tržičem in Gradiščem ob Soči. Šlo bo za zelo kvalitetno vodo, ki jo bo treba sorazmerno malo čistiti.« (mb)

Svetovalca PSI za okrepitev občinske prevajalske službe

Socialistična občinska svetovalca Alessandro Perelli in Luigi Weber sta na tržaškega župana naslovila svetovalsko vprašanje glede potrebe po okrepitvi prevajalskega urada v okviru občinske strukture.

Perelli in Weber v vprašanju poudarjata dragoceno vlogo, ki jo ta urad že sedaj izvaja za informiranje o raznih členih ali besedilih, še zlasti iz materiala v slovenskem jeziku, ki je kot znano, materin jezik občutnega števila tržaških občanov.

Socialistična svetovalca menita, da bi bilo primerno okrepiti to službo z vrsto izboljšav, ki bi lahko zadevale razširitev števila časopisov, ki jih sedaj prevajajo v italijanščino, povečanje števila prevajalcev in morebitno okrepitev prevajalske službe za občane, tako da bi lahko le-ti za plačilo dobili italijanske prevode aktov in dokumentov, ki bi jih nato uporabljali znotraj javnih ustanov.

Delegacijo je sprejel predsednik Pokrajine Uspeh protesta dijakov trgovskega zavoda Zois

Včerajšnja protestna manifestacija dijakov Trgovskega tehničnega zavoda Žiga Zois je popolnoma uspela. Na srečanju z delegacijo dijakov, profesorjev in staršev so predsednik Pokrajine Dario Crozzoli in pokrajinska odbornika za osebe Brait ter za šolstvo Berni zagotovili, da bodo čim prej skušali rešiti vse težave, ki tarejo to slovensko šolo, in da bodo skrbno preučili njeno delovanje.

Kot so napovedali, so se dijaki včeraj zjutraj zbrali pred šolo, po kratkem zborovanju pa so se podali na sedež Pokrajine v Ul. Galatti. Dijaki trgovskega zavoda so tokrat protestirali sami, dijaki liceja France Prešeren pa so jim s pismom izrazili solidarnost (tudi zato, ker bi rešitev prostorske stiske na trgovski šoli znatno olajšala prostorsko stisko na liceju). Dijaki, ki so jih spremljali tudi nekateri profesorji in dva od treh podravnateljev, niso šli do mestnega središča v povoriki, ker jim kvestura za to ni izdala dovoljenja (njihova prošnja je namreč prispela prepozno). Okrog 250 dijakov se je tako zbralo pred Pokrajino in manifestiralo ter v miru počakalo, ali jih bodo javni upravitelji sprejeli. Njihovo čakanje pa ni trajalo predolgo. Že pred 10. uro je predsednik Crozzoli povabil delegacijo v reprezentančno dvorano Pokrajine. Delegacijo trgovskega zavoda so sestavljali predstavnika dijakov v zavodnem svetu Maja Tence in Rado Jagodic, razredna predstavnika Marko Rupel in Aram Vodopivec, predsednik zavodnega sveta in predstavnik staršev Bruno Rupel ter podravnatelj Peter Močnik.

V sproščenem vzdušju je delegacija orisala vse težave trgovskega zavoda,

od prostorske stiske do pomanjkanja neučnega in upravnega osebja. Predstavniki Pokrajine pa so dokazali, da že poznajo celotno problematiko ter izrazili svojo pripravljenost, da čim prej rešijo probleme. Tako so se na primer dogovorili, da se bosta delegaciji ponovno sestali konec februarja, potem ko bodo predsednik Pokrajine in odbornika preverili položaj na šoli in si ustvarili jasno sliko o njenem delovanju. Že ta petek pa bo odbornik Berni obiskal paviljon B v parku bivše umobolnice, kjer so nameščeni nekateri razredi, da bi ugotovili, katera dela je treba pravzaprav še izvesti. Pokrajinski upravitelji so sicer povedali, da imajo ta čas na seznamu več takih problemov, ki jih je treba nujno rešiti, saj imajo številne italijanske šole podobne težave s prostori. Poleg tega pa so tudi napovedali, da bodo pregledali, kako deluje notranja uprava šole.

»To je bilo prvič, ko sem po tolikih letih odšel od mize zadovoljen,« nam je povedal predsednik zavodnega sveta Bruno Rupel. »Občutek sem imel, da si tokrat res prizadevajo za reševanje naših problemov.«

Dijaki bodo danes spet imeli zborovanje, na katerem bodo predstavniki povedali, kako je potekalo srečanje, nato pa se bodo sestali z ravnateljem in mu izročili svoj dokument.

Na slikah (foto Magajna): zgoraj mirna demonstracija dijakov pred pokrajinsko palačo v Ul. Galatti, spodaj srečanje delegacije trgovskega zavoda s predsednikom Pokrajine Crozzolijem in odbornikoma Bernijem in Braitom.

Tržaška pokrajina načrtuje službo za učinkovito pomoč mladoletnikom

Pokrajinski odbor je pred kratkim sprejel predlog odbornika za socialno varnost Maria Martinija, da bi ustanovili večnamensko službo za pomoč mladoletnikom, ki imajo take ali drugačne težave v družinski sredi. Predloge za tako zahtevni načrt bo izdelala koordinacijska skupina službe za otroško rejništvo.

Namen nove službe bi bil predvsem ta, da bi nudili pomoč vsem otrokom, ki živijo v neuravnovešenem družinskem okolju in v negotovosti, kateri lahko botruje več dejavnikov, kot so na primer bolezen, brezposelnost, nerazumevanje med starši ali med starši in otroki.

Služba naj bi na začetku delovala samo na nekaterih območjih tržaške pokrajine, in sicer v rajonih Sv. Vida in Starega mesta, na Kjadinu, v Rocolu in Melari ter v Dolini. Kot piše v tiskovnem sporočilu Pokrajine Trst, služba ne bi smela delovati po starih načelih socialnega skrbstva, ki jih skuša odpravljati tudi deželni načrt, pač pa bi morala globlje poseči v stvarnost vsake družine. Po tem načrtu bodo tudi socialni delavci, ki se ukvarjajo s težavami mladoletnikov, imeli na razpolago več pripomočkov, s katerimi bodo lahko učinkoviteje posegli v vsakem posameznem primeru.

Nova pogodba kovinarskih obrtnikov

Decembra so v Rimu podpisali novo pogodbo za uslužbenca obrtniških kovinarskih podjetij. Pogodba bo veljavna vse do 20. junija 1991 in vsebuje pomembne spremembe tako s pravnega kot gnetnega vidika. Kdor bi želel imeti kopijo pogodbe, se lahko obrne na sedež FIOM-CGIL pri Domju, Cesta za Glinščico 58, od 8.30 do 12.30 in od 15. do 18. ure.

Velika razprodaja ob koncu sezone

Krznene jope in plašči visoke kakovosti:
lisica, bober, svizec, oposum, murmanský,
perzianer, nerc, murmel, rat
in s krznom podloženi dežni plašči.

20 - 30 - 50 %
POPUSTA

Godina
KRZNARSTVO

TRST — Ul. Carducci 12

Obvestilo občini 27/12/88

Po ponedeljkovem sprejetju nujnih sklepov v tržaškem občinskem odboru

Ostro nasprotovanje sindikatov oddaji odvoza smeti zasebnikom

Promet: bolje premišljen ukrep kot slabe posledice

Ponedeljkov sklep tržaškega občinskega odbora, da po veri zasebnim tvrdkam nalogo, da odstranijo mestne odpadke, ki jih ne zmorejo odpeljati občinski smetarji, je včeraj naletel na zelo negativne reakcije, zlasti s strani avtonomnih sindikatov. Sklep občinskega odbora je po eni strani upravičen, saj se že več tednov dobesedno »koplje« v smeteh. Okrog smetnjakov in kovinskih zabojnikov se namreč že od predprazničnega obdobja kopičijo gore smeti, ki predstavljajo veliko nevarnost zlasti zaradi nevarnosti širjenja stekline (tržaške ulice so res čiste samo v strogem mestnem središču). Rešitev tega problema je torej silno nujna, sicer se bomo v prihodnjih tednih znašli v pravi poplavi smeti.

Sindikati — na prvem mestu avtonomni sindikat CISAS — pa osporavajo način, ki ga je občinski odbor izbral za reševanje tega problema. Kot je znano, so občinski smetarji že nekaj tednov v sindikalni pripravljenosti in ne opravljajo nadurnega dela in dela ob praznikih. Smetarji protestirajo zaradi pomanjkanja osebja — trenutno manjka namreč 111 smetarjev. Da so lahko opravili normalno delo, so bili smetarji primorani delati nadure. S to svojevrstno belo stavko pa so želeli spodbuditi občinsko upravo, da vzame v službo nove smetarje. V tem kontekstu je torej popolnoma razumljivo, da so pri sindikatu CISAS z grenkobo prejeli vest o odločitvi občinskega odbora.

Le-ta je namreč sklenil, da bo čez kakih petnajst dni (ko bodo uspeli rešiti vse birokratske zadeve in bodo našli primerne tvrdke) sklenil kratkotrajen in omejen dogovor z nekaterimi tvrdkami. Zasebniki naj bi poskrbeli za odvažanje odpadkov v vsaj štirih »conah« (skupno jih je 36), dogovor pa naj bi veljal mesec dni. Medtem ko so na sindikatu CISAS mnenja, da taka odločitev prica o nesposobnosti občinske uprave, da reši upravna vprašanja, pa so odborniki prepričani, da je to edina možna rešitev in da je samo na tak način mogoče hitro rešiti tako degeneriran položaj.

Negativno stališče pa so zavzeli tudi sindikati CGIL, CISL in UIL, ki so takoj zaprosili župana Richettija za srečanje (do katerega bo prišlo danes ob 9.30 na županstvu).

Kot je znano, so sindikati odločno proti privatizaciji občinske službe. Najboljša rešitev bi po njihovem mnenju bila ustanovitev občinskega podjetja, ki naj bi skrbelo za vse probleme v zvezi z odpadki: od odvažanja smeti do upravljanja upepeljevalnika.

Kljub negodovanju in nezadovoljstvu pa doslej še nismo prejeli vesti, da bi smetarji poostriili svoj protest: vsaj v prihodnjih dneh torej ne bi smeli stavkati.

Na sliki (foto Križmančič): Trst tudi po praznikih žal še naprej ostaja sredi kupov smeti.

Ponedeljkova seja občinskega odbora je bila po svoje res »zgodovinska«. Občinski odbor je namreč z eno samo sejo želel zadeti dve nadležni muhi na mah, vendar mu zadetek ni popolnoma uspel. Na eni strani je odbor odločil o aktualnem in nelahkem problemu odvoza smeti ter ga rešil na način, ki je bil malokomu všeč, po drugi strani pa se je moral izreči — vsaj tako je bilo napovedano — o vprašanju zaprtja mestnega središča za promet. Če je za silo in začasno le rešil vprašanje o odvažanju smeti, pa v zvezi s prometom ni padla nikakršna dokončna odločitev. Odsotnost odborinika za urbanistiko in promet Cecchinija ter vrsta nerešenih vprašanj tehnične narave sta namreč onemogočila odboru, da bi določil dokončni datum za zaprtje središča (slišja pa se, da bo ukrep začel veljati prvi teden februarja).

Proti pričakovanju odločitev tega sklepa ni sprožila tako velikih in ostrih reakcij, kakršne je povzročil sklep o poverjenju odvažanja smeti zasebnikom, vseeno pa je bilo včeraj v Trstu mogoče zaznati precejšnje nezadovoljstvo. Sindikalni predstavniki so bili sicer precej zmerni v ocenjevanju te zamude, saj so že prej kritizirali osnutek načrta, ki je bil javnosti znan. Sindikalisti namreč menijo, da je bolje počakati še kak mesec kot kasneje prenašati posledice slabega ukrepa. Omejiti zaprtje središča samo na čas

med 7. in 10. uro je za sindikalne predstavnike nesmiselno, saj bi na ta način le premaknili problem na poznejše ure. Poleg tega pa bi pomanjkanje parkirišč obremenilo tiste stranske ulice, v katerih prepoved ne bi veljala. Pokrajinski tajnik CISL Feletti na primer meni, da načrt o zaprtju središča ne jemlje v poštev nekaterih izredno bolečih točk tržaškega prometa, kot sta Ul. Raffineria in Sv. Jakob, ki bosta pod težo prometa, ki bo prepovedan v središču mesta, popolnoma ohromljena. »Če bo odločitev pripomogla k temu, da bo občinski odbor rešil vso zadevo na najracionalnejši in najboljši način,« je pristavil Feletti, »je povsem dobrodošla.«

Niso pa vsi istega mnenja. Res je, da občinski odbor morda še ni preučil vseh posledic, ki bi jih zaprtje imelo za ves mestni promet (in mogoče bo to storil do februarja), vendar bi trgovci na primer radi videli, da bi središče zaprli čimprej. Večina trgovcev, ki smo jih vprašali za mnenje, pravi, da bo zaprtje središča zelo ugodno za njihovo delo. »Ljudje se bodo rajši sprehajali po mestu, imeli bodo več časa za nakupe, predvsem pa jih ne bo skrbel avtomobil, ki so ga morebiti parkirali v dvojni vrsti,« so nam dejali. Edina temna točka napovedanega načrta je seveda pomanjkanje parkirišč, »zlasti za jugoslovanske kupce, ki ne vedo kam spraviti avtomobil,« nam je dejal lastnik trgovine v Ul. Geppa. Trgovcem se zdi nekoliko napačen tudi urnik. Po mnenju prodajalca trgovine v Ul. Dante bi morali središče zapreti tudi popoldne, v času, ko so trgovine odprte, in tako narediti iz mestnega središča eno samo veliko izložbo.

PSI predlaga predčasne volitve v miljski občini

Ob navzočnosti pokrajinskega tajnika Arduina Agnellija se je te dni sestalo vodstvo miljske sekcije PSI, ki je imelo na dnevnem redu obravnavo občutljivega položaja, v katerem se nahaja tamkajšnja občinska uprava, še posebno v luči nedavnega srečanja, ki so ga na to temo imela deželna in pokrajinska tajništva strank upravne večine na Deželi.

Iz posegov Agnellija, sekcijskega tajnika Ulcigraia in drugih socialističnih predstavnikov je — kot beremo v tiskovnem sporočilu — še enkrat izšla ugotovitev, da ni mogoče več izgubljati nadaljnega časa za puskuse, da bi s skrupulancami rešitvami ohranili pri življenju »falimentarno administrativno upravljanje komunistov«. Socialisti zato menijo, da bi bilo primerno čimprej razpisati nove volitve.

Svetovalec Pertusi se je vrnil v PSDI

Pokrajinski svetovalec Pertusi, ki je bil izvoljen na listi zelene marjetice, je včeraj uradno prestopil k socialdemokratu, ki so ga seveda sprejeli z odprtimi rokami, tudi zato, ker na Pokrajini na zadnjih volitvah niso izvolili niti enega svetovalca. Pertusi, ki je bil svojčas že član PSDI, je avtomatično postal tudi načelnik svoje stranke.

Čigavo je in čigavo lahko postane nekdanje taborišče pri Padričah

Koordinacijsko združenje kraških vasi (KZKV) namerava od države redno prevzeti bivše begunsko taborišče pri Padričah in ga nato z javno podporo vsestransko ovrednotiti. Svoje načrte za ureditev kompleksa bo predstavilo na tiskovni konferenci, ki bo v petek, 13. t. m., s pričetkom ob 11. uri na tržaškem sedežu tiskovne agencije ANSA. Predsednik KZKV Karlo Grgič pa je medtem že vložil in Finančno upravo v Trstu prošnjo za prevzem bivšega begunskega taborišča, potem ko jo je pred pičlim tednom soglasno odobrilo celotno vodstvo združenja. Besedilo zanjo je pripravil odvetnik Bogdan Berdon in, kot se rado zgodi, ko brzkaš po zaprašenih papirjih, odkril marsikaj zanimivega, kar bi moralo — če drugega ne — pomembno okrepiti položaj njegovih varovancev, ki so že tako dobili zagotovila, da njihova pobuda ne bo naletela na gluha ušesa.

KZKV združuje športna, kulturna in druga društva iz Bazovice, Gropade, Padrič, Trebč ter od Banov in Ferlugov. Zapuščeno begunsko taborišče uporablja od leta 1973 dalje, se pravi praktično vse od trenutka, ko je le-to odslužilo svojemu prvotnemu namenu. Na tak način si je tudi pridobilo pravico do njegovega posestva. Pred nekaj leti je Občina Trst sklenila s Finančno upravo v Trstu pogodbo, da bi v kompleksu uredila de Henriquezov vojni muzej. Toda s tem KZKV ni izgubila svoje posestniške pravice, kot se je izkazalo julija 1988, ko je tržaška občinska uprava z njim izgubila posestniško pravdo.

A pravni položaj domačinov je po mneneju odvetnika Bardonja v resnici še močnejše, saj bi po njegovem lahko celo osporavali državni pravico do lastništva. Kako je to mogoče? »Zelo preprosto,« nam je povedal Berdon. »Dovolj je, da malce pogledaš, kako so zemljišča pri Padričah svoj čas razlastili domačinom. Gre za pravo juridično pošast, kakršno si danes ne more dovoliti nihče niti v še tako nerazviti državi!«

Naj na kratko povemo, za kaj gre. Postopek za razlastitev je začela Zavezniška vojaška uprava, in sicer z namenom, da bi pri Padričah zgradila pobiljševalnico za mladotletne. Tako je zapisala v ukazu številka 44 iz leta 1950, s katerim je proglasila pobiljševalnico za javno koristno in nujno potrebno ter na osnovi katerega je kmalu nato izdala tudi odlok za začasno zasedbo zemljišč. V istem ukazu je med drugim zapisano, da se morajo postopek za razlastitev in sama dela končati do 31. decembra 1952. Toda kaj se je potem zgodilo? Pobiljševalnice ni nihče zgradil, saj je nastalo begunsko taborišče! Zato v odlokih o dokončni zasedbi zemljišč, ki jih je tržaška prefektura izdajala veliko pozneje, celo leta 1964(!), lahko beremo, da so zemljišča razlastili za gradnjo »bivše pobiljševalnice oziroma sedanjega begunskega taborišča«. To pa pravno ni vzdržno, saj po zakonu ni dovoljeno razlaščati zemljišč z določenim javno koristnim namenom in potem ta namen spremeniti. Zakon številka 2.359 iz leta 1865 o javnih razlastitvah v svojem 63. členu določa, da imajo v teh primerih razlaščenci pravico do vrnitve razlaščene imovine.

Vse to je KZKV upoštevalo v prošnji, ki jo je naslovilo na Finančno upravo v Trstu. V njej je zapisalo, da bi želelo doseči dogovor za prevzem bivšega begunskega taborišča, a ne da bi se s tem odpovedalo pravici do posestva in ne da bi s tem odrekalo razlaščencem pravico do vrnitve razlaščene imovine.

V zapuščenem kompleksu KZKV namerava razviti vrsto športnih, turističnih in gospodarskih dejavnosti, za kar je pripravil okvirni načrt arh. Marino Kokorovec, poleg tega pa še urediti de Henriquezov vojni muzej, za kar je pripravil okvirni načrt arh. Giorgio Cremese. Prav te načrte bo predstavilo na petkovi tiskovni konferenci. Pristavimo naj, da se je o pobudi KZKV že povoljno izrazil tržaški župan Richetti. (mb)

Alessandro Moncini bo danes prispel na rimsko letališče

Alessandro Moncini je včeraj dokončno prestopil prag teksaške kaznilnice. V popoldanskih urah (po ameriškem času), je z letalom pristal v New Yorku, ob 18.45 (pri nas je bila ura okrog polnoči) pa se je vkrcal na letalo družbe Alitalia št. AZ611, ki ga bo danes od 9. uri zjutraj pripeljalo na rimsko letališče Fiumicino.

Kam se bo napotil po svoji vrnitvi v Italijo, ni znano. Tržaški podjetnik je sicer napovedal, da si bo privoščil daljše počitnice, tik pred svojim povratkom pa je izvedel za materino smrt. Pričakovati je, da se bo hotel udeležiti pogreba, ko že ni mogel biti ob njej vsaj v zadnjih urah njenega življenja.

Svoji so se od 86-letne Fosce Massei poslovili včeraj zjutraj. Njeno truplo so blagoslovili v kapelici v Ulici Pietà. Obreda se je udeležilo le okrog deset oseb, nekaj sorodnikov in najozhjih prijateljev. Med njimi sta bili tudi Moncinijeva hči in njegova življenjska družica. Krsto so nato naložili v mrljiški voz, ki je pokopnico odpeljal na pokopališče v Montecatini. Pokopali jo bodo jutri popoldne v tamkajšnji družinski grobnici.

Zelo malo verjetno je, da se bo Moncini po pogrebu takoj vrnil v Trst. Po prahu, ki ga je dvignila njegova aretacija, je boljše, da preloži datum svoje vrnitve. Njegova obsodba zaradi preprodaje pornografskega materiala, v katerem se pojavljajo predvsem otroci, je nekaj mesecev polnila strani časopisov in povzročila pretres tudi v višjih političnih krogih. »Afera« je razdvojila javno mnenje: tisti, ki so ga poznali, so bili od vsega začetka prepričani v njegovo nedol-

žnost, mnogi Tržačani pa so ga »obsodili« še pred procesom v Los Angelesu.

Razsodba je bila vsekakor skrajno mila. Kršilci ameriškega zakona »Child Protection Act« tvegajo namreč zelo visoko kazen, celo do 40 let zapor, če preiskovalci dokažejo, da je osumljenec spolno izkoriščal mladoletnike. V Moncinijevem primeru so bili dokazi preveč pomanjkljivi, poleg tega pa so na sodnika odločilno vplivala pisma številnih znanih tržaških osebnosti, ki so se osebno zavzele za obsojenca.

Trenutno še ni bilo mogoče izvesti, zakaj sta pretor Piervalerio Reinotti in namestnik državnega pravdnika Oliviero Drigani odpotovala v ZDA. Kot kaže, sta imela v načrtu nekaj sestankov s preiskovalci iz New Yorka in Los Angelesa, da bi tako poglobila preiskavo o morebitni Moncinijevi protizakoniti dejavnosti, zaradi katere bi ga bilo mogoče kaznovati tudi v Italiji. V njegovem stanovanju so namreč policisti našli precej pornografskih revij, videokaset in nekaj fotografij. Posest tega materiala je za lastno uporabo sicer dovoljena, kaže pa, da so preiskovalci odkrili tudi nekaj revij in kaset, ki jih ni mogoče kupiti v vsaki trafiki.

Če ne pride do novih sodnih razpletov, bo Alessandro Moncini v Italiji povsem svoboden državljani. Njegova nedolžnost oziroma krivda pa bo verjetno za vedno ostala skrivnost. Zagovorniki prve domneve se lahko naslanjajo na ugotovitve, da je bil sodnik iz Los Angelesa v primeru zanesljivejših dokazov izrekel veliko strožjo razsodbo. V nasprotno smer pa kaže odkritje velikega števila pornografskega materiala v Moncinijevem tržaškem stanovanju.

Policisti vedo za ime enega od črnih mazačev

V policijskih uradih bodo kmalu zasliali vsaj enega člana družine črnih mazačev, ki se s posebnim veseljem zaganjajo nad slovenskimi spomeniki in obeležji. Imena osumljenca trenutno zaradi stroge preiskovalne tajnosti še ni bilo mogoče izvesti. Policisti so vsekakor zagotovili, da bodo ob koncu preiskav bolj radodarni z informacijami.

Identificirani črni mazač je prav tisti, ki se je v sredo ponoči oglašil po telefonu med oddajo »Drugi Trst« na Radiu Opčine in je z običajno prijaznostjo, značilna za ljudi njegove vrste, prevzel odgovornost za »pogumna« mazaška dejanja, katerim smo bili priča v zadnjih dneh po naših vaseh. Nato je fant z razjarjenim glasom zasil s kopico žaljivk obe vodji radijske oddaje in odložil slušalko. Prav posnetek tega neprijetnega telefonskega pogovora pa je preiskovalcem omogočil, da so identificirali mazača. Izdal ga je, kot kaže, prav njegov značilni glas, ovekovečen na magnetofonskem traku.

Preden bo policija zaključila preiskave in prijavila storilce sodnim oblastem, bo verjetno minilo precej časa. Pomembno pa je že dejstvo, da so se policijski organi tokrat zavzeli za ta problem in da je njihovo delo obrodilo prve oprijemljive sadove. Storilci, ki se skrivajo za raznimi kraticami, so doslej lahko nemoteno dokazovali svoje sovraštvo do manjšine, saj jih organi javne varnosti nikakor niso mogli izslediti. Preiskave so sicer šele v povojih, zato je za posebno optimistične ugotovitve še veliko prezgodaj.

Odvetnik Bogdan Berdon nam je povedal, da zakon strogo kaznuje mazaške »podvige« in nasilno dokazovanje nacionalne nestrpnosti. Zakon iz leta 1952 določa visoke kazni za člane fašističnih, torej protiusustavnih in antidemokratskih skupin. Za fašistično propagando pa je mogoče osumljenca obsoditi na dve leti zapor. Treba pa je pripomniti, da so nekateri sodniki, vsaj v naših krajih, na ta državni zakon skoraj popolnoma pozabili.

Včeraj tudi v Trstu celodnevna stavka pristaniščnikov

Tudi tržaški pristaniški delavci so se včeraj pridružili celodnevni stavki pristaniškega osebja, ki so jo oklicali vsedržavni sindikati CGIL, CISL in UIL. Sindikati so, kot znano, zelo kritični do ministra za trgovsko mornarico Prandinija in do njegovega nedavnega odloka, ki po mnenju delavcev pelje v postopno privatizacijo pristaniškega sektorja. Sindikati tudi menijo, da ukrep močno omejuje pristojnosti in vlogo pristaniških kompanij.

Tržaški pristaniščniki so včeraj raztovorili le blago s trajekta Tiepolo, ki povezuje naše mesto z Benetkami in z Albanijo.

Pozor na lažne izterjevalce

Predvsem v zadnjih mesecih so se v Trstu pojavili lažni davčni izterjevalci, poštni uslužbenci in predstavniki drugih javnih ustanov, ki so pri lahkovernih osebah iztržili kar čedno vsoto denarja. Tržaška kvestura obvešča vse prebivalce, naj bodo skrajno pozorni. Če sta vedenje ali zahteve neznanega obiskovalca sumljive, naj takoj zavrtijo številko 113.

Tatovi si navadno izberejo za žrtve starejše osebe. Ko jim stanovalci odprto vrata, se jim tatovi predstavijo kot uslužbenci kake javne ustanove in zahtevajo plačilo namišljenega dolga. Kvestura vsekakor opozarja, da nobena javna ustanova ne pošilja svojih pooblaščenec, da bi osebno iztržili denar. Dolžniki dobijo navadno v svojih poštnih nabiralnikih formular, v katerem so napisani znesek in navodila za plačilo, dolg pa je treba poravnati na pošti ali v pristojnem uradu.

† Zapustila nas je naša draga Ana Martelanc vd. Stocca

Žalostno vest sporočajo: sestre Viktorija in Pina, brat Mario, nečakinja Marina z možem Francom, Velia s Fulvio ter drugo sorodstvo.

Iskrena zahvala zdravnikom in osebju kirurške klinike na Katinari.

Dan in uro pogreba bomo spojili naknadno.

Trst, 11. januarja 1989

Ob smrti dragega moža in očeta izražajo Anamariji in Ivani najgloblje sožalje otroci, starši in osebje openskega otroškega vrtca.

Prevezela jo je gospa Marija Bandelj

Od sobote nova upraviteljica dolinske zadružne gostilne

Zadružno gostilno v Dolini bo odslej vodila Marija Bandelj. Po štirih letih je torej spet prišlo do zamenjave. Od februarja 1985 sta namreč gostilno dolinske zadruge vodila Dino in Nadja Lovriha. V prostorih, ki so jih pred leti okusno prenovili, pa bo sedaj »gospodinjala« gospa Bandelj. Praznična otvoritev je bila v soboto, novi upraviteljici, ki bo zadružno gostilno zaenkrat vodila sama, pa so prišli čestitati številni vaščani in prijatelji.

Gostinsko delo je gospe Bandelj domače že od mladih nog, ko je še kot dekletce pomagala svoji teti v sežanski gostilni. Tega nelahkega dela se je nato lotila tudi samostojno. Veliko izkušenj si je tako pridobila z delom v delavski menzi Esso pri Sv. Soboti, dve leti je uspešno vodila enoteko v Ul. Brunner, dolgih sedem let pa je opravljala pravo gostinsko delo v gostilni v Ul. Timeus. Po enoletni bolezni pa se Marija Bandelj sedaj spet spoprijetja z gostinstvom. Z novim delom bo skušala ustreči predvsem številnim delavcem in vsem tistim, ki si bodo že zgodaj dopoldne zaželeli dobro kavo ali toplo malico. Po želji pa bodo seveda na razpolago še kosila in večerje, saj je gospa Bandelj tudi izkušena in dobra kuharica. Tedenski počitek bo zaenkrat ob sredah, ko bo gostilna zaprta. (dam)

(Foto Magajna)

Odšel je bivši partizanski borec Stanislav Daneu-Slavko

Komaj nekaj dni od tega, ko smo se na Proseku poslovili od našega vaščana, soborca Zdravka Kanteja, je naše vrste zapustil še tovariš Stanislav Daneu-Slavko, bivši partizanski borec 3. bataljona 18. Bazoviške brigade. Bil je veselega značaja, dober tovariš, ki smo ga imeli vsi radi. Rad se je udeleževal naših prireditev in skupnih izletov. Bil je član domače sekcije Vsedržavne zveze partizanov Italije - ANPI.

Pred časom si je zlomil nogo. Upali smo, da si bo opomogel in da se bo njegovo zdravje izboljšalo. Pa na žalost ni bilo tako.

V imenu vseh vaščanov, bivših borcev in aktivistov narodnoosvobodilnega gibanja izrekamo sinovoma Marinu in Radu ter njunim družinam globoko sožalje. Naj mu bo lahka domača zemlja!

Odbor sekcije VZPI-ANPI
Prosek - Kontovel

V soboto na velesejmu pobuda za mlade

Tržaški velesejem bo prihodnjo soboto, 14. januarja, prizorišče večnamenske kulturne prireditve za mlade. Prireja jo tržaška kulturno-umetniška skupina '78, pokroviteljstvo pa je prevzela pokrajinska uprava Trst.

Nastopili bodo posamezniki, glasbene, gledališke in kulturne skupine, ki delujejo v našem mestu, med njimi tudi eksperimentalni gledališki skupini »Teatrocome« in »Velemir teatro« in krožek Il posto delle Frigole. Med posamezniki pa naj omenimo Claudia Misculina in Uga Vicia.

Tržaška pokrajinska uprava hoče s to pobudo prispevati svoj delež za širjenje kulture oziroma kulturnega in umetniškega ustvarjanja med tržaškimi mladimi generacijami.

Tiberij Maver je praznoval s svojo diatonično harmoniko

Pred časom je praznoval 50. rojstni dan Tiberij Maver, prizadeveni godec na diatonično harmoniko - frajtonarco oziroma plonarco, kot ji pravimo po domače. Prejel je mnogo čestitk, tudi od Boljunčanov, med katerimi se je rodil, in od prebivalcev Domja in Laskotišča, kjer danes živi.

Tiberij, ki je po poklicu trgovski potnik, izhaja iz številne zavedne slovenske družine, kjer so prav vsi, bratje, sestre, oče in mati, igrali na harmoniko. Navdušenje za ta instrument mu je bilo torej privzgojeno in tej ljubezni ostaja zvest, kolikor mu čas in delovne obveznosti dopuščajo.

»Vem, da sem rad igral na harmoniko že od rane mladosti. Kasneje sem za nekaj časa z igranjem prenehal, potem pa sem se leta 1975 še bolj oprijel tega instrumenta. Bralci se bodo mogoče spomnili, kako sem s svojo takrat komaj 5-letno hčerko Lauro nastopal na naših prireditvah in šagrah, kjer sem igral na harmoniko, hčerka pa je pela slovenske pesmi. Ljudem je bilo najino nastopanje všeč in tako sva nadaljevala.«

V razgovoru se je Tiberij spomnil partizanskega praznika v Boljuncu leta 1981, na katerem je sodelovalo tudi več godev na frajtonarco. »To je bil lep uspeh, ki mi je dal potrebnege elana za nadaljnje delo.«

Leta 1982 je bil Tiberij s hčerko povabljen v Koper na prireditev z naslovom »Meh za smeh«, ki jo je organiziral Radio Koper. Istega leta se je udeležil tudi tekmovanja v igranju na diatonično harmoniko v Saurisu v Karniji. Z njim je bil takrat tudi Zoran Lupinc, sedanji svetovni prvak v tem instrumentu, ki je takrat dobil nagra-

do kot najbolj obetavni harmonikar. Ta nastop je Tiberija tako navdušil, da je začel iskati še druge godce, notno gradivo in pa stare harmonike, ki so jih potem razstavili na prvi reviji Glas harmonike, ki je bila 1. maja 1984 v Kulturnem centru pri Domju.

»Pri iskanju gradiva in harmonik so nam pomagali Odsek za zgodovino pri NSK, Nadja Kriščak in še člani društva Fran Venturini. Ta prva prireditev, ki jo vsi imenujemo prijateljsko srečanje, je letos doživela že peto izvedbo in upam, da se bo tudi nadaljevala.«

»Zame je dan, ko nastopam s harmoniko prazničen in tako si želim, da bi šlo še naprej. Spominjam se tistega dne, ko je Zoran osvojil svetovno prvenstvo. Nastopali smo v Ahtnu v Benečiji, kjer nas je poslušala res velika množica ljudi. Sam sem zasedel tretje mesto. Prosil sem, da mi ob koncu dovolijo, da zaigram še eno »našo«. Zaigral sem tisto Mi se imamo radi, ki jo je povzelo tudi občinstvo in tako je močno zadonela ta naša preprosta, a priljubljena pesem, v potrditev gesla, da je glasba tista, ki druži ljudi in utrjuje prijateljske vezi med njimi.«

NEVA LUKEŠ

Zaprli cesto Mavhinje-Vižovlje

Občina Devin-Nabrežna sporoča, da je zaradi del za kanalizacijo in napeljavo metana od včeraj zaprta za promet cesta Vižovlje-Mavhinje. Promet je preusmerjen na pokrajinsko cesto Sesljan-Cerovlje-Mavhinje.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

GOSTUJE PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE NOVA GORICA

Joe Orton

Kaj je videl batler

Režija: Radoslav Dorić

V petek, 13. januarja, ob 20.30 abonma RED A in D
v soboto, 14. januarja, ob 20.30 abonma RED B, E in F
v nedeljo, 15. januarja, ob 16.00 abonma RED C in G.

včeraj - danes

Danes, SREDA, 11. januarja 1989
BOŽIDAR

Sonce vzide ob 7.44 in zatone ob 16.42 - Dolžina dneva 8.58 - Luna vzide ob 9.56 in zatone ob 21.24.

Jutri, ČETRTEK, 12. januarja 1989
BODIGOJ

PLIMOVANJE DANES: ob 5.46 najnižje -17 cm, ob 11.10 najvišje 32 cm, ob 17.44 najnižje -55 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 5,1 stopinje, zračni tlak 1026,5 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 88-odstotna, nebo oblačno, morje skoraj mirno, temperatura morja 8,7 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Paola Vignini, Erika Crasti, Francesca Dicorato, Manuel Cerne.

UMRLI SO: 1-letna Chiara Sabatti, 89-letni Angelo Tomasi, 88-letna Antonia Racheli vd. Busettini, 69-letni Renato Comisso, 79-letni Alfio Mini, 82-letna Lidia Hrescak, 62-letna Raffaela Skuk, 42-letni Guido Marcolin, 83-letni Luigi Abami, 56-letni Giovanni Laurencic, 64-letni Carlo Sossi, 90-letna Guglielmina Nemec, 51-letni Giorgio Sferza, 78-letni Angelo Cramestetter.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 9., do sobote, 14. januarja 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), MILJE - Lungomare Venezia 3.

FERNETIČI (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Ul. Settefontane 39, Trg Unità 4, Ul. Commerciale 21, Trg XXV. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, MILJE - Lungomare Venezia 3.

FERNETIČI - (tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Drevored XX. septembra 4, Ul. Bernini 4, MILJE - Lungomare Venezia 3.

FERNETIČI - (Tel. 229355) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba ob 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

gledališča

VERDI
Prihodnja opera na repertoarju je Puccinijeva MADAME BUTTERFLY, ki bo na sporedu 17. t. m., ob 20. uri (red A). Dirigent Maurizio Arena, režiser Stefano Vizioli. Glavni interpreti: sopranistka Adriana Morelli, tenorist Nazzareno Antinori in bariton Barry Anderson.

Pri blagajni gledališča Verdi se prične predprodaja vstopnic.

ROSSETTI
Gledališka sezona 1988/89

Nocoj ob 20.30 bodo na sporedu Goldonijeva PRIMORSKE ZDRAHE v izvedbi Venetoteatra. Režija Gianfranco De Bosio. V abonmaju: odrezek št. 5. Predprodaja vstopnic in rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

V torek, 24. t. m., bo ob 21. uri na sporedu RECITAL Francesca DE GREGORIJA. Za abonente popust. Predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v pasaži Protti.

CRISTALLO - LA CONTRADA
Nocoj ob 20.30 se bo gledališka skupina Geppyja Gleijesesa predstavila z delom LA PALLA AL PIEDE Georgesa Feydeaua. Režija Armando Pugliese. V glavnih vlogah nastopajo Arnoldo Foà, Geppy Gleijes, Mila Vannucci in Marilù Prati.

razna obvestila

Slike o proslavi ob 100-letnici Ciril-Metodove šole, ki jih je posnel Mario Magajna so na ogled v Tržaški knjigarni.

Kmetijska zadruga v Trstu obvešča, da bo v soboto, 14. t. m., ponovno odprta za en dan torkla. Interesenti naj se čimprej javijo, tel. 817325.

SKD Barkovlje obvešča, da bo jutri, 12. t. m., ob 20.30 redna odborova seja.

TPPZ P. Tomažič obvešča, da bo prva vaja t. l. v petek, 13. t. m., ob 20.30. Pogovorili se bomo tudi o turneji po Jugoslaviji in Italiji.

prispevki

V spomin na 11. obletnico smrti pok. očeta Nika Kosmača daruje hči Vesna 20.000 lir za osnovno šolo v Borštu.

V spomin na pok. Marijo Ukmar darujeta Štefanija in družina Sardoč 30.000 lir za pevski zbor s Proseka.

Namesto cvetja na prežani grob Tamar Petaros daruje Katja Čuk 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Tamaro Petaros darujeta Meri in Drago Ota 50.000 lir za ŠD Breg.

V spomin na Ivana Počkaja in Ladija Križmančiča daruje Mario Renčelj z družino 50.000 lir za SZ Sloga.

V spomin na Žarkota Družino darujeta Vida in Mario Kosmač 50.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Borštu.

V počastitev spomina Tončke in Danile Škamperle in Angele Milič - Ravbar iz Repna daruje Angela Škerlavaj 20.000 lir za cerkev na Repentabru.

V spomin na Tamaro Petaros darujejo Ivan, Boris in Eda Zidarič 50.000 lir za MePZ Rdeča zvezda-Salež.

V spomin na nono Marijo darujeta Silvana in Cele 50.000 lir za TFS Stu ledi.

V spomin na Karla Kalca darujeta sestrični Tončka in Ivanka z družinami 60.000 lir za KD Skala.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca darujeta Milka in Franc Kalc (Gropada 99) 20.000 lir za KD Skala.

V spomin na Ladija Križmančiča daruje družina Žerjal (Gropada 98) 20.000 lir za KD Skala.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca darujeta Ladko in Tončka z družino 20.000 lir za KD Skala.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca daruje bivša trgovina v Gropadi 20.000 lir za KD Skala.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca darujeta družini Kalc in Jercog (Gropada 94) 20.000 lir za KD Skala.

Namesto cvetja na grob Karla Kalca darujeta Štefanija in Karlo Kalc (Bazovica 144) 10.000 lir za KD Skala.

Ob izgubi dragega moža in očeta Karla Kalca darujeta žena Marija in hči Dragica z družino 100.000 lir za KD Skala.

kino

ARISTON - 16.00, 22.00 L'orso, r. Jean Jacques Annaud, i. medvedek La Douce in medvedinja Bart, Tcheky Karyo, Jack Wallace.

EXCELSIOR - 16.00, 22.15 Chi ha incastrato Roger Rabbit, kom., ZDA 1988; r. R. Zemeckis; i. B. Hoskins, C. Lloyd.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.00, 22.00 Red e Toby nemiciamici, Walt Disney.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Fantozzi va in pensione, kom., It., r. N. Parenti, i. P. Villaggio.

NAZIONALE II - 16.15, 22.15 Caruso Pascoski (di padre polacco), kom., It., 1988, r. in i. Francesco Nuti.

NAZIONALE III - 16.15, 22.15 La dolce bocca di Lyza, porn., □□.

NAZIONALE IV - 16.15, 22.15 Un mondo a parte, i. Barbara Hershey.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 Rambo III, pust., ZDA 1988; r. P. MacDonald; i. S. Stallone.

MIGNON - 16.30, 22.15 Donne sull'orlo di una crisi di nervi, dram., Sp. 1988, r. Pedro Almodovar; i. Carmen Maura, Antonio Banderas.

EDEN - 15.30, 22.10 Bagdas di lingua-'s... per cavalli in calore, porn., □□

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 Dirty love, r. Joe D'Amato; i. Valentine Demy, Cully Holland.

CAPITOL - 16.30, 22.00 Sotto il vestito niente II, r. Dario Piana, □.

LUMIERE FICE - 18.00, 22.00 Accattonne, It. 1961; r. Pier Paolo Pasolini; i. Franco Citti, Franca Pasut.

ALCIONE - 16.00, 22.10 Wall Street, i. Michael Douglas.

RADIO - 15.30, 21.30 Sesso di fuoco, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Ameriški dolar	1340,700	1325.—
Nemška marka	733,350	732.—
Francoski frank	215,070	214.—
Holandski florint	649,250	648.—
Belgijski frank	34,970	34,50
Funt sterling	2367.—	2350.—
Irski šterling	1961,500	1945.—
Danska krona	189,770	188.—
Grška dramma	8,826	8,30
Kanadski dolar	1115,700	1100.—

Krznarstvo
PELLICCERIA CERVO

TRST — Drev. XX. septembra 16
Telefon 767914

VELIKA IZBIRA: krzen, jop, našitkov
Izredna kakovost
Modni kroji po ugodnih cenah

GLASBENA MATICA TRST

Koncertno-abonmajska sezona 1988/89

danes, 11. t. m., ob 20.30
v Kulturnem domu v Trstu

KVARTET

STELIA DOZ - sopran
GIORGIO BLASCO - flavta
ENNIO GUERRATO - kitara
PATRIZIA TASSINI - harfa

Na sporedu: Sofianopulo, Coral, Vidali, Stravinski.

Prodaja vstopnic v Pasaži Protti - UTAT in eno uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

razstave

V TK Galeriji - Ul. sv. Frančiška 20 - je odprta razstava slikarja KLAVDIJA PALČIČA - risbe in grafika.

V galeriji Cartesius bo do 19. t. m. na ogled razstava slikarke Adriane CICOGNANI.

V galeriji Rettori Tribbio 2 - Piazza Vecchia 6 - bo do 27. t. m. odprta razstava kitajskega slikarja ZHOU ZHI WEIJA. Urnik: 10.30 - 12.30 in 17.30 - 19.30. Ob nedeljah: 11.00 - 13.00. Zaprto ob ponedeljkih.

V tržaški občinski galeriji bo do 20. t. m. na ogled razstava slikarja DIMINLIJA. Razstava je odprta po običajnem urniku.

koncerti

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. V ponedeljek, 16. t. m., ob 20.30 bo v gledališču Rossetti koncert S. ACCARDA (violina) in B. CANINA (klavir).

razne prireditve

V barkovljanskem društvu, Ul. Cerreto 12, bo nastopil harmonikar Corrado Rojac v petek, 13. t. m., z začetkom ob 20. uri. Vabljeni!

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu in združenje Most vabita v ponedeljek, 16. t. m. na predavanje Tarasa Kermaunerja o neznani Majcnovi drami »Brez sveče«. Predavanje bo v Peterlinovi dvorani v Donizettijevi ulici s pričetkom ob 20.30.

mali oglasi

APE prodam, skoraj nov, po ugodni ceni. Tel. 824381 - ure delavnice.

PRODAM novo peč na drva ali premog, z možnostjo kuhanja. Tel. 200865.

PRODAM drva za kurjavo najboljše vrste, po želji tudi suha metrska. Tel. 0481/884161.

PRODAM pando 30 po ugodni ceni. Tel. 229224.

PRODAM 3-mesečnega psička. Tel. 229472 v popoldanskih urah.

PRODAM fiat 500, zadnji model v odličnem stanju. Tel. v večernih na tel. št. 225533.

V ČASU marec/april (tri tedne) organiziram potovanje po Tajski po zelo ugodni ceni. Interesenti naj pišejo na Oglasni oddelke Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Tajska".

ITALIJANSKO PODJETJE nujno išče v okolici Slovenije sposobno dinamično osebo s trgovskim znanjem za praktično delo in dober zaslužek. Tel. 040/573121 ob uradnih urah.

FORD FIESTA 1100 L, letnik '78, v dobrem stanju, nove gume, prodam po ugodni ceni. Kličite po 20. uri na tel. št. 040/827493.

DOSTAVLJAMO na dom prvovrstne prašiče domače reje za koline, raznih tež. Kmetija Grudina, Rupa pri Sovodnjah, Case sparse 54, tel. 0481/882343.

NUJNO iščem kakršnokoli zaposlitev. Tel. 208271.

IŠČEM zaposlitev kot hišna pomočnica. Tel. 003865/53470.

PRODAM golf GL 1.300, letnik 1984, v dobrem stanju. Cena po dogovoru. Tel. 0481/21767 ali 520898.

RENAULT 5 TL, leto 1976 prodam za 1.000.000 lir. Tel. 212823.

menjalnica

TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST
Japonski jen	10,633	10.—
Švicarski frank	858,180	859.—
Avstrijski šiling	104,290	104.—
Norveška krona	200,850	198.—
Švedska krona	214,160	212.—
Portugalski eskudo	8,943	8,40
Španska peseta	11,695	11,10
Avstralski dolar	1163.—	1100.—
Jugoslov. dinar	—	0,21
ECU	1526,200	—

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Lepotice zamaški razburjajo duhove

Zafrkljiva in predvsem duhovita ideja Siusy Blady, ki je z revijo lepotic Tap Model oporekala vsem revijam dolgonogih lepotic, je izzvala ogorčenje in užaljenost organizatorjev uradnih tekmovalj. In tako se je začel besedni dvoboj med »oporečniki« in »konservativci«. Sindikat tekmovalk za naslov miss Italije je odločno opozoril, da revija Tap Model smeši vsa »resna« dekleta, ki tekmujejo v drugih revijah. Strupena Siusy, ki je že ustanovila gibanje MITM - italijansko gibanje Tap Model, pravi, da zagovarja normalne ženske, ki jim imovanje raznih miss ustvarja samo frustracije. Zadnja beseda seveda še ni padla, zdi pa se, da si jo bo zagotovila prav Siusy Blady, ki se lahko ponaša z dokajšnjo dozo ironije in z nenaravno ostrim jezikom.

V začetku se je zdelo vse še kar nedolžno. Marsikomu se je zdelo tudi prav, da se na odru lahko pojavijo tudi pritlikave lepoticke. In 32 deklet se je navdušeno prijavilo in prav tako navdušeno tekmovalo. Morda je bilo na tej reviji za spoznanje manj histeričnih izpadov zaradi raztrgane nogavice, neposrečene šminke ali obleke, ki so jo zadnji trenutek nekam založili. Med dekleti so se posebno odlikovale tri: 24-letna Sonia Steri, učiteljica s Sardinije, visoka 1,42 m, ki nosi čevlje

št. 33; 17-letna Francesca Bernardi iz Bologne, visoka meter in 51 cm; 41-letna Ivana Morini, uradnica prav tako iz Bologne in mati dveh odraslih fantov. Zmagala je najmanjša, ki je znala tudi odgovoriti na precej zahtevno vprašanje o mednarodni carini. Drugouvrščeno je zmedlo prav vprašanje o italijanskem fiskalnem sistemu. Sama je izjavila, da bi bila znala o Gadafiju povedati marsikaj.

Drobna Sonia Steri je tudi dokazala, da razpolaga prav s kvalitetami, ki jih je toliko opevala Susy Blady. Dekle je že šest let brezposelno, ne domišlja pa si, da bo ministrstvo za javno solstvo imelo sedaj, ko je bila izvoljena za Tap Model, kaj več razumevanja zanjo. Povedala je tudi, da je sicer majčkena, zato pa dovolj zlobna. Iz dna srca sovraži Američane, ki z vojaškimi oporišči uničujejo Sardinijo.

Dekleta, ki so tekmovala in odnesla priznanja na tej prvi reviji Tap, so res dokazala, da so nadpovprečno duhovita in avtoironična, organizatorji so dosegli svoj cilj s tem, da so sprožili polemiko, »konservativcem« malo prahu ne more škoditi, zanimivo bi bilo še vedeti, kakšna bodočnost se piše lepoticam zamaškom, ki naj bi predstavljale - kot so seveda same poudarile - povprečno žensko v Italiji.

Do jeseni brez Renza Arboreja

Oboževalci Renza Arboreja bodo morali počakati do jeseni. Z novo oddajo se bo spet pojavil na malih ekranih šele oktobra, kot je sam povedal na tiskovni konferenci. Obljubil je tudi, da se bo odslej pogostejše pojavljal v torkovem International DOC Clubu. Prav pred kratkim so namreč nehali ponavljati lansko Indietro tutta.

Arbore torej pripravlja novo jesensko oddajo, za katero so vsi pripravljeni staviti, da bo uspešna, čeprav avtor priznava, da še išče formulo za novi variete. International DOC Club pa si medtem pridobiva nove gledalce, ne najširšega občinstva, temveč nekakšno nadvse izbirčno in elitno publiko, ki je ni strah nočnih ur. Arbore je s takimi gledalci nadvse zadovoljen, ker mu dajejo možnost, da izbira in jim ponuja prave »cukrčke«, ne da bi preveč skrbel za število gledalcev. Tako je že spet navdušila nočne ekranomane včerajšnja oddaja s Cadillacom fleetwood, diamantno ogrlico in uro Elvisa Presleya. Renzo Arbore se prišteva med občudovalce umrlega pevcu in si je tudi sam nakupil brisač, ur in pasov s pevčevo sliko, ko je obiskal Presleyjevo hišo.

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Spoštovani, piše vam minister

Mladost je včasih tudi tveganje

(foto Križmančič)

Zlo je treba zatreti v kali - pravi ljudska modrost. Očitno jo, čeprav verjetno v italijanski inačici, pozna tudi minister za zdravstvo Carlo Donat-Cattin. Za boj proti aidsu namreč priporoča takšna sredstva, ki ne odpravljajo samo zla, temveč bi italijanske državljane lahko spravila med lahkotne jate angelov.

Zavzetost ministra za zdravstvo, da bi italijanske državljane natančno in dovolj nazorno obvestil o vseh nevarnostih, ki jih prinaša zloglasni aids, je nadvse hvalevredna. Zato je tudi prav, da se je reklami po vseh sredstvih javnega obveščanja pridružila še precej

ambiciozna in draga akcija o kapilar-nem informiranju vsake družine.

Vsaki družini naj bi po pošti dostavili brošuro, v kateri so kratko, a dovolj izčrpno prikazane vse značilnosti aidsa. Vse bi bilo še kar v redu, ko ne bi bilo spremnega pisma. Seveda nam lahko minister piše in nam izrazi vso zaskrbljenost, ki je zaradi širjenja pojava več kot upravičena. Nekaj povsem drugega pa je dajati napotke o moralnem vedenju državljanov in jim med vrsticami povedati, da so si morebitni grešniki sami krivi svoje nesreče.

Med številnimi funkcijami, ki jih mora opravljati vsak minister, prav

gotovo ni naloge, da bi bil za javnega moralizatorja. Prva njegova obveznost pa je, da nastopa iskreno in ne prireja podatkov po lastnih željah. Sam minister je v pismu zapisal, da je »minister za zdravstvo dolžan dati koristne napotke in po možnosti najpopolnejše, da bi vsi, in to tisti, ki se ravnaajo po predpisih verskega ali laičnega izročila, ali tisti, ki hočejo biti izven, spoznali strašno bolezen in se ji zoperstavili.

V istem odstavku minister trdi, da je s »prvimi (vernimi) vprašanje lažje«, »z drugimi (laiki) pa bolj zapleteno. Kampanje vseh tipov bi želele ljudi prepričati, da je mogoče bolezen preprečiti in istočasno živeti tvegano«. Ni nam sicer jasno, kaj minister ocenjuje za tvegan stil življenja, zelo nazoren pa je njegov način branja rezultatov, ki jih posredujejo strokovnjaki.

Ko na primer v pismu citira zaključke raziskovalcev ZDA o učinkovitosti kondoma, »pozabi« povedati, da se ugotovljena nezanesljivost nanaša na preprečevanje zanositev, ne pa na preprečevanje okužbe z aidsom. Po navdbi mnenja strokovnjakov ZDA, je Donat-Cattin zapisal: »Kondom je danes edina zaščita v primeru nevarnih spolnih odnosov, toda zaščita s pomankljivostmi, zato je domneva, da kondom brez nevarnosti dopušča kakršenkoli življenski stil, absurdna.«

Za zdravo osebo, nadalje priporoča minister, je najbolje, če vzdržuje normalne spolne in čustvene odnose. In ker se očitno tudi sam zaveda, da lahko normalnost vsakdo razume na svoj način, pristavlja, da je treba upoštevati vsaj higienske predpise, v primeru, da ne cenimo moralnih. Zdravim nosilcem virusa aidsa pa priporoča vzdržnost, nad katero, pravi, se sicer lahko zbijajo tudi šale, vendar pa jo je tudi Svetovna zdravstvena organizacija označila za prvo pravilo, ki bi se ga morali držati okuženci z virusom HIV.

Zdravi in bolni pa morajo vedeti, da je »družina normalno najprimernejši okvir za medosebno ravnanje, ki je učinkovito v boju proti aidsu«. Ob spoštovanju nekaterih pravil, pravi ob koncu svojega pridrigarskega pisma Donat-Cattin, pa je nujno potrebna solidarnost.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 7.15 Aktualno: Uno mattina 9.40 Nadaljevanka: Non basta una vita 10.00 Variete: Ci vediamo alle dieci, vmes (ob 10.30) dnevnik 1.00 Nadaljevanka: Passioni 1.55 Vreme in dnevnik 2.05 Variete: Via Teulada 66 3.30 Dnevnik 4.00 Dok.: Kvarkov svet 4.45 Pravljica: L'asino e il bastone 5.00 Inf. oddaji: Odpрта šola, 15.30 Block Notes 6.00 Risanke: Cartoon clip 6.15 Mladinska oddaja: Big!, vmes igre in risanke 7.55 Danes v parlamentu 8.00 Dnevnik - kratke vesti 8.05 Kviz: Domani sposi 9.30 Rubrika: Knjiga, naša prijateljica 9.40 Almanah, vreme in dnevnik 10.30 Nanizanka: Sapore di gloria 11.30 Dnevnik 12.40 Filmske novosti 12.45 Športna sreda: boks Rottoli-Belboul 14.00 Dnevnik - zadnje vesti 0.15 Aktualno: Dopo mezzanotte	RAI 2 7.00 Aktualno: Prva izdaja 8.30 Film: Monte miracolo (dram., It. 1943, r. L. Trenker, i. D. Bini) 10.00 Filmska oddaja: Marilyn Monroe 10.55 Rubrika: Trentatré 11.05 Božanska komedija 11.35 Nanizanka: Uno psicologo per tutti 11.55 Variete: Mezzogiorno é 13.00 Dnevnik in Diogenes 14.00 Nan.: Saranno famosi 14.45 Dnevnik, Argento e oro 15.30 Šport: Oggi sport 17.00 Dnevnik, nato risanke 17.25 Tednik: Bellitalia 17.45 Aktualno: L'ago della bilancia 18.20 Dnevnik - športne vesti 18.35 Nanizanka: Il commissario Köster 19.30 Horoskop, dnevnik 20.15 Večerni Diogenes 20.30 Film: Indagine speciale (krim., Fr. 1985, r. Michel Vianney, i. Richard Berry, Carole Bouquet) 22.05 Dnevnik, nato Il sicario 22.35 Variete: Chiappala chiappala 23.00 Dnevnik 23.25 International DOC 0.15 Film: Napoléon (2. del)	RAI 3 11.15 Nadaljevanka: Destinì 12.00 Izobraževalna oddaja: Meridiana - Srečanje z umetnostjo 14.00 Deželne vesti 14.30 Izobraževalna oddaja: Mednarodna panorama 15.30 Popoldne z opere: Un ballo in maschera (Giuseppe Verdi; Luciano Pavarotti, Katia Ricciarelli; 2. dejanje) 16.15 Hokej na ledu: Bolzano-Milano (iz Bocna) 17.00 Nadaljevanka: Destinì 17.45 Variete: Videobox 18.00 Dokumentarna oddaja: Geo 18.45 Športna oddaja: Derby (pripravil Aldo Biscardi) 19.00 Vreme in dnevnik 19.30 Deželne vesti 19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti 20.00 Aktualna vprašanja: Io confesso 20.30 Film: I dieci comandamenti (zgod., ZDA 1957, r. Cecil B. De Mille, i. Yul Brynner, Charlton Heston) 0.05 Dnevnik - zadnje vesti 0.20 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti	RTV Ljubljana 1 10.00 Video strani 10.10 Mozaik. Osmi dan. Svet na zaslonu 10.50 Video strani 16.15 Video strani 16.30 Dnevnik 16.45 Mozaik. Osmi dan, Svet na zaslonu (pon.) 18.15 Video strani 18.20 Spored za otroke in mlade: Batujina škatlica (Zgodba o dveh obrtnikih-izdelovalcih violin iz Bosne se prepleta s slikovito cigansko pravljico o goslih, ki so med romskim ljudstvom zelo priljubljeno glasbilo), Volk in kozlički (J. Grobovski, zadnji del lutkovne igrice) 19.05 Risanke 19.15 TV Okno, Dobro je vedeti 19.30 Dnevnik 19.55 Vremenska napoved 20.05 Film tedna: Izza rešetak (dram., Izrael 1984, r. Uri Barbash, i. Arnon Zadoch, Muhamad Bakri, Hilleil Ne'eman) 21.50 Dnevnik 22.00 Svet poroča 23.00 Video strani	TV Koper 13.30 TVD Novice 13.40 Rally Pariz-Dakar (povezlek) 14.10 Košarka: ena od tekem za Evropski pokal (pon.) 16.00 TVD Novice 16.10 Šport spektakel: ameriški football NCAA 18.50 TVD Novice 19.00 Odpрта meja Danes v Odprti meji: TRST — Zapleti v tržaških krajevnih upravah TRST — Protest dijakov slovenskih šol ČEDAD — Ob 15-letnici Novoga Mataturja TRST — Začetek razprodaj 19.30 TVD Stičiče 20.00 Nanizanka 20.30 Rally Pariz-Dakar (14. etapa) 21.00 Ameriški football NFL 22.30 Dnevnik 22.45 Sportime Magazine 23.00 Košarka RTV Ljubljana 2 18.30 Mariborska kronika 19.00 Laze v Tuhinjski dolini 19.30 Dnevnik 20.05 Opereta: Netopir	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše, koledarček; 7.40 Pravljica; 8.10 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji (pon.); 9.00 Za vsakogar nekaj: Glasbeni listi, Beležka, Misel dneva; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Z opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Zdravniška posvetovalnica, 12.40 Zborovska glasba; 13.20 V našem prostoru: Glasba po željah, Na goriškem valu; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Govorimo o glasbi; 15.00 Roman: Moj Kras (5. del); 15.18 Kviz: V našem zaporu; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba; 18.00 Literarne podobe; 18.25 Glasbeni listi; 19.00 Zaključek. LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Za knjižne molje; 8.30 Instrumenti se vrstijo; 9.05 Matineja; 11.05 Oddaja Oslo; 11.30 Danes smo izbrali; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.00 Danes ob 13h; 13.30 Čestitke; 14.05 Mehurčki; 14.20 Mladi mladim; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiju; 18.05 Jazz; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Zbori; 20.35 Naši interpreti; 21.05 S knjižnega trga; 21.30 Iz opere Gorenjski slavček; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Melodije; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz. RADIO KOPER (slovenski program) 7.30, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.30 Jutranjik; 6.45 Cestne informacije; 7.00 Druga jutranja kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska; 8.00 Prenos Radia Lj; 13.00 Od enih do treh, pesem tedna, 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Aktualno: Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Če bi zvoki govorili; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Prenos Radia Ljubljana. RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 17.30 Poročila; 7.15, 12.30, 19.30 Dnevnik; 6.05 Almanah in jutranji spored; 7.35 Glasba; 7.40 Dobro jutro otroci; 7.50 Pošiljam ti razglednico; 8.00 Sanremo; 8.20 Naj... program; 8.25 Popevka; 8.35 Glasba; 9.32 Dragi Luciano...; 10.00 Na prvi strani; 10.05 Čudovitih sedem; 10.40 Družina; 11.00 Srečanja; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.00 Srečanje s Kompasom; 14.33 Popevka tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Popoldne ob treh; 16.00 Puzzle; 16.33 Šola, otroštvo, vzgoja; 17.00 Bublbing; 17.33 Show business; 18.00 Dee-jay; 18.33 Noi e voi; 19.00 Lahko poslušanje; 19.50 Jutri je drug dan. RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst, nato Nočni spored.
CANALE 5 8.30 Nanizanki: Una famiglia americana, 9.30 General Hospital 10.35 Kviz: Cantando cantando, 11.15 Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.35 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle coppie 15.00 Nanizanki: La casa nella prateria, 16.30 Webster 17.00 Kviz: Doppio slalom, 17.30 C'est la vie, 18.00 O.K. il prezzo è giusto!, 19.00 Kviz: Il gioco dei nove (vodi Raimondo Vianello), 19.45 Tra moglie e marito (vodi Marco Columbro) 20.30 Film: Pericolosamente insieme (krim., ZDA 1986, r. Ivan Reitman, i. Robert Redford, Debra Winger) 22.45 Aktualno: Canale 5 News 23.15 Variete: Maurizio Costanzo show 0.35 Rubrika: Première 0.45 Nanizanke: Barretta, 1.45 Mannix, 2.45 Masquerade - Intrigo internazionale	RETE 4 7.45 Nanizanke: Lou Grant Una disputa fra giornalisti, 8.45 Switch - Il vecchio trucco dei diamanti 9.45 Film: Suor Maria (dram., It. 1956, r. L. Capuano, i. F. Marzi) 11.30 Nanizanki: Petrocelli, 12.30 Agente Pepper 13.30 Nadaljevanka: Sentieri, 14.30 La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.00 Febbre d'amore 18.00 Nanizanka: New York New York 19.00 Aktualnosti: Dentro la notizia 19.30 Nanizanka: Sulle strade della California - Appuntamento al drive in 20.30 Film: I berretti verdi (vojni, ZDA 1968, r. Wayne-Kellogg, i. John Wayne, Jim Hutton) 23.00 Nanizanka: Spencer - Il gioco dell'eroe 24.00 Film: Rigoletto (glas., It. 1947, r. Carmine Gallone, i. Tito Gobbi, Marcella Govoni)	ITALIA 1 7.00 Risanke 8.15 Nanizanke: Strega per amore, 8.45 Supervicky, 9.15 Ralph Supermaxie-roe, 10.00 Hardcastle and McCormick, 11.00 L'uomo dai sei milioni di dollari, 12.00 Tarzan 13.00 Otroška oddaja: Ciao ciao in risanke 14.00 Nanizanki Casa Keaton, 14.30 Baby sitter 14.55 Varieteja: Smile, 15.15 Megasalvishow 15.25 Glasbena oddaja: DeeJay Television 16.00 Otroška oddaja: Bim bum bam in risanke 18.00 Nanizanke: Tre nipoti e un maggiordomo, 18.30 Supercar, 19.30 Happy Days 20.00 Risanke: Milly 20.30 Film: I tartassati (kom., It. 1959, r. Steno, i. Totò) 22.30 Nanizanka: I Robinson 23.00 Variete: Megasalvishow 23.15 Rally: Pariz-Dakar 23.45 Rubrika: Première 23.55 Film: I figli dello spazio (fant., ZDA 1958, r. J. Arnold, i. M. Ray)	1.20 Nanizanka: Star Trek ODEON 7.30 Nanizanka: Il fantastico mondo di Mr. Monroe 8.00 Nad.: Agua viva, nato Il segreto di Jolanda 10.00 Nanizanka: La fattoria dei giorni felici 10.30 Kviz: La spesa in vacanza 11.00 Nan.: Mary Hartman 12.00 Nanizanki: T.H.E. Cat, 12.30 Il supermercato più pazzo del mondo 13.00 Otroški variete: Sugar 14.00 Nanizanka: Rituals 14.30 Nadaljevanki: Maria, nato Amore proibito 16.30 Sugar... (2. del) 19.00 Nan.: Il supermercato più pazzo del mondo 19.30 Rally: Pariz-Dakar 20.00 Nanizanka: Biancaneve a Beverly Hills 20.30 Film: Due sporche carogne (krim., Fr. 1968, r. Jean Herman, i. Alain Delon) 22.30 Film: Poliziotto, solitudine e rabbia (krim., It. 1968, r. Stelvio Massi) 1.00 Nan.: Mary Hartman TMC 11.00 Nan.: Daniel Boone 12.00 Nadaljevanka: Doppio imbroglione	13.30 Vesti: TMC News 14.00 Sportne vesti 14.30 Glas. odd.: Clip Clip 15.00 Nad.: Sceriffo Lobo 16.00 Film: Due care canaglie (kom., Avstral. 1978, r. Gene Levitt) 17.35 Aktualno: TV donna 18.45 Dokum. o naravi 19.15 Ogledalo življenja 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: Arrow Beach (dram., ZDA 1973, r. Laurence Harvey, i. Joanna Pettet) 22.10 Dok.: Segreti e misteri 22.45 Aktualno: TMC nocoj TELEFRIULI 13.30 Nanizanka: Lo sceriffo del Sud 14.30 Risanke 15.45 Glas. odd.: Music box 17.30 Nanizanka: Aeroporto internazionale 18.00 Nad.: Dama de Rosa 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nan.: Paper Moon 20.30 Zabavna oddaja: Buinesere Friul 22.30 Nad.: Francesco Bertolazzi investigatore 23.30 Dnevnik, nato dražba TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	

Brezposelni delavci predilnice zasedli Združenje industrijcev

Delavci med zasedbo sedeža industrijcev

(Foto Visintin)

Večja skupina brezposelnih delavcev nekdanje podgorske predilnice je včeraj dopoldne za nekaj ur zasedla sedež goriškega Združenja industrijcev v Ul. Arcadi. Za tako obliko protesta so se odločili z namenom, da ponovno opozorijo javnost, predvsem pa krajevne upravitelje in industrijce, na nerešena vprašanja glede ponovne za-

poslitve preostalih 206 nekdanjih delavcev v predilnici, ki so po dolgem obdobju dopolnilne blagajne s 1. januarjem letos tudi formalno brezposelni (pa čeprav z ugodnostmi režima posebne brezposelnosti), ter da si v kratkem času izborijo srečanje na deželni ravni, za katerega so se že pred nekaj

tedni dogovorili na sestanku, ki je potekal na goriškem županstvu.

Delavci so se včeraj zjutraj, kot vsak torek, zbrali na skupščini v menzi predilnice. Skupaj s sindikalnimi predstavniki so ugotovili, da kljub vsem obvezam stvari še zmeraj stojijo. Podpisniki sporazuma za obnovo tekstilnega industrijskega pola v Podgori iz leta 1983 (Občina, Pokrajina, industrija, Dežela in družbi Cotonificio Triestino ter Indusvi) so se pred nekaj tedni sestali na goriškem županstvu, kjer so se domenili, da bo v najkrajšem času prišlo do sestanka z deželnima odbornikoma za delo in za industrijo, kjer naj bi poiskali rešitve za brezposelne delavce. Predlog je bil, da bi z delno spremembo in ponovnim finansiranjem deželnega zakona 32 razegnili njegove ugodnosti tudi na nekdanje delavce predilnice in tako omogočili njihovo ponovno zaposlitev.

Namen zasedbe je torej bil predvsem doseči takojšen sklic tega sestanka. Predstavniki Združenja industrijcev so pod pritiskom delavcev včeraj zainteresirali goriškega župana in prefekta. Z njunim posredovanjem je prišlo s pristojnih deželnih odborštev zagotovilo, da bo do sestanka prišlo najkasneje do 18. januarja. Ob tem zagotovili so se delavci, ki so jih spremljali predstavniki treh sindikalnih zvez, ob 13.30 razšli brez vsakršnega incidenta.

V petek odprte razstave na pobudo ZSKD Slikarja Milani in Puddu v galeriji Kulturnega doma

Zveza slovenskih kulturnih društev bo v prihodnjih dneh pričela svojo razstavno dejavnost s predstavitvijo del dveh umetnikov mlajše generacije, ki živita in ustvarjata v naši pokrajini. V petek, 13. januarja, bodo ob 18. uri v Kulturnem domu odprli razstavo Franca Milanija in Salvatoreja Pudduja.

Milani se je rodil v Turjaku leta 1950. Diplomiral je na umetniškem zavodu v Gorici, sodeloval na številnih skupinskih razstavah doma in v tujini, pridelil pa je tudi nekaj osebnih. Sodeloval je z neko gledališko skupino, za katero je pripravil več scenografij in ilustriral knjigo, ki so jo med drugim predstavili tudi na mednarodnem festivalu gledališča v Avignonu. Njegova upodobitvena stvarnost, kot ugotavlja kritik, je skrivnostna in na prvi vtis ljubka, kar pa skriva neprijetne teme samote, spolnosti, smrti, ki se jih umetnik loteva kot ne povsem zasajani, pač pa dokaj prizadet opazovalec.

Salvatore Puddu je štiri leta mlajši od Milanija. Po diplomu na goriškem zavodu za likovno umetnost se je izpopolnjeval v grafiki in poglubil predvsem sitotisk. Sodeloval je že na mednarodnih in drugih skupinskih razstavah in imel nekaj osebnih. Tudi Puddu skuša prodreti v neki svet, ki

je tišji in bolj odmaknjen od onega, v katerem se gibljejo obremenjeni in brezbržni. S pomočjo umetniškega dela želi vrniti našim zaslepljenim očem sposobnost, da spoznajo pod varljivim videzom pravo naravo predmetov in navidez še tako nepomembnih dogodkov.

Likovni kritik Joško Vetrhi je zato ugotovil, je med umetnikoma, ki se poznata in izmenjujeta izkušnje, prišlo do nekega neizbežnega osmoličnega procesa, do pretoka poetike in sloga, tako da se v ustvarjanju obeh izraža skupna kulturna, prostorska, zgodovinska in socialna matrica. Oba se spopadata z družbo, v kateri živita in ustvarjata: v svoji neizprososti in visoki notranji napetosti ne moreta namreč sprejemati potrošništva, nemoralnosti, nasilja in splošne kulturne poplavitve okolja.

Tečaj ruščine tudi v Gorici

Združenje Italija-ZSSR prireja od 16. januarja dalje prvi tečaj ruskega jezika v Gorici. Tečaj se bo odvijal v prostorih večnamenskega socialnega središča v Ul. Baiamonti. Prijave sprejemajo v tajništvo združenja Italija-ZSSR v Ul. Torrebiana 13 v Trstu (tel. 040/60158) vsak delavnik od 17. do 20. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure, kjer nudijo tudi vse potrebne informacije v zvezi s tečajem.

Mestni redarji se zahvaljujejo

Poveljstvo goriških mestnih redarjev se tudi v imenu vsega osebja pristočno zahvaljuje vsem, ki so pomagali uresničiti tradicionalno pobudo ob "befani mestnih redarjev" in vsem, ki so prispevali darove. V zahvalnem pismu, ki so ga želeli posredovati javnosti preko krajevnega tiska, ugotavljajo, da gre za tradicionalno pobudo, ki izpričuje hvaležnost in prijateljstvo do javnih delavcev za njihovo vsakodnevno delovanje za dobrobit vseh občanov.

Od 16. januarja predpisi v prve razrede osnovnih šol

Od prihodnjega tedna dalje bodo sprejemali predpise v prve razrede osnovnih šol na območju goriške občine. Vpisovanje se, tako obvešča Šolsko skrbništvo, zaključiti 15. februarja. Predpise bodo sprejemali na vseh šolah, ki danes delujejo, prve razrede pa bodo v šolskem letu 1989/90 odprli le na tistih šolah, kjer bodo dosegli število učencev, ki je predvideno po zakonu.

Pred dnevi, ko je bilo objavljeno sporočilo, da ne bodo sprejemali vpisov v prve razrede kar na sedmih osnovnih šolah v mestu in nekaterih drugih krajih, je nastal val polemik in protestov.

Omenjeni rok za predpise velja tudi za slovenske šole.

kino

Gorica

CORSO Zaprto. Jutri 18.00-22.00 »Rambo III«. S. Stallone.

VERDI 18.00-22.00 »Chi ha incastrato Roger Rabbit?«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Porno profonde visite«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 18.00-20.00 »The color purple«. Vstop prost.

EXCELSIOR Zaprto. Jutri 17.30-22.00 »Pieno d'amore«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.00 »Živalski vrt ponoči«. Ob 20. uri »Kokain ne odpušča«.

ŠEMPETER Ni predstave.

DESKLE 19.30 »Mad Max III«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

D'Udine - Trg sv. Frančiška 4 - tel. 530124

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Al Redentore - Ul. F.lli Roselli 23 - tel. 410340

pogrebi

Danes v Gorici ob 9.30 Marija Kogoj vdova Marchi iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 10.15 Adriano Cotič iz splošne bolnišnice v cerkev sv. Justa in na pokopališče v Sovodnjah, ob 11. uri Karla Lutman vdova Devetak iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Štandrežu, ob 12.30 Maria Sussich vdova Piemonti iz splošne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče.

Interpelacija o sovodenjskem primeru Deželni svetovalec Wehrenfennig zahteva zaprtje upepeljevalnika

Upepeljevalnik za odpadke pri Sovodnjah je treba zapreti in takoj poskrbeti za sanacijo zemljišč v okolici upepeljevalnika, kjer se nabirajo strupene in zdravju nevarne snovi. Dežela naj poskrbi za izvedbo analiz glede prisotnosti dioksina in težkih kovin tudi v drugih krajih v deželi, kjer še zmeraj delujejo upepeljevalniki, ali pa so pred leti delovali. Tako zahteva postavlja v interpelaciji, naslovljeni deželnima odbornikoma za okolje in zdravstvo, predstavnik zelenih v deželnem svetu, Andrea Wehrenfennig.

Deželni svetovalec se sklicuje na podatke analize, ki jo je naročila sovodenjska občinska uprava Raziskovalnemu centru Evropske skupnosti iz Ispre. Ugotovitve so, kakor smo že pred dnevi poročali, predstavili na tiskovni konferenci.

Wehrenfennig v svoji vlogi ugotavlja, da prav podatki analize vnovič potrjujejo že pred desetletjem izražene dvome o upepeljevalnikih, kot o najbolj primerni tehnični rešitvi uničevanja odpadkov. »Zadnji dogodek v Sovodnjah ponovno dokazuje neodgovornost ob izbiri načina uničevanja odpadkov v deželnem načrtu, ki za goriško in tržaško pokrajino predvideva gradnjo novih upepeljevalnikov ter "mešanih" naprav, ki vključujejo tudi manjše upepeljevalnike, za videmsko in pordenonsko pokrajino.«

Načrt je po mnenju Wehrenfenniga treba povsem spremeniti. Spremeniti je treba filozofijo pri reševanju tega aktualnega in povsod prisotnega vprašanja. Rešitev je v odbiranju in ponovni uporabi surovin iz odpadkov in v ločenem pobiranju odpadkov. Ta predlog že leta in leta ponavljajo predstavniki naravovarstvenih združenj, vendar, kot kaže, brez uspeha.

Interpelacijo je Andrea Wehrenfennig predložil že v ponedeljek. Kakor znano, sta odbornika Angeli in Brancati te dni polno zasedena z vprašanjem prisotnosti herbicidov v pitni vodi in sta bila včeraj v Rimu, prav po tem vprašanju.

Včeraj v Ulici Fatebenefratelli Z avtomobilom treščil v zid

(Foto Čubej)

Včeraj okrog 14.30 se je v križišču med Ulicama Fatebenefratelli in Alto Adige pripetila prometna nesreča, v kateri se je poškodoval 56-letni Domenico Vaccaro iz Gorice, Ul. Montecuoco 25. Ponesrečenec se je s svojim avtomobilom peugeot 104 peljal proti Rojcam, ko je iz še nepojasnjenih vzrokov z vso silo trčil v obcestni zid. Vaccaro se prepeljal v goriško splošno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili zlom šestega in sedmega rebra. Če ne bo nepredvidenih komplikacij, bo možakar za silo ozdravel v desetih dneh. Gmotna škoda je velika, saj je bil prednji del avtomobila ob trku povsem uničen.

Samotna smrt

V stanovanju v Donizettijevi ulici 27, kjer je živela sama, so včeraj zjutraj našli mrtvo 84-letno upokojenko Štefanijo Močnik. Dežurni zdravnik je ugotovil, da je ženska umrla že nekaj ur prej, po vsej verjetnosti v ponedeljek zvečer ali ponoči. Po vsej verjetnosti gre za naravno smrt. Podobni primeri žal tudi v našem mestu niso izjema. Vse več je ostarelih občanov, ki živijo sami, z redkimi stiki s sorodniki in ki pretežni del dneva preživijo zaprti v stanovanju.

šolske vesti

V šoli v Rupi bo v ponedeljek, 16. t. m. ob 20. uri sestanek staršev, učiteljev in občinske uprave glede nadaljnjega obstoja rupenske šole.

Izgubljeno-najdeno

V uradih goriških mestnih redarjev so na razpolago zakonitim lastnikom sledeči predmeti: tri listnice z vsoto denarja, vsota denarja, dve motorni kolesi, otroško kolo, dirkalno kolo, tri ženska kolesa, štiri moška kolesa, dve zložljivi kolesi, odeja, par smuč, dve zapestni uri, dva para očal za vid, zapestnica, več snopov ključev.

razna obvestila

KD Danica vabi na občni zbor, ki bo v petek, 13. januarja, ob 20. uri v kulturno-sportnem središču na Vrhu.

V kavarni Garibaldi v Gorici (tel. 32830) so v predprodaji vstopnice za tekme, ki se bodo odvijale na stadionu Friuli, v okviru nogometnega prvenstva 1989-90.

Šolsko skrbništvo sporoča, da bodo na Zavodu ITI priredili dvoletni izpopolnjevalni tečaj za poučevanje handikapiranih. Prošnje je treba predložiti do 12. januarja v tajništvo zavoda ITI "Galilei" v Gorici. Prijavitelji - vpišejo se lahko učitelji in profesorji na šolah vseh stopenj, ki so v rednem staležu - bodo morali 16. januarja opraviti selektivno preizkušnjo.

Pomanjkanje padavin zaskrblja vodovodarje in kmetovalce

Prejšnji teden smo poročali o dokajšnji zaskrbljenosti zaradi pomanjkanja padavin. V vodnih zajetjih, zlasti v tistih, ki so razmeroma plitvo, se niža gladina podtalnice. Zaskrbljeni so tudi kmetje, saj so zaradi suše v nevarnosti ozimni posevki, zlasti tisti, ki so jih posejali pozno.

Pri vodovodnem konzorciju Cafa skrbno merijo gladino vode v zajetju v Petovljah, kjer je stanje najbolj kritično, da bi se takoj priklopili na zajetje v Fari, kjer se sicer že tudi pozna pomanjkanje padavin in se je podtalnica občutno znižala. Za povezavo kraškega dela vodovodnega omrežja z zajetjem v Fari so že opravili vsa dela. Čakajo le na soglasje zdravstvenih oblasti. Prehod na novo zajetje, po zagotovilih vodilnih funkcionarjev konzorcija, ne bi predstavljal nobenih težav ali motenj v redni oskrbi z vodo prebivalstva na območju sovodenjske, dober-

dobske in deloma zagrajske občine, saj je že vse nared.

V vodnjakih v Boschetti in Mocchetti, odkoder črpajo vodo za Gorico in Števerjan je po zagotovilih inž. Veroneseja, ravnatelja občinskega podjetja v Gorici, dovolj vode in doslej ni opaziti posledic suše. Vsak dan pošljejo v omrežje okrog 26 tisoč kubičnih metrov vode. V dogovorjenih količinah dobavljajo vodo iz Mrzleka. Iz Nove Gorice tudi ni vesti o pomanjkanju vode. Pomanjkanje padavin in zlasti snega v hribih pa utegne imeti posledice na daljši rok. Dovolj debela snežna odeja predstavlja zalogo vode za poletne mesece. Te odeje do zdaj ni in prav v tem so razlogi za zaskrbljenost. Snega ni niti visoko v hribih. Suhi zimi utegne slediti toplo in suho poletje. Ob pomanjkanju vode zlasti za namakanje kmetijskih površin, bi pomenilo tako stanje pravo katastrofo.

Po napovedih vremenslovcov izrazitejših padavin v tem tednu še ne bo.

primorski dnevnik

PREDNAROČNINA ZA LETO 1989

Celoletna 125.000 lir
Mesečna 16.000 lir

□ Celoletna prednaročnina za Primorski dnevnik 125.000 + 500 lir kolka velja za tiste, ki jo poravnajo do 31. januarja 1989. Po tem datumu bo celoletna naročnina znašala 192.000 + 500 lir kolka.

□ Naročnikom bomo še naprej nudili **brezplačno male oglase in čestitke**.

□ Naročnino lahko poravnate:
— na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici
— pri raznašalcih časopisa
— preko pošte na t/rn ZIT št. 13512348
— in pri vseh slovenskih denarnih zavodih.

Vse tiste, ki poravnajo naročnino preko pošte ali denarnih zavodov prosimo, da ob plačilu navedejo točen priimek in ime ter naslov naročnika.

Obisk pri KD Briški grič

Živahna dejavnost članov otroške skupine za animacijo

Člani mladinske skupine za animatorstvo, ki deluje v okviru kulturnega društva Briški grič iz Števerjana so nas proti koncu lanskega leta prav prijetno presenetili. Po prvih, nekoliko sramežljivih korakih v lanski sezoni, je skupina zaživela in to v pravem pomenu besede. V režiji animatorja Stena Vilarja so pripravili igrice Ne bom in z njo gostovali v Doberdobi, Sovodnjah, na Vrhu, v Dijaškem domu in v Kulturnem domu v Gorici. Predstavili so se seveda tudi doma, na miklavževanju, ki je bilo v novem društvenem sedežu na Bukovju.

V okviru KD Briški grič so pričeli z animatorsko dejavnostjo že v lanski sezoni. Skupina osnovnošolcev in nižješolcev se je pod strokovnim vodstvom pedagoga in animatorja Stena Vilarja začela zbirati na sestankih. Novi ustvarjalni oprijemi so kaj kmalu navdušili otroke, ki so že ob zaključku lanskega šolskega leta nastopili na Vrtljaku mladosti v goriskem Kulturnem domu.

Navdušen pristop, s katerim je mladinska skupina stopila tudi v novo sezono, je v spodbudo celotnemu društvu, ki je prav lani vendar prišlo do primernih prostorov za najrazličnejše dejavnosti. Dvorana na Bukovju je lani že gostila nekaj lepih prireditev, bodisi, da so bila to gostovanja raznih pevskih zborov, razstave, predavanja. Posebej je omembe vreden zaključni,

oziroma predstavitveni večer raziskovalnega tabora Brda 88.

Če se danes Kulturno društvo Briški grič lahko ponaša predvsem z zelo vzpodbudno ustvarjalnostjo najmlajših članov, ne kaže pozabiti na delovanje moškega pevskega zbora, ki je dolga leta predstavljal osrednjo dejavnost društvenega življenja. Zbor je še do pred kratkim nastopal na vseh pomembnejših pevskih revijah v zamejstvu in je imel tudi več nastopov v matični domovini. Prav v zadnjem času pa so se pojavile določene težave, zaradi generacijskih zamenjav. Nekaj starejših pevcev je zapustilo zbor, ki se je s tem številčno ošibil. Vendar, kakor so nam zatrili, nameravajo te težave premostiti in nadaljevati s pevsko tradicijo.

Odprtje društvenega sedeža na Bukovju je seveda pomenilo tudi nove možnosti za take dejavnosti, ki jih prej ni bilo mogoče izvajati. Tako se v prostorih KD Briški grič že drugo sezono odvija glasbeni pouk šole Glasbene matice iz Gorice. Redno obiskuje šolo okrog dvajset fantov in deklet. Zanimanje za to obliko glasbene vzgoje narašča in pričakovati je, da bo v prihodnjem letu odziv mladih še večji.

Obisk pri KD Briški grič lahko zaključimo z ugotovitvijo, da se je njihova dejavnost v lanskem letu zaključila uspešno in da se bo ta pot nadaljevala tudi v letu, ki se je pričelo.

MAL

Jutri predstavitev zbornikov o slovenski in furlanski kulturi

LA CULTURA SLOVENA NEL LITORALE

Jutri ob 18. uri bodo v deželni avditoriju predstavili publikaciji o furlanski in slovenski kulturi, v katerih je zbrano gradivo s ciklusov predavanj, ki jih je leta 1986 in 1987 priredil Inštitut za družbeno in versko zgodovino.

Zbornik o slovenski kulturi na Primorskem bo predstavil prof. Pavle Merkù. V njem so objavljeni prispevki Alojza Rebule, Branka Marušiča, Emilijana Cevca, Boruta Uršiča, Lojzke Bratuž in Milka Renerja. Publikacija nudi italijanskemu bralcu možnost spoznavanja nekaterih pomembnejših značilnosti slovenske kulture in umetnosti na Primorskem ter njihovih povezav z drugimi kulturnimi

CULTURA FRIULANA NEL GORIZIANO

stvarnostmi.

Zbornik o furlanski kulturi na Goriškem prinaša zapise Giuseppa Francescata, Giannija Fraua, Sergia Tavana, Giorgia Faggina, Renza Pellegrinija, Giuseppa Bergaminija, Pierpaola Gria in Itala Santeusania. Gre za eno prvih sistematičnih obravnav furlanske literature, jezika in umetnosti na Goriškem. Zbornik bo predstavil prof. Raimondo Strassoldo.

Uvodoma bosta na predstavitvi spregovorila tudi predsednik Pokrajine Gianfranco Crisci in prof. Fulvio Salimbeni.

Dober začetek - uspešen konec Novoletna akcija Kraških krtov

Med odpiranjem nove votline blizu jamarске koče

(foto Klemše)

Kraški krti so v nedeljo priredili prvo raziskovalno akcijo letos. Sodeč po uspehu - začeli so odpirati dve novi jami in nadaljevali kopanje in čiščenje v tretji - bo tudi nova sezona, ki se je simbolično pričela v nedeljo, nadvse uspešna. Prve akcije v letošnjem letu se je udeležilo lepo število članov odseka, prisotni pa so bili tudi predstavniki drugih jamarških klubov iz Tržiča, Cuneia, Cedada in Beljaka. Pri koči in na terenu, kjer so jamarji ob uporabi primerne opreme, ki jo za društvene potrebe dajejo na razpolago požrtvovalni člani, od kompresorja in pnevmatskih kladiv, do električnega agregata in manjšega žerjawa, širili vhoda v dve novi votlini se je nabralo nad petdeset ljudi, različnih starosti, različnih narodnosti, ki jih združuje prijateljstvo in ljubezen do odkrivanja podzemnega sveta.

Med dolgoletnimi gosti novoletne akcije gre omeniti Rudija iz Beljaka, profesorja na srednji tehniški šoli. V Beljaku je med vodilnimi pri Koroškem društvu za raziskovanje jam, s Krti pa se poznajo in sodelujejo že leta dolgo.

Speleologi iz Cuneia so novoletno akcijo Kraških krtov uporabili za nekajdnevno ekskurzijo po Doberdobskem krasu. V nedeljo popoldne so se vrnili nadvse zadovoljni nad potekom in uspehom ekskurzije in gostoljubljem Krtov.

Poleg stalnih gostov so se ob jamarški koči v nedeljo ustavili tudi mnogi nedeljski sprehajalci, ki jih je pritegnil nenavaden živčav, vonj po pečenih piščancih in zvoki harmonike, ki je tudi zaključila prvo akcijo v novem letu.

V pokrajinskem odboru za lov

Razprava o selektivnem lovu na srnjad

Pred iztekom lanskega leta se je sestel, pod predsedstvom Gianfranca Criscija, pokrajinski odbor za lov ter razpravljal o selektivnem lovu srnjadi in o novih določilih deželnega zakona št. 14/87. Omenjeni zakon predvideva točno določen postopek, predpostavlja pa točno in podrobno poznavanje stališča tovrstne divjadi na območju posameznih lovskih družin. Prav zaradi zapletenega postopka velika večina lovskih družin (enainštirideset od skupnega števila šestinštirideset) takih načrtov za selektivni lov ni pripravila. V roku pa so načrte predstavile lovske

družine iz Moša, Podgore, Pevme, Štavra in Doberdoba. Na območju teh družin se tako selektivni lov na srno nadaljuje še do 15. januarja.

Pokrajinski odbor za lov je vzel v pretres, vendar pa bo dokončno odločitev zavzel na eni prihodnjih sej, predlog, ki ga je postavila sekcija Sve-tovnega sklada za varstvo narave (WWF) glede prepovedi lova na območju trdnjavskega griča nad Tržičem. Zadevo bodo podrobneje obravnavali na sestanku med pokrajinskim odborom za lov, tržiško Občino, sekcijo WWF in združenji lovcev.

Zaradi težav na zavodu Zois v Trstu Solidarnostna stavka tudi gorških dijakov

Problemi na tehničnem trgovskem zavodu Žiga Zois, zaradi katerih so včeraj v Trstu dijaki stavkali in šli v povorki do sedeža tamkajšnje Pokrajine, so bili včeraj povod tudi za stavko gorških dijakov sekcije istega zavoda, ki so se ji iz solidarnosti pridružili tudi nekateri dijaki drugih slovenskih višjih srednjih šol. Kot znano deluje v Gorici sekcija trgovskega zavoda Žiga Zois, ki je pravno odvisna od tržaškega sedeža. Nekateri tamkajšnji problemi imajo zato neposredne negativne učinke tudi na delovanje šole v Gorici.

Dijaki gorškega sedeža, so nam včeraj povedali, da se bodo zaradi pomanjkanja neučnega osebja morali letos najbrž odpovedati šolskim izletom in ekskurzijam. V tržaškem tajnistvu je namreč premalo osebja in zato šola ni v stanju, da bi poskrbela za zahtevno delo pri organizaciji šolskih izletov, ki so konec koncev pomembno dopolnilo k vsakodnevnemu učenju v šolskih razredih. To je problem, ki ga tudi gorški dijaki najbolj občutijo. Poleg tega pa prinaša nezadostno število upravnega osebja še druge težave v upravljanju šole, ki jih posredno občutijo tudi v gorški sekciji. Temu bi se izognili, ko bi gorškemu oddelku bila priznana avtonomija. Problem je odprt že več let, vendar doslej, kljub vsakoletnim prošnjam, da bi gorški zavod Zois postal samostojna šola, iz Rima še ni bilo pozitivnega odgovora.

Ob dijakih zavoda Zois je včeraj - iz solidarnosti - stavkala tudi velika večina dijakov gimnazije-liceja Primož Trubar. Skupina dijakov teh dveh zavodov, ki se jim je pridružila tudi delegacija zavoda Ivan Cankar (kjer ostali dijaki niso stavkali) se je udeležila protestne manifestacije v Trstu.

Predstavitve Mohorjeve zbirke v Novi Gorici

V Goriški knjižnici Franceta Bevka v Novi Gorici bodo v petek, 13. januarja, predstavili letošnji Koledar in knjižno zbirko Goriške Mohorjeve družbe. Ob Koledarju 1989 bodo predstavili 14. snopič Primorskega slovenskega biografskega leksikona ter knji-

gi Miloša Vauhnik PE-FAU, Spomini in Albina Lucianija Spoštovani. O mohorjevkah za leto 1989 in delovanju založniške družbe bodo spregovorili dr. Branko Marušič, prof. Drago Butkovič in prof. Martin Jevnikar. Srečanje ob predstavitvi bo v petek ob 18. uri v oddelku knjižnice za mladino in odrasle v Ul. Gradnikove brig. 27 v Novi Gorici.

prispevki

Namesto cvetja na grob Branka Jurna so darovali Igorjevi prijatelji 230 tisoč lir za Gospodarsko zadrugo Dol-Poljane.

V spomin na Branka Jurna darujeta družini Spacal in Lavrenčič 50 tisoč lir za Gospodarsko zadrugo Dol-Poljane.

V počastitev spomina tete Karle darujeta Edica in Pavel z družinama 200 tisoč lir v sklad za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Štandrežu.

Za Združenje pionirjev prve pomoči so v razne namene darovali Liliana Azzarello 85 tisoč lir, Luigia Spessot 70 tisoč, Ines Salvan 40 tisoč, Mario Conigi 9 tisoč, Nives Buzzin 50 tisoč, Maria Buzzin 48 tisoč, Candido Medeot 40 tisoč, Livia Cocetta 4 tisoč, Anna Braida 4 tisoč, Franco Narduzzi 80 tisoč, Lionella Clansic 15 tisoč, Maria Kaucic 50 tisoč, Fedora Puia 4 tisoč, Adelma Puia 4 tisoč, Anna Ricciardi 50 tisoč, Giuseppe Moro 5 tisoč, Firmina Zin 60 tisoč, Lidia Nanut 5 tisoč, Alfredo Zonch 150 tisoč, Ervina Feresin 60 tisoč, združenje Pro Senectute iz Gradišča 100 tisoč, Bice, Aurora in Lidia 85 tisoč, svojci in prijatelji pok. Stefanje Ivetic iz Spetra, Turjaka, Tržiča in Ronk 115 tisoč, sosedje pok. Adelme Leban 302 tisoč lir.

Za Zeleni križ so v razne namene darovali Ada Sorbatelli 50 tisoč, družina Bognolo Sozzi 100 tisoč, družina Franco Bini 30 tisoč, NN 20 tisoč, sinovi pokojnega Giovannija Tamburlinija 100 tisoč, družina Pietro Della Vedova 10 tisoč, družini Culot in Colotti 50 tisoč, Silvi, Marconi, Zorz, Chittaro in Giacon 120 tisoč, družina Zitter in vnuk 20 tisoč, Luigia Cumar vd. Brattini 20 tisoč, NN 500 tisoč, Irene Grusovin 20 tisoč, stanovalci poslopja v Ul. Ristori 31/12 50 tisoč, Loretta in Sergio Codeglia 20 tisoč, Ita Andretti, Lucia Brunello, Fides Massi in Giustina Privileggi 80 tisoč, Narcisa Stacchi 50 tisoč, Grazia Rosconi 50 tisoč, družina Bastiancica 100 tisoč, družini Gismano in Maini 50 tisoč, Pepi Kamauli 50 tisoč, Ornella Zanoni Mammanna 100 tisoč, Albino Badin 50 tisoč.

BIG FASHION

NOVO POSLOVODSTVO
MODNA OBLAČILA
ZA ŽENSKO -
MOŠKE - OTROKE

V TEKU JE
6 TEDNOV NEPREKINJENO
VELIKA PRODAJA

ob koncu sezone z
bajnimi popusti.
OBIŠČITE NAS!

TRŽIČ
Ul. Duca d'Aosta 91-93

obv. občini

Videoigre vse bolj prodirajo v svet otrok in najstnikov

Puer technologicus

Videoigra razkriva otroku veliko večje razsežnosti kot punčka ali medvedek iz pliša. Velika nevarnost pa je, da se človek identificira z videoigro in z računalnikom, ki sta in morata ostati samo sredstvo, ki je v pomoč pri delu in igri - Zloraba na trgu: primer Treblinke

Na običajnem urbanem scenariju se potepata hrusta, oblečena podobno kot Rambo z vojaškimi hlačami in srajco, z nožem za pasom in zavihanimi rokavi. Med svetlobnimi napisi, ki opozarjajo na postajališča podzemne železnice in na nočne lokale nekega imaginarnega zakotnega in obrobnege mestnega predela (lahko bi bil Harlem v New Yorku) se spoprijemata s tol-pami nasilnih malopridnežev. Hrusta pa sta seveda tako močna in izurjena v raznovrstnih vojaških veščinah, da uženeta vse naskakujoče fantiče in naredita naposled red tudi v tem — tako kaže — nevarnem mestnem koncu, kjer te za vsakim vogalom lahko pričaka nasilna smrt.

Scena, ki smo jo pravkar orisali, ni iz kakega ameriškega filma o Rambu, Danku ali drugih podobnih junakih, ki s svojo »nadnaravno« močjo in »nabrekli-mi« mišicami ter v imenu nekega ne dobro definiranega ideala zna-jo ugnati še tako številno vojsko ali do zob oborožene nasprotnike. Formula je sicer vedno enaka in silno preprosta, vendar gre za sceno iz »Double Dragon«, ene od najbolj priljubljenih videoiger, ki jih trenutno ponujajo v barih in posebnih lokalih z elektronskimi igrami (v Trst prihajajo res z zamudo, a ne s tako veliko kot druge kulturne dobrine naše civilizacije). Formula o spopadu med dobrim in slabim, med črnim in belim, med tistim, ki brani neki ustaljeni red, in tistim, ki ga s svojim nasiljem, pohlepnostjo ali ideologijo (v Rambu npr.) ogroža, je vedno enaka, pa naj gre za do-ločen filmski žanr ali za večino videoiger.

Flipper že v zatonu

Videoigre se odvijajo tako kot vse ostale igre tega sveta: nekdo mora zmagati, zmaga pa tisti, ki zbere največ točk in omogoči »dobremu« ali pravičnemu, da pre-maga nasprotnika, da doseže svoj cilj (druge videoigre so seveda veliko preprostejše, saj je namen igralcev samo ta, da zberejo naj-več točk in nadkrilijo svojega so-igralca). Čar videoiger, ki so v za-dnjem desetletju preplavile sve-tovno tržišče in se udomačile tudi v najbolj zakotnih in perifernih barih, pa seveda ni samo v tem, saj bi drugače otroci (in odrasli) vztrajali pri drugih starejših dru-žabnih igrah, kot so »bitka na morju«, monopoli idr. Videoigre, ki so se v zadnjih letih neverjetno izpopolnile tako iz tehničnega kot z »estetskega« vidika, nudijo zelo močne vizualne impulze, nas — tako kot televizija — hipnotizira-jo z bogastvom svojih gibajočih se likov. Zato so v zadnjih letih popolnoma potisnile v ozadje me-hanske flipperje, ki so razveselje-vali mladost več generacij.

Videoigre, zlasti tiste zadnje generacije, ponujajo namreč veli-ko večji vizualni užitek. Podobe se premikajo v tridimenzional-nem prostoru, gibljejo se skoraj naravno, predvsem pa ponujajo dokaj komplicirane prostorske si-tuacije. Nič čudnega torej, če so »videogames« vžgale domišljijo otrok, ki se prerivajo za igralnimi pulti in preživljajo po več ur na dan z videoigranjem. Najbolj srečni imajo videoigre tudi doma. Kdor ima računalnik, si lahko brez težav pripravi pravi »igralni

Pacman kljubuje nasilnežem

Na lestvici najbolj priljubljenih videoiger so predvsem igre z japonskimi protagonisti, kot sta na primer »Dragon Nitija« ali »Double Dragon«. Zelo dobro pa gresta v prodajo tudi »Final Lap«, v kateri je treba voziti avtomobil in pre-mostiti vrsto ovir, ali »Galaxy Force«, kjer se je treba spoprijeti s sovražnimi vesoljskimi silami. Puncam pa so bolj všeč tako rekoč »mirovne« igre, kot so razne verzije »Pacmana«, v katerih je dovolj, da si nabereš čim več točk. Večino videoiger — vsaj 90 odstotkov — proizvajajo na Japonskem, zelo malo v ZDA, medtem ko jih v Italiji, razen v republiki San Marino, sploh ne

proizvajajo. Res pa je, da igre po treh mesecih že zastarijo. Najboljše igre lahko ostanejo v modi do največ šest mesecev, nato pa mladi po-rabniki zahtevajo nove. Samo redke igre so kljubovale različnim modam. Med te spadajo že omenjeni »Pacman« in igre o vožnji. Čeprav se mode in okusi menjujejo zelo hitro, pa so video-igre veliko bolj poceni kot flipperji, saj je do-volj menjati disketo. Flipper stane okrog štiri milijone lir, medtem ko stane dobra disketa samo 1,2 milijona lir.

Na sliki (Foto Križmančič) čarobna moč elek-tronske »pravljice«

pult«; diskete in kasete z raznimi igrami so na voljo v vsaki trgovi-ni s softwarom in niso niti tako drage. Obstaja seveda nevarnost, kot sicer tudi za televizijo, da z videoigrami porabijo preveč časa in da se otroci tako privadijo na kompjuterizirano igro, da ne čuti-jo več potrebe po »normalnem« igranju z drugimi otroki (ki je nu-jen dejavnik za uravnovešeno so-cializacijo) in da se zaradi tega zaprejo doma.

Elektronski lager

Ne glede na to, kako učinkujejo na vsakega posameznika, pa bi se morali vprašati, kakšno ideolo-gijo nam posredujejo videoigre in kako vplivajo na miselni razvoj otrok, ki so najpogostejši porabni-ki teh iger, predvsem upoštevajoč dejstvo, da nekatere igre narav-nost vsiljujejo neko ideologijo, ki je bolj ali manj odkrita. Najekla-tantnejši primer »ideologizirane« in skrajno nevarne videoigre so odkrili pred kratkim v Veliki Bri-taniji, kjer so prišli na sled proiz-vajalcem neke diskete z naslo-vom »Treblinka«. Igralec je moral z raznimi prijemi, ki so odkrito

posnemali nacistične metode v koncentracijskih taboriščih, po-končati čim več Židov. Kdor je na koncu pokončal vse Žide (zadnja faza je predvidevala uporabo plinskih celic), je seveda zmagal. Tudi za to igro so izumitelji dis-kete uporabili isto formulo, kakr-šno smo opisali na začetku (dobri — slabi), vendar z namenom, da bi vsilili neko ideologijo, ki je očitno še nismo uspeli izkorenini-ti iz naše kulture (da je šlo samo za novo poanto pri sestavljanju novih in torej s tržnega vidika učinkovitejših iger, je zelo malo verjetno, tudi to opravičilo pa je samo po sebi nevarno).

Pri opisani videoigri gre res za neko skrajno degeneracijo smisla igre. Prav to pa nas sili, da raz-mislimo, ali so videoigre res tako nedolžne in neškodljive za otro-ke, ki v razvojni fazi hlastno spre-jemajo in uskladišijo vse zuna-nje impulze in informacije. Po mnenju psihologa Danila Sedma-ka je zadeva kompleksnejša, kot kaže na prvi pogled, predvsem pa ni mogoče dati definitivne — po-zitivne ali negativne — ocene.

»Treba je vzeti v pretres več elementov na različnih nivojih,« nam je dejal Sedmak. »Videoigre spadajo v kulturo današnjega

»homo technologicus« in so veza-ne na kulturo računalnikov in te-levizije. Igrače, s katerimi so se igrali naši predniki, ne ustrezajo več naši dobi. Te stare igrače, ki so jih zakrpale mame ali none — punčke iz cunj na primer — ali so jih izdelali očetje, so v vsem svo-jem uboštvu imele zelo pozitivno lastnost, da so posredovale veliko čustvenosti. Videoigre pa so ne-čustvene, učijo nas agresivnosti in kompetitivnosti (ki sta lahko tudi zelo pozitivni), a ne dajejo topline, niti tiste topline, ki jih posredujejo kupljene igrače, kot so lutke iz pliša.«

Nova Indija Koromandija

»Videoigre zastavljajo po eni strani problem čustvenosti,« je nadaljeval Sedmak, »po drugi strani pa odpirajo še drug pro-blem, se pravi sprejemanje vid-nih predstav in podob. Videoigra razkriva veliko večje razsežnosti kot punčka iz krp ali lesena igra-ča in ponuja bogastvo, ki ga goto-vo ne moremo zanikati. S percep-tivnega vidika (vid je zelo občut-ljiv, mogoče najobčutljivejši čut) ponujajo videoigre ogromno. Prej-

šnje generacije so v otroštvu lah-ko samo sanjale Indijo Koroman-dijo, današnji otroci pa jo stalno videvajo in srečujejo na televiziji, v videoigrah, kar predstavlja ne-dvomno bogastvo. Kljub temu pa ne bi mogel reči, da videoigre omejujejo otroško domišljijo in da so jo preprostejše in revnejše ig-rače nasprotno spodbujale. Revna igrača ima res prednost, da spod-buja otroka, vendar samo do do-ločene točke. Z videoigro gre otrok mimo te točke, ima mož-nost, da si predstavlja veliko več stvari in da si ustvari veliko širšo življenjsko razsežnost, ki jo bo človek tretjega tisočletja nedvom-no potreboval. Govoriti o kozmič-nosti je gotovo tvegano, vendar imajo današnji otroci, ki lahko pogledajo onkraj svojega plota, več možnosti, da živijo v svetu tretjega tisočletja, ki bo bolj podoben uniformiranemu nase-lju.«

Nevarna identifikacija

»Videoigre,« je menil psiholog, »pa odpirajo še tretji problem, ki pa se navezuje na celotno raču-nalniško kulturo. Nevarnost je v tem, da se človek identificira z aparatom, s škatlo, da jo jemlje kot mislečega sogovornika. To se dogaja tako z videoigrami kot z računalnikom, ki bi moral biti samo delovni pripomoček, ki nam olajša delo. Računalnik v resnici pogojuje človeka prav v trenutku, ko človek misli, da sam pogojuje škatlo, ki jo ima pred sabo. Isto-vetenje s to škatlo lahko privede do prave bolezni, kateri so že na-šli tudi učinkovito ime »kompju-terska shizofrenija«. V skrajni bo-lezenski fazi, ko je človek prišel tako daleč, da se istoveti s škatlo, pridemo do tega, da človek bulji ure in ure v monitor (lahko pri igri ali pri delu), kot da bi pred seboj imel pravega sogovornika. Tak odnos do računalnika prive-de do tehnološko pogojene alie-nacije. Ta nevarnost pa obstaja le, ko prepogosto in predolgo uporabljamo računalnik ali igra-mo videoigre: kvantiteta ustvarja negativno kvaliteto. Če nam vse to odpira negativne razsežnosti videoiger, pa ne bi rekli, da te igre tako močno spodbujajo agre-sivnost in nasilnost. Človek je že po naravi nasilen. Ko mu uspe usmeriti to agresivnost in jo izni-čiti z igrami, se je v neki meri osvobodil, in se ji bo v stvarnem življenju odpovedal. Veliko slab-se bi bilo, ko bi se strogo odpove-dovali svojim nasilnim nagonom in se na ta način tako nasitili s potlačeno agresivnostjo, da bi ob prvi priliki izbruhnili in se znesli nad našim »nasprotnikom«. Igre so bile vedno nasilne, zlasti med fantki, a morajo biti take. Edino, kar bi še dodal, je, da so videoig-re kljub svojemu bogastvu zelo plitve in da seveda ne vključujejo vseh življenjskih možnosti. V stvarnosti, ki je tako pestra, si po-tem lahko razbijemo glavo prav zato, ker se nanjo nismo mogli navaditi, če so naš edini referent bile videoigre. Te igre torej spa-dajo v naš porabniški svet, ne moremo jih odpraviti in jih mora-mo sprejeti kot sestavni del naše-ga sveta, vendar »cum grano sa-lis«, tudi zato ker večkrat onemo-gočajo socializacijo, brez katere človek ne more potrjevati svoje subjektivnosti.«

BARBARA GRUDEN

V DSI predstavili zadnji roman Alojza Rebule »Jutri čez Jordan«

Iz zgodovinske izkušnje popis današnjosti

»Jutri čez Jordan« je novi roman pisatelja Alojza Rebule. Izšel je pri celjski Mohorjevi družbi in že ob izidu opozoril s svojevrstno tematiko, ki je v slovenski književnosti skorajda ni najti. Roman tržaškega pisatelja popisuje »izhod« ali prehod Izraelcev čez Rdeče morje, kar je ena temeljnih zadev krščanstva. To se pravi, da gre za iskanje bistva, verskega in človeškega ter iskanje morale, ki v zgodovini in današnjosti doživlja udarce z vseh strani. Predvsem pa gre za nakaz poti in za željo po osvoboditvi človeka.

To smo razbrali na ponedeljkovi predstavitvi Rebulovega romana v Društvu slovenskih izobražencev. Večer je uvedel Sergij Pahor, odlomke iz romana je bral Livio Valencić, glavno besedo pa je imel Božo Rustja (doma iz vasi Kamnje v Vipavski dolini, diplomiral je na ljubljanski teološki fakulteti), ki je spregovoril o zadnjem Rebulovem literarnem trudu in nekaterih stalnicah, ki se pojavljajo v vseh pisateljevih delih. Te stalnice lahko strnemo v triado ali trojko: antika-mali narod-eshatologija. Tudi pri pisanju »Jutri čez Jordan« sta vidni lju-bezen do antike in Svetega pisma. Iz antike je Rebula pobral resnico, ki je dejansko opozorilo, da je človek hrkko umrljivo bitje in da je edini razvoj človeštva v moralnem razvoju. Potrdilo za to je seveda našel tudi v Svetem pismu. To občutje preveva vsa Rebulova dela, bistveno pa je vprašanje eshatologije, Rebulovo spraševanje o končnem cilju človekovega bivanja in hrepenenje po smislu in večnosti, kar je hrepenenje po Bogu.

Rustja je po tem širšem ovinku, prepletanjem z dognanji in spoznanji sodobne teološke misli, povedal še par besed o »Jutri čez Jordan«. Jordan teče tudi v sedanjosti slovenski čas, v romanu pa se soočamo s prepletanjem eshatologije in antike, fabula je zaznamovana z iskanji, potovanji in smrtjo glavnih junakov ter zrtjem v obljubljeni deželi njihovih potomcev. Vendar sam pisatelj je v poznejšem

pogovoru zatrdil, da mu je bil zgodovinski okvir le pretveza za pisanje o današnjosti, saj je sam človek sedanjosti, ves vpri v čas, ki ga živi. Tudi vsi njegovi romani, čeprav postavljeni na zgodovinske vzporednice, govorijo o našem času, občutju, misli in problemih. Zato so eshatološki problemi današnji problemi in vprašanje malega in malih narodov sodobno vprašanje. Rebula je duhovito in vehementno spregovoril še o liku Mojzesa pa o absolutnem, h kateremu ljudje stremijo z nekakšno boječnostjo, je pa to hrepenenje popolnoma enostavna in naravna stvar.

Po vsem, kar smo slišali (knjigo je treba seveda tudi prebrati, da bi o njej »pametno« govorili) gre za roman, ki bo s svojo snovjo zanimal vsakega bralca, ne glede, če gre za kristjana ali laika. (mč)

Razstava starinskih igrač v Firencah

Palača Strozzi gostuje od 19. novembra lani pa do srede januarja - a že je govor o podaljšanju - razstavo o starinskih igračih in njihovi kulturi, ki je tudi prva tovrstna prireditve v Italiji.

Razstava, ki jo je priredil Odbor za mednarodni bienale antikvariata, doživlja uspeh brez primere, kakršnega organizatorji sploh niso pričakovali; naj bo kakorkoli že, pri pripravi so porabili več časa, da so se odločili, ali bi razstavo priredili v palači Pitti ali drugje, kot pa da bi pritegnili k pobudi številne inštitucije in muzeje, javne in zasebne, italijanske in tuje.

Otroci in starejši se vsak dan gnetejo v prostorih zgodovinskega firenškega poslojpa, pred katerim je postavljen tudi čudovit vrtiljak iz začetka tega stoletja.

Razstavo sestavlja na tisoče predmetov iz najrazličnejših krajev velike dokumentarne vrednosti, nedvomne kulturne in po svoje tudi didaktične vsebine. Seveda, ob ogledu se ne znajdemo le pred preprosto razstavo igrač iz prejšnjih let. Vsaka igrača ima namreč svojo zgodovino in je postavljena v svoj zgodovinski-družbeni okvir. Večkrat sploh ne gre za navadne igrače, pač pa za miniaturne predmete iz vsakodnevnega življenja, ki pričajo, predvsem kar se tiče za tiste od prve polovice devetnajstega stoletja do danes, o poti in razvoju tehnike: parni strojčki, vlakci na parni in električni pogon, kočije, kolesa itd.

Levji delež na razstavi imajo seveda vojački iz svinca, gline in drugih materialov, ki predstavljajo vojske različnih držav. Ob tem je morda odveč pripomniti, da so (grozljivo) najbolj privlačni in najbolj izdelani vojački iz časa Hitlerjeve Nemčije, ki jo je proizvedla tamkajšna industrija na izrecni ukaz režima, da bi otrokom vcepili militaristični duh.

Razstava v grobih obrisih zaobsega sto petdeset let zgodovine igrač, vse do ere plastike, ne dotika pa se proizvodnje zadnjih desetletij, za katero so značilni strašni super-heroji, ki spodbujajo le nasilje.

Ves čas prireditve so bile in bodo na sporedu spremne manifestacije: srečanja med zbiratelji, večeri v duhu Disneya, lutkovne predstave, koncerti itd.

Potem ko smo to povedali, kaj bi lahko izluščili in razstave v Firencah? Konec koncev le nekaj: nič novega pod soncem: orožje, vojački in strojčki za fantke, lutke, miniaturne kuhinje in spalnice za deklice. Družba, družina in šola tako včeraj kot danes še vedno otroke delijo med spoloma in s tem delijo tudi njihovo družbeno vlogo. Kdo ve, ali si bodo lahko otroci naših otrok na eni od bodočih razstav podobnih tej v Firencah ogledali drugačne igrače?

SANDRO DAMIANI

ZSKD razpisuje literarni natečaj

Še manj kot mesec je do datuma, ki je za Slovence nacionalni praznik, ne glede na njihovo svetovnonazorsko opredelitev in ne glede na to, kje prebivajo. Dan slovenske kulture ima pač moč, da združi pod Prešernovim imenom vse slovenstvo in zato je razumljivo, da ga proslavljajo povsod in še posebej v krajih, kjer je to slovenstvo najbolj ogroženo. Tudi pri nas bomo letos doživeli in živeli množico Prešernovih proslav, med katerimi seveda izstopajo tiste, ki jih prireja Zveza slovenskih kulturnih društev v Trstu, Gorici in Čedadu. Priprave na ta dogodek so v polnem teku, tokrat pa bomo nakazali obrise o osrednji proslavi, ki bo 19. februarja v tržaškem Kulturnem domu.

Proslava bo v znamenju povezovala vseh treh slovenskih manjšin, kar bo nemara prvič, da se bodo predstavniki Slovencev iz Porabja, Italije in Koroške zbrali na istem prizorišču, na istem odru. Kulturni spored bo namreč oblikovan tako, da bomo sledili kulturnim utrinkom iz vseh treh okolij. Ti utrinki naj bi bili izzi-valni in povedni, tako da bi bil Dan slovenske kulture res prežet z narodno vsebino in bi izkristaliziral tudi metaforo, ki bi imela kaj povedati. Seveda, ta osrednja prireditve bo dopolnjena tudi s spremnimi. Izjemno pomembna pa je pobuda, o kateri bo govor v naslednjih vrsticah.

Zveza slovenskih kulturnih društev razpisuje ob Dnevu slovenske kulture literarni natečaj na temo: **KAKO SE POČUTIM V MANJŠINI**. Natečaj je namenjen dijakom višjih srednjih šol iz Trsta, Gorice in Celovca. Udeleženci natečaja morajo oddati svoje prispevke najkasneje do 6. februarja na sedežih ZSKD v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20) in v Gorici (Ul. Malta 2).

Težave Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani

Že več mesecev, nekako od sredine poletja, kroži v Ljubljani izjava Narodne in univerzitetne knjižnice (NUK), iz katere izhaja, da od januarja naprej NUK ne bo mogla več opravljati svojih nalog brez občutnih motenj. Prostora za gradivo, ki ga je NUK v skladu z zakonom dolžna hraniti, je namreč ostalo zelo malo, ne-veščnosti v škodo njenih 7.000 včlanjenih uporabnikov (v prvi vrsti študentov, pedagoških in znanstvenih delavcev) pa so zato neizogibne. Dodali bi tudi, da je za naročeno čtivo v Veliki čitalnici treba čakati tudi več kot dve uri in da je vodstvo NUK že večkrat opozorilo na nevzdržen položaj te glavne slovenske knjižnice. Med

možnimi variantami, o katerih je vodstvo razmišljalo, je bila celo prekinitve oddajanja knjig v uporabo.

Kakorkoli že, do zastojev bo kot kaže res prišlo. To nam je potrdil tudi ravnatelj NUK Tomo Martelanc, ki je dejal, da sicer obstaja nekaj zasilnih rešitev, da pa nobena od teh ni idealna. Ena od teh je, da bi za knjižnično gradivo našli začasno skladišče. Za takšno rešitev si med drugim prizadeva Skupščina mesta Ljubljana, vendar doslej še ni znano, ali je našla primerne prostore. Druga varianta je, da bi v obstoječa skladišča NUK namestili t.i. kompaktne omare, ki bi sprejemale nekoliko več gradiva kot doslej. Če pa bi obe varianti odpadli, bo NUK morala začeti zlagati knjižnično gradivo kar na tla po skladiščih. Tako ta kot ostali dve varianti pa so neustrezne, saj precej otežkočajo dostop do čtiva. Pri tem je treba upoštevati tudi, da je NUK spomeniško zaščitena in da ni možno v njej opravljati nobenih prostorskih sprememb.

Obstaja sicer še četrta varianta, namreč gradnjo nove NUK, vendar je za zdaj ta možnost dokaj »v oblakih«. Vsekakor bi to bila idealna varianta - je povedal Martelanc - in naš cilj je, da jo čimprej uresničimo.

O možnostih zgraditve nove NUK (ali NUK 2 kot jo najpogosteje imenujejo) se že več let razpravlja. Lokacija NUK 2 je že znana, stala naj bi na kraju, kjer se nahaja stara tekstilna tovarna Angora (tj. med Aškerčevo, Kardeljevo, Emonsko in Rimsko cesto, kar

pomeni v neposredni bližini sedanje NUK). Tudi program, katerega naj bi med načrtovanjem NUK 2 upoštevali, je znan: kvadratura naj bi znašala 19.850 kv. metrov bruto površine, neto površine pa naj bi bilo 15.750 kv. metrov. Po Martelančevem mnenju je tak program nadvse racionalen: če upoštevamo knjižno gradivo, bi morala namreč ljubljanska NUK v primerjavi z Narodno knjižnico Srbije meriti 38.826 kv. metrov, v primerjavi s prištinsko NUK, ki je še večja, pa 58.225 kv. metrov. Da ne govorimo o novi mariborski knjižnici, ki je povrh najodobnejša v Jugoslaviji. S tako zasnovano stavbo v funkcionalni povezavi s sedanjo stavbo, bi NUK 2 v prihodnjih desetletjih lahko celovito opravljala funkcije slovenske narodne knjižnice, osrednje knjižnice Univerze E. Kardelja v Ljubljani in nosilke knjižnično-informacijskega sistema v Sloveniji.

Edina in ne ravno majhna težava je, da denarja za gradnjo NUK 2 do nedavnega, kljub svečanim obljubam, ni bilo od nikoder. Šele novembra je Izvršni svet Slovenije preko Izobraževalne skupnosti Slovenije nakazal 200 milijonov novih dinarjev, kar bo, kot kaže, zadoščalo za izdelavo investicijskega programa. Tudi Skupščina mesta Ljubljana (tj. upravni organ, ki ima pri vsej zadevi važno vlogo, saj se bo bodoča NUK 2 nahajala na ozemlju ene od ljubljanskih občin, tj. občine Ljubljana-Center) je preko Mestnega sklada stavbnih zemljišč obljubila denar, vendar za zdaj je vse obstalo na mrtvi točki.

Vsakršno predvidevanje za bodočnost je zato, ob upoštevanju kriznih razmer, zelo tvegano. Martelanc je sicer omenil leto 1991 (do takrat naj bi NUK 2 že stal), vendar je vse odvisno od tega, ali bo denarja dovolj. Malce hudomušna in obenem malce šaljiva pripomba Delove poročevalke o bodočnosti NUK je zato kar primerna. Glede možnosti, da bi vsi načrti propadli, je namreč napisala takole: »V

tem primeru Ljubljana velikodušno ponuja tisto, kar edino lahko ponudi - Cukrarno. Ta prastara fabrika je v svojem dolgem življenju gostoljubno sprejemala tako jetične pesnike kot marionetne lutke, nudila zavetje sladkorju, predivu in brezdomcem, pa ni vrag, da ne bi mogla še knjigam. V slovenski kulturni zgodovini pravzaprav manjka samo še ta dramaturški obrat.«

IVAN VOGRIČ

Neverjeten knjižni fond

Nastanek knjižnice je povezan z odlokom cesarice Marije Terezije iz leta 1774, s katerim je 637 knjig, ki so bile rešene ob požaru razpuščenega jezuitskega kolegija v Ljubljani, namenila za splošno uporabo ustanovljeni knjižnici pri ljubljanskem liceju. Ta osnovni fond se je dopolnjeval s knjigami iz razpuščenih samostanov, plemiških in drugih zasebnih knjižnic (npr. slavista Jurija Japlja, mecena Žige Zoisa, jezikoslovca Jerneja Kopitarja in Matije Čopa). Knjižnico so vodili številni znani ljudje, kot npr. pisatelj Charles Nodier, Miha Kastelic, bibliograf Janko Šleibinger, literarni zgodovinar Mirko Rupel in drugi. Doživela je tudi nekaj nezgod, kot npr. požar januarja 1944, ko se je na južnem traktu stavbe zrušilo nemško vojaško letalo. Knjižnici je bil priznan pravni status slovenske Narodne in univerzitetne knjižnice po osvoboditvi.

Sedaj se skozi knjižnico pretaka približno 500.000 enot knjižničnega gradiva na leto, od tega jih 70.000 vključijo v stalne zbirke. V knjižnični stavbi, tj. na Turjaški 1, in zatrpanem depozu v Mekinjah je shranjenih skupno 2.000.000 enot (tj. knjig, tiskanega gradiva, plošč, kaset itd.), vsako leto pa jo obiše 180.000 uporabnikov.

I. V.

Pred devetdesetimi leti je v Vižovljah nastalo društvo Morje

Usodne politične zdrahe

Vižovlje, naselje sredi kamnitega kraškega sveta ob vnožju Grmade, se v množičnih obcih le redkokdaj omenjajo. V zadnjih letih so vedno živele v senci Sesljana, s katerim so že od nekdaj povezane. Zatišje je trajalo vse do letošnje pomladi, ko so se dokaj nepričakovano znašle v središču literarnega dogodka. Izid knjige *Kras: vzpon iz revščine* ameriškega univerzitetnega profesorja Jamesa D. Davisa je imel namreč velik odmev, s knjigo pa tudi 400-letni zgodovinski prerez skozi življenje rodbine Žužek in vasi nasploh. Važno je tudi to, da je knjigo (izšla je v italijanščini) kritika dokaj ugodno sprejela.

Ob dogodkih, ki jih opisuje Davis, pa velja omeniti tudi nekatere druge, še zlasti pa delovanje društva Morje, ki je delovalo v Vižovljah in tudi v Sesljanu. Čeprav je aktivnost društva zaradi najrazličnejših razlogov večkrat zamrla, je bila njegova vloga - med organizacijami, ki so delovale na tem področju - med pomembnejšimi, če ne celo najpomembnejša.

Društvo Morje (njegov uradni naziv je bil Kmetško-delavsko izobraževalno društvo Morje) je bilo ustanovljeno leta 1909. Glede letnice nastanka je bilo v preteklosti nekaj nesporazumov, sicer si drugače ni mogoče razlagati dejstva, da so leta 1956 obeležili 50. letnico ustanovitve. V nekem društvenem dokumentu iz leta 1946 (to je bila preglednica delovanja, ki jo je društvo moralo izročiti Slovensko-hrvatski prosvetni zvezi pred prihodom medzavezniške komisije v Trst) res najdemo letnice 1906, vendar pa so podatek, preden so ga vpisali, najbrž slabo preverili. Ni izključeno, da je bil ravno ta podatek pozneje vzrok za napačne razlage. V takratnih razmerah je bilo

vsakršno preverjanje težje kot danes, eden redkih virov, na katerega so se lahko navezali, pa je bil zgodovinski spomin. Veliko bolj verodostojna je letnica 1909. Ustanovni akt društva (hranjen je v Državnem arhivu v Trstu) je namreč prav iz tega leta, to letnico pa navajajo tudi avtorji Prosvetnega zbornika 1868-1968 in Patrizia Žužek v svoji diplomski nalogi. Iz arhivskega gradiva izhaja, da so društvo ustanovili poleti in da je bilo član Zveze narodnih društev na Goriškem. Namen društva, kot beremo v pravilniku, »je razširjati mej našim narodom prosveto ter ga povzdigniti do kar mogoče visoke kulturne stopinje ter narodne in gospodarske osamosvojitve.«

Kot je razvidno iz uradnega naziva, so društvo sestavljali pretežno kmetje in delavci. V obeh vseh so se namreč ukvarjali s kmetijstvom, nekateri vaščani pa so bili zaposleni na železnici. Možnosti za zaposlitev so se povečale še zlasti po letu 1910, ko so v Vižovljah, kot poroča Edinost, izročili namenu železniško postajo. Kot izhaja iz slovenskega časopisja tistega obdobja, je društvo prirejalo plese in javne tombole. Nekaj več podatkov pa je navedel prof. Janko Jež na prireditvi leta 1956. Prvi društveni predsednik bil sesljski trgovec Jakob Gabrovec. Stalnega sedeža društvo ni imelo, tako da so se člani zbirali v različnih zasebnih stavbah. Jež je v svojem govoru omenil čitalnico in pevski zbor, med najzaslužnejšimi člani pa je navedel Franca in Alojza Pernarčiča, Franca Coljo, Štefana Piriha, Alojza Klemenca, Jožefa Kravanjo, Antona Volariča, Josipa Gabrovca in Antona Šuca. Iz seznama je razvidno, da so nekateri med njimi bili tudi iz okoliških

vasi. Društvo Morje je poleg tega imelo stike s organizacijami iz bližnjih vasi, še posebno s sokoli in z društvom Grmada iz Mavhinj ter bralnim in pevskim društvom Ladija iz Devina.

Društvo je delovalo do začetka prve svetovne vojne; kmalu zatem so vaščani obeh vasi morali namreč zapustiti kraje, saj so zaradi eksplozij topovskih granat bili v stalni življenjski nevarnosti. Obstreljevanje z bližnje fronte je povzročilo precejšnjo materialno škodo, med stavbami, ki so bile poškodovane, pa je bila tudi hiša v Sesljanu, kjer je bil društveni inventar. Stavbo (bila je last Ivana Legiša) je leta 1916 zadela granata, pri eksploziji, kot izhaja iz gradiva pri Odseku za zgodovino NSK, pa je bila uničena tudi zbirka, v kateri je bilo okrog 200 knjig.

Po končani vojni je bilo društveno delovanje obnovljeno. Člani društva so zopet odprli knjižnico, začel je delovati tudi pevski zbor. Eden od še živčih članov zbora, 96-letni Avgust Blažina, je povedal, da so vaje nekaj časa bile »pri Velečevih« v Vižovljah, nekaj časa pa tudi v prostorih gostilne Pri lisici. Pevce je vodil Jožef Kralj iz Slivnega. Blažina, ki je Vižovec vendar živi že veliko let v Štivanu, je povedal, da so bili vaški fantje tedaj zelo povezani med sabo. Pogosto so jo kar v skupinah po 15 do 20 ljudi mahili na prireditve v bližnje ali pa tudi bolj oddaljene slovenske vasi.

Sesljsko-vižovsko Morje je bilo v tesnem stiku z vižovskim ljudskim odrom, vse dokler niso oblasti začele ovirati delovanja obeh društev. Morje je prenehalo delovati leta 1922, iz že omenjenega dokumenta, ki ga je društvo po vojni poslalo Slovenski prosvetni

Pravila
kmetijsko izobraževalnega društva *Morje* v Sesljanu

Ime in sedež.

§ 1. Društvo se imenuje »Kmetijsko izobraževalno društvo *Morje*« ter ima svoj sedež v Sesljanu. Društvo je redni član Zveze narodnih društev v Gorici.

Namen.

§ 2. Društveni namen je izboljšati mej našim narodom prosveto ter ga povzdigniti do kar mogoče visoke kulturne stopinje ter narodne in gospodarske osamosvojitve.

Sredstva v dosegu namena.

§ 3. Svoj namen dosega društvo s tem:

- 1) z nameni bralstva in knjižnice;
- 2) da goji narodno petje;
- 3) da prireja predavanja;
- 4) da prireja veselice, slavnosti, shode, ples, izlete, izdaja spise, podpira zasluzna narodna nepoliticka podjetja;
- 5) da sploh upornika vsa zakonita sredstva v dosegu društvenega namena.

Denarna sredstva.

§ 4. Društveno imetje se slika:

- 1) iz ustanovitve;
- 2) iz članarin;
- 3) iz prostovoljnih doneskov.

Vsi člani članarin in način plačevanja določa občni zbor.

Članstvo.

§ 5. Člani so:

- 1) ustanovniki;
- 2) redni člani;
- 3) častni člani.

§ 6. Ustanovniki postane lahko vsak, kdaj sprejme društveni odbor in ki plača enkrat za vselej 50 kron.

§ 7. Redni član more biti vsakdo, hodiški moškega ali ženskega spola, katerega sprejme odbor.

§ 8. Častne člane imenuje občni zbor za posebne zasluge, koje so si pridobili z delovanjem v dosegu društvenega namena.

§ 9. Društveni član preneha biti:

- 1) kdor prostovoljno izstopi iz društva;
- 2) kdor pol leta ni plačal mesečne članarine;
- 3) kdor izstopi iz društva po lastni volji.

§ 10. Vsak član ima pravico posluževati se vseh društvenih naprav in biti deležen vseh koristij društvene delavnosti; ima aktivno in pasivno volilno pravico pri vseh društvenih volitvah. Ob enem pa ima dolžnost varovati ugled društva, plačevati redno določene prispevke in pospeševati društveni namen.

Društvena sprava.

§ 11. Društvene zadeve ureja občni zbor in odbor.

Občni zbor.

§ 12. Redni občni zbor skliče odbor meseca januarja vsakega leta. Izredni občni zbor se skliče v slučaju potrebe ali pa, ako zahteva tretjina društvenikov.

11. januarja 1989

Pod naslovom
pevski zbor
društva Morje
med nastopom ob
domnevni
petdesetletnici
društva; ob
naslovu pa
ustanovna listina
društva

Zimski vozni red vlakov

Velja od 25. septembra 1988 do 27. maja 1989

TRST-BENETKE-BOLOGNA-RIM-MILAN-TURIN-GENOVA-VENTIMIGLIA-BARI-LECCE

Odhodi iz Trsta

4.25 H/K Benetke
5.15 K Benetke §
5.50 H Benetke
6.17 B (Tergeste) Mestre-Milan-Turin □
6.25 K Portogruaro § (1) (2)
6.50 E Benetke
8.12 H Benetke
8.50 E (Benetke Express) Benetke
9.50 K Benetke §
10.30 B (Marco Polo) Mestre-Rim *
12.25 H Benetke
13.45 K Portogruaro §
14.15 H Benetke
16.10 E Benetke-Milan
17.10 H Benetke
17.28 K Benetke
18.10 E Benetke-Bologna-Bari-Lecce (pogradi 2. raz. Trst-Lecce)
18.55 K Benetke §
19.30 K Portogruaro §
19.53 E (Simplon Express) Mestre-Milan-Domodossola-Pariz (pogradi 1.-2. raz. Trst-Pariz; pogradi 2. raz. Beograd-Pariz; spalniki in pogradi 2. raz. Zagreb-Pariz)
20.30 H Benetke
21.35 H Benetke-Milan-Turin-Genova-Ventimiglia (spalniki in pogradi 2. raz. Trst-Ventimiglia)

23.00 E Mestre-Rim (spalniki in pogradi 1.-2. raz. Trst-Rim; spalniki Moskva-Rim, razen ob torkih in četrtkih; spalniki Budimpešta-Rim samo ob torkih in četrtkih)

Prihodi v Trst

0.45 K/H Benetke §
1.50 H Benetke
6.50 K Portogruaro
7.20 H Ventimiglia-Genova-Turin-Milan-Benetke (spalniki in pogradi 2. raz. Ventimiglia-Trst)
7.45 K Portogruaro § (2)
8.13 E Rim-Mestre (spalniki in pogradi 1.-2. raz. Rim-Trst; spalniki Rim-Moskva, razen ob četrtkih in sobotah; spalniki Rim-Budimpešta samo ob četrtkih in sobotah)
8.50 E (Simplon Express) Pariz-Domodossola-Milan-Mestre (pogradi 1.-2. raz. Pariz-Trst; pogradi 2. raz. Pariz-Beograd; spalniki in pogradi 2. raz. Pariz-Zagreb)
9.20 H Benetke §
10.13 E Lecce-Bari-Bologna-Benetke (pogradi 2. raz. Lecce-Trst)
11.13 H Benetke
13.05 K Portogruaro § (1) (2)
13.30 E Milan-Benetke
14.23 H Benetke
15.26 H Benetke
16.20 H Benetke §
17.50 H Benetke
19.10 H (Benetke Express) Benetke
19.55 K Portogruaro §
20.14 H Benetke
21.05 B (Marco Polo) Rim-Mestre *

21.40 B (Tergeste) Turin-Milan-Mestre □
23.20 K Benetke
23.49 E Benetke

□ - 1. in 2. razred z dodatkom za brzovlak
* - samo 1. razred z obvezno rezervacijo
§ - samo 2. razred
(1) - vozi samo do 22. 12. 1988; od 9. 1. do 22. 3. 1989 in od 30. 3. do 27. 5. 1989
(2) - ne vozi ob praznikih

TRST-OPČINE-LJUBLJANA-ZAGREB-BEOGRAD-BUDIMPEŠTA-MOSKVA-ATENE

Odhodi iz Trsta

9.25 E (Simplon Express) Opčine-Ljubljana-Zagreb-Bograd-Budimpešta-Moskva (pogradi 2. raz. Pariz-Beograd; spalniki in pogradi Pariz-Zagreb; spalniki Rim-Budimpešta samo ob četrtkih in sobotah; spalniki Rim-Moskva, razen ob četrtkih in sobotah)
13.40 K Opčine-Ljubljana § (1)
18.38 H Opčine-Ljubljana § (1)
20.40 E (Benetke Express) Opčine-Ljubljana-Beograd-Skopje-Atene (spalniki in pogradi 2. raz. Benetke-Beograd; pogradi 2. raz. Benetke-Atene)

zvezi, pa izhaja, da se je društveni član Franc Colja moral večkrat javiti na bližnji policijski postaji.

Sledila so dolga leta molka vse do zmage nad fašizmom. Začelo se je novo obdobje, polno navdušenja in načrtov. In kazalo je, da bo zakon prvih povojnih let prinesel sado. Vižovci so leta 1944 začeli obnavljati požgano vas. Veliko dela je bilo tudi v Sesljanu, vendar so vaščani obeh vasi vseeno našli čas za prosvetno dejavnost. Društvo Morje (dali so mu naziv prosvetno društvo Morje Sesljan-Vižovlje) se je tako rodilo že tretjič. Iz dokumentacije društva (shranjena je na odseku za zgodovino Narodne študijske knjižnice v Trstu) izhaja, da se je od maja 1945 do marca 1946 v društvo včlanilo 36 domačinov, leta 1946 pa je članov bilo že 60. Ustanovili so mešani pevski zbor, ki je ob koncu leta 1947 in v začetku 1948 štel 32 pevcev. Poleg Vižovcev in Sesljančanov je bilo nekaj pevcev tudi iz drugih krajev, predvsem iz Cerkve. Zbor je vodil Stanko Zidarč iz Sempolaja. Zborovsko delovanje je oviralo pomanjkanje primernih prostorov, v težavah se je znašala tudi knjižnica, ki zaradi premajhnega zanimanja ni nikoli zaživela. Iz dokumenta, na katerem je podpis tajnika društva Viktorja Škofa, izhaja, da je knjižnična zbirka novembra 1947 štela 46 knjig, blagajniška imovina pa je znašala 17.507 lir.

Do zasukov v delovanju je prišlo po resoluciji informbiroja leta 1948. Zaradi političnih sporov je delovanje začelo pešati, zgovoren dokaz o vzdušju, ki je takrat vladalo, pa najdemo v poročilu Karla Boštjančiča, enega od govornikov na predavanju o Koroški, ki je bilo 6.

novembra 1948. Boštjančič je poročilo izročil Slovensko-hrvatski prosvetni zvezi (SHPZ) in med drugim zapisal, da je »ves program potekal v najlepšem redu brez kakršnih koli motenj iz strani Vidalijeve skupine.«

Leta 1949 je društvo še delovalo, naslednjega leta pa že ne več, in to kljub temu da ga je Slovensko-hrvatska prosvetna zveza (v katero je bilo društvo včlanjeno) skušala oživeti. SHPZ je v začetku marca 1950. leta sklicala sestanek članov, vendar so bili vsi njeni naporizamani.

Četrtič, in tudi zadnjič je društvo zagledalo luč šest let kasneje. Pravzaprav le na pol, kajti vse se je omejilo le na eno prireditev. Povod za obnovitev dejavnosti je bila 50-letnica ustanovitve (menili so namreč, da je društvo nastalo leta 1906). Sklenili so, da ob tej priložnosti priredijo vaško slavlje, hkrati pa ustanovijo koordinacijski odbor za obnovitev prosvetnega društva. Slavlje so organizirali v nedeljo, 26. avgusta 1956 v Sesljanu, na vrtu gostilne Šuc, udeležilo pa se ga je veliko število ljudi. Vaški prosvetarji so ga pripravili precej dobro, saj je na njem nastopilo sedem zborov, vključno z domačim moškim pevskim zborom, ki ga je vodil Frančko Žerjav. Na sporedu so bile tudi druge kulturne točke in govori.

Takoj po prireditvi, ki je sicer zelo uspela, pa so se začeli spori zaradi političnih nasprotij in tudi osebnih zamer. Društvo je tako razpadlo takoj po rojstvu. Kulturno delovanje se od 1956. leta do danes ni več obnovilo, tisti, ki so bili pripravljeni dati svoj prispevek na kulturnem področju, pa so se vključili v društva bližnjih vasi.

IVAN VOGRIČ

H - hitri vlak;
K - krajevni vlak;
B - brzec;
E - ekspresni vlak

17.00 K Videm §
17.40 H Videm-Benetke
18.00 K Videm §
19.37 H Videm
21.05 H (Italien-Österreich Express) Videm-Trbiž-Dunaj-München
23.15 K Gorica §

Prihodi v Trst

1.00 K Videm § (3)
6.30 K Gorica § (1)
7.00 K Videm §
7.50 H Benetke-Videm (1)
8.45 H (Österreich-Italien Express) München-Dunaj-Trbiž-Videm
9.30 H/K Videm § (1)
10.25 H Videm
11.55 K Videm §
14.16 H Videm (1)
15.00 K Videm §
15.35 H Videm §
16.48 H Videm
17.45 K Videm §
18.50 K Videm §
19.42 H Trbiž-Videm
21.12 K Videm §
22.13 H (Gondoliere) Dunaj-Trbiž-Videm
24.00 K Videm §

§ - samo 2. razred
(1) - ne vozi ob praznikih
(2) - vozi samo na dan po prazniku
(3) - vozi samo na dan po prazniku, razen 26. 12. 1988; 27. 3. in 1. 5. 1989

Politična satira v Jugoslaviji

V zadnjem času so karikaturisti najbolj obdelovali predsednika zvezne vlade Branka Mikulića

Karikature politikov so učinkovale vedno in povsod. V vrsti dnevnikov ter drugih periodičnih listov so karikature zelo cenjene. Forattinijeve sličice v italijanskem vodilnem dnevniku La Repubblica so marsikdaj bolj učinkovite kot kak uvodnik. Enako se dogaja v Franciji, Združenih državah Amerike, Nemčiji, kjer so politični karikaturisti zelo v modi. Predmet karikaturistov so tako domači kot mednarodni dogodki.

Tudi v jugoslovanskih dnevnikih so karikature na dnevnem redu. V prejšnjih letih so karikaturisti risali dogajanje v tovarnah, v kulturi ali kje drugje. Politikov se v glavnem niso dotaknili.

V zadnjem času, času politične sproščenosti, razprav, polemik, pa so se karikaturisti dnevnikov in drugega časopisja lotili satirično obdelovati tudi politike, od najmanjšega do najvišjih.

V zadnjem času so karikaturisti s svojim peresom imeli največ opravka s predsednikom zvezne vlade Brankom Mikulićem, z njegovimi težavami v vladi in izven nje, z neizvedeno gospodarsko reformo.

V ljubljanskem Delu najdemo vsak dan karikaturu Milana Maverja. V zagrebškem Vijesniku se pojavlja karikaturist Oto Reisinger. Zelo pogosto v ljubljanskem Delu povzamejo karikature iz dru-

gih jugoslovanskih dnevnikov. To se dogaja tudi v obratni smeri.

Dandanes nudimo našim bralcem nekaj takih karikatur.

Na prvem mestu je karikatura Ota Reisingerja objavljena v zagrebškem Vijesniku, na drugem karikatura Paška v splitski Slobodni Dalmaciji. V sredini sta dve karikaturi Milana Maverja objavljene v ljubljanskem Delu. Dve spodnji risbi sta vzeti iz novosadskega Dnevnika (karikaturist je Gradimir Smuča) ter iz zagrebškega Vijesnika (karikaturist Zvonko Lener).

OGLEDALO

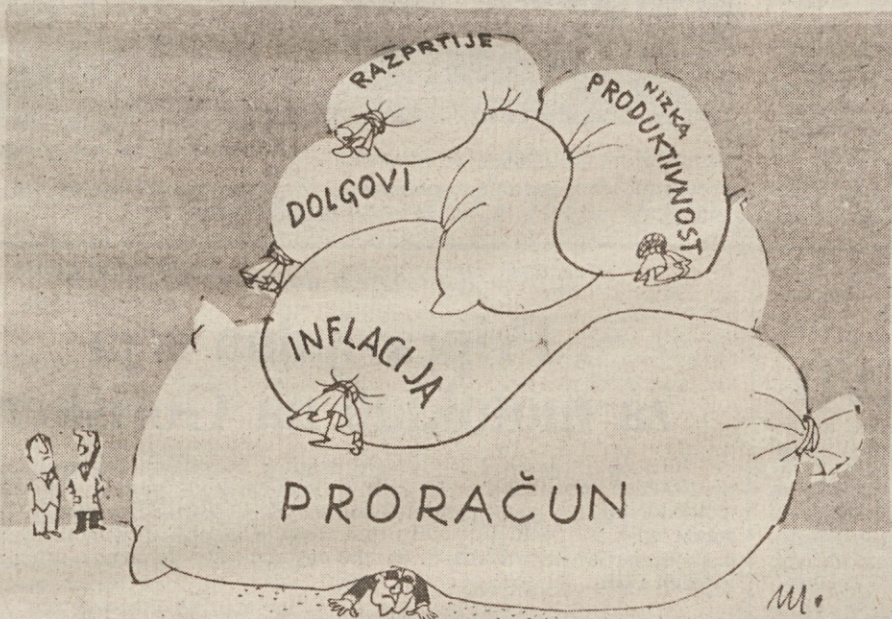

PAŠKO

- Druže Mikuliću, sretna ti Nova godina.
- Ovo je prva lijepa riječ poslije duže vremena.
- Muka mi je kad se s odlazećim ljudima briše pod.
- E, kad bi samo na tome ostalo...

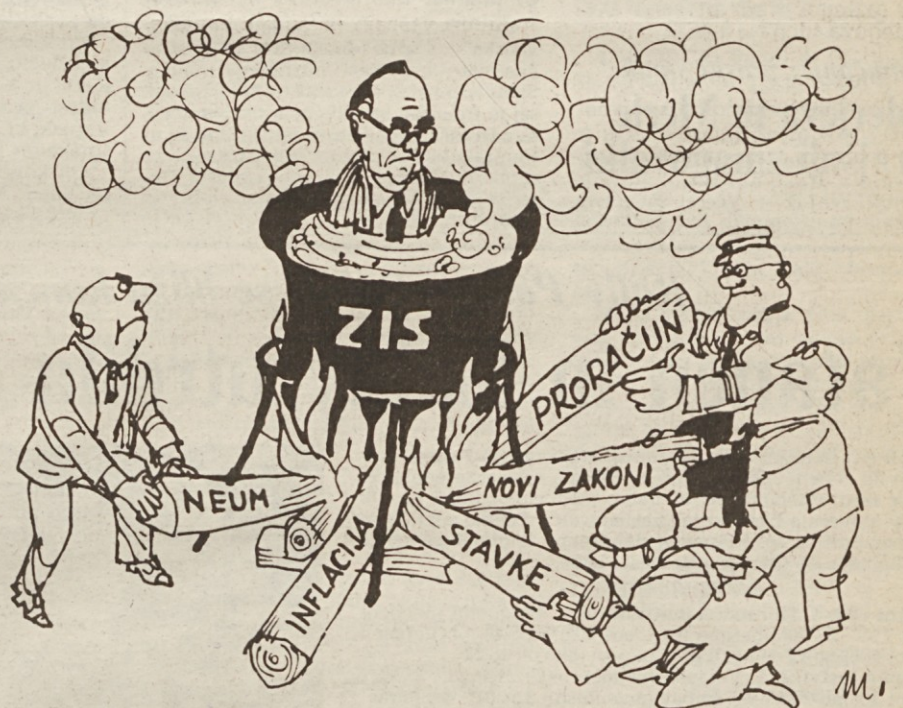
SPEKTAKULARNOST V DVEH DELIH

— Padec vlade je bil nadvse uspešen — ampak kje zdaj dobiti mandatarja, ki bo znal z vsem tem na plečih ostati na nogah.

Karikatura: Milan Maver

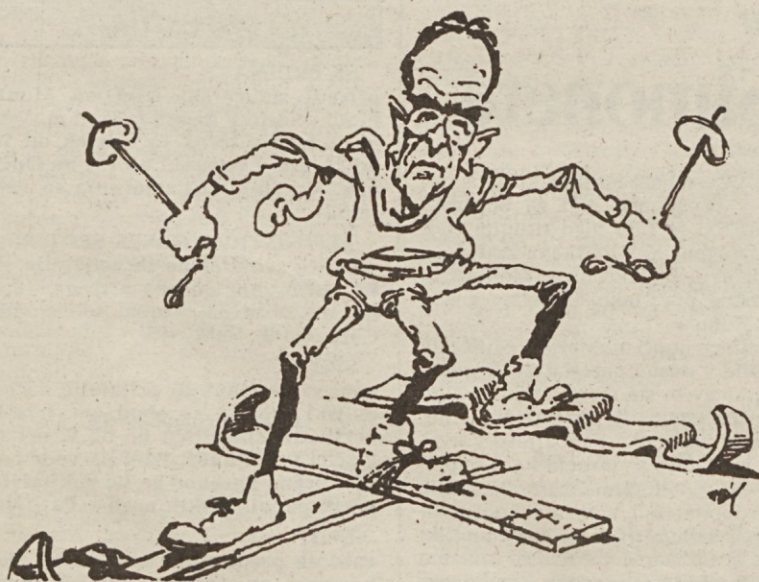
SPECIALITETA DNEVA

Karikatura: Milan Maver

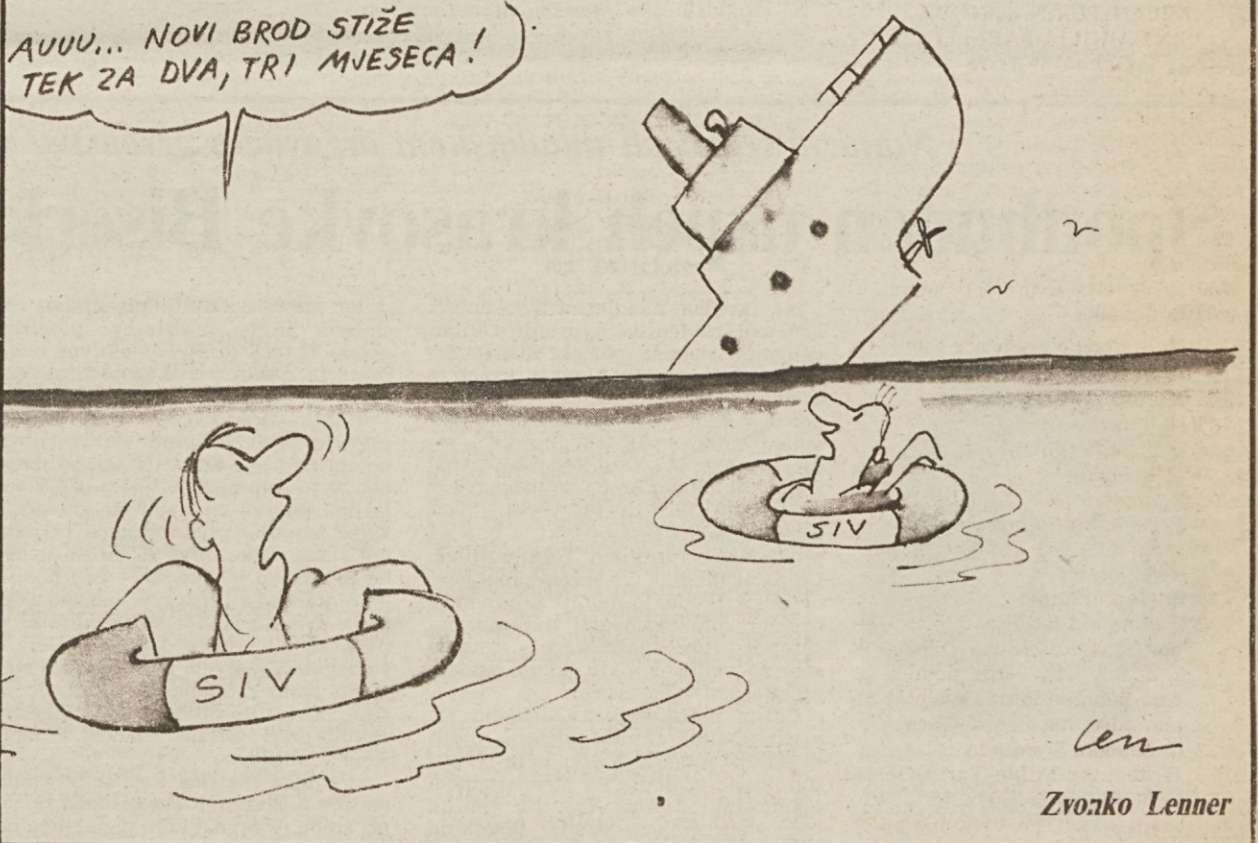
OGLEDALO

TRI REFORME

GRADIMIR SMUČA, Dnevnik (Novi Sad)

AUUU... NOVI BROD STIŽE
TEK ZA DVA, TRI MJESECA!

Zvonko Lener

Smučanje: na včerajšnjem veleslalomu za svetovni pokal v Kirchbergu Nierlich pred Zurbriggnom in Tombo, Čizman četrti

KIRCHBERG (AVSTRIJA) — 23-letni Avstrijec Rudolf Nierlich je predvsem z odlično prvo vožnjo osvojil včerajšnji veleslalom za svetovni pokal v Kirchbergu pred Švicarjem Pirmimom Zurbriggnom, medtem ko se je moral Italijan Alberto Tomba zadovoljiti »le« s tretjim mestom. Odličen pa je bil Jugoslovian Tomaž Čizman s četrtnim mestom, zelo dobro pa se je izkazal tudi Robert Žan, ki se je uvrstil na 13. mesto in tako osvojil prve veleslalomске točke za svetovni pokal. Ponovno pa je razočaral Rok Petrovič, ki je padel že v prvi vožnji.

V italijanskem taboru so zelo pričakovali včerajšnji veleslalom in seveda upali, da bo Alberto Tomba stopil na najvišjo stopničko. Tombi pa spet ni uspel met. Ne samo: uvrstil se je celo za Zurbriggnom, ki je tako osvojil še drugih dvajset točk in je tako več kot zanesljivo v vodstvu pred Girardellijem, ki je bil včeraj peti.

Zurbriggen je tako komentiral svoj včerajšnji nastop: »S svojo uvrstitvijo sem seveda zadovoljen. Po razpletih smo imeli vsi trije prvouvršeni možnost, da zmagamo.«

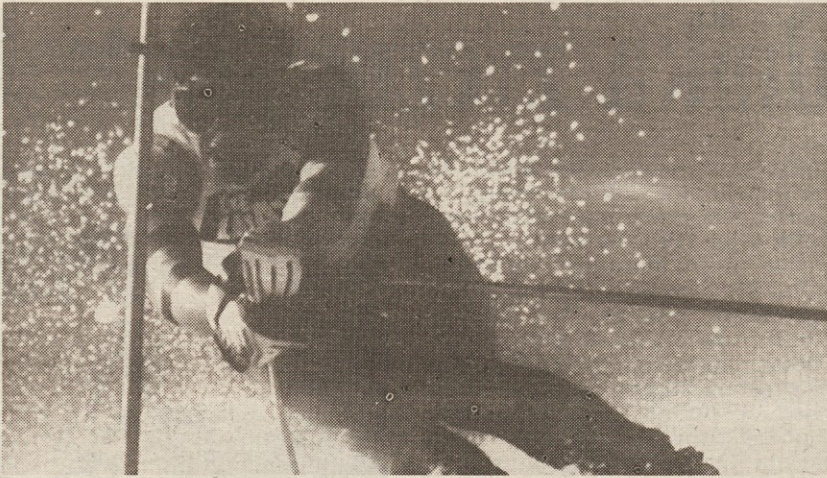
Alberto Tomba ni skrival razočaranja in dejal: »V prvi vožnji sem napravil težko napako in tako zmaga je šla po zlu.«

Težko se je že v prvi vožnji poškodoval Avstrijec Hans Enn, ki so ga morali celo s helikopterjem odpeljati v bolnišnico. Kaže, da je letošnja sezona za Enna končana.

»Beli cirkus« se je sedaj preselil v Kitzbühel, kjer bo že danes trening za petkov in sobotni smuk.

VRSTNI RED VELESALOMA
1. Nierlich (Av.) 2'44"72; 2. Zurbriggen (Švi.) 2'45"10; 3. Tomba (It.) 2'45"26; 4. Čizman (Jug.) 2'45"55; 5. Girardelli (Luks.) 2'45"74; 6. Furuseth (Nor.) 2'45"96; 7. Strolz (Av.) 2'46"17; 8. Hangl (Švi.) 2'46"59; 9. Gaidet (Fr.) 2'47"09; 10. Eder (ZRN) 2'47"33; 11. Mayer (Av.) 2'47"68; 12. Eriksson (Šve.) 2'47"93; 13. Žan (Jug.) 2'48"14; 14. Stenmark (Šve.) 2'48"33; 15. Kröll (Av.) 2'48"38.

VRSTNI RED VELESALOMA ZA SP
1. Nierlich (Av.) in Zurbriggen (Švi.) 45; 3. Čizman (Jug.) 22; 4. Mayer (Av.) in Strolz (Av.) 17; 6. Tomba (It.) in Enn (Av.) 15; 8. Girardelli (Luks.) 14; 9. Barcella (It.) in Stenmark (Šve.) 11.

Italijan Alberto Tomba med včerajšnjim nastopom

(Telefoto AP)

SKUPNA LESTVICA ZA SP
1. Zurbriggen (Švi.) 160; 2. Girardelli (Luks.) 112; 3. Tomba (It.) 78; 4. Höflehner (Av.) 77; 5. Bittner (ZRN) 69; 6. Strolz (Av.) 68; 7. Stock (Av.) 64; 8.

Wasmeier (ZRN) 60; 9. Furuseth (Nor.) 49.

EKIPNA LESTVICA: 1. Avstrija 1.051; 2. Švica 831; 3. ZRN 421; 4. Francija 229; 5. Italija 166.

Smučanje: evropski pokal

Grega Benedik odličen

PILA (AOSTA) — Sedemindvajsetletni Francoz Didier Bouvet, ki se je proslavil predvsem z bronasto kolajno v slalomu v Sarajevu leta 1984, je včeraj osvojil drugi slalom v smučarskem letovišču Pila pri Aosti, ki je veljal za evroski pokal. Bouvet je le za 45 stotink prehitel Jugoslovana Grogo Benedika, ki je dosegel najboljši čas v drugem spustu, ter za 51 stotink Čehoslovaka Petra Jurka. Najboljši med Italijani je bil član prve članske ekipe Conrad Landstatter, ki se je uvrstil na peto mesto, medtem ko je bil šesti Italijan Alain Unterwassmaier.

Vrstni red: 1. Bouvet (Fra.) 1'27"27; 2. Benedik (Jug.) 1'27"72; 3. Jurko (ČSSR) 1'27"78; 4. Halvarsson (Šve.) 1'27"95; 5. Landstatter (It.) 1'28"10; 6. Unterwassmaier (It.) 1'28"24; 7. Schmidt (Fra.) 1'28"24; 8. Villiard (Kan.) 1'28"38; 9. Hangl (Av.) 1'28"44; 10. Piccard (Fra.) 1'28"53.

Smučanje: ženski smuk

Ederjeva in Merle včerajšnji zmagovalki

GRINDELWALD — Včeraj so v tem švicarskem kraju opravili dva poskusna

trening smuka, ki sta veljala kot priprava na ženska smuka, ki bosta na sporedu jutri in pojutrišnjem prav v Grindelwaldu. V prvem smuku je bila najhitrejša Avstrijska Sylvia Eder, ki je za las prehitela Francozinjo Merle, v drugem pa je slavila prav ta mlada Francozinja pred Švicarko Figinijevo.

Vrstni red; PRVI SMUK: 1. Eder (Av.) 1'58"86; 2. Merle (Fr.) 1'59"20; 3. Figini (Švi.) 1'59"33; 4. Gerg (ZRN) 1'59"56; 5. Stangassinger (ZRN) 1'59"92. **DRUGI SMUK:** 1. Merle (Fra.) 1'57"76; 2. Figini (Švi.) 1'57"95; 3. Heidi Zurbriggen 1'58"31; 4. Zeller (Švi.) 1'58"80; 5. Wallinger (Av.) 1'58"98.

Smučanje: tudi Svetova na smuku!

GRINDELWALD — Najboljša jugoslovanska smučarka Mateja Svet se je odločila, da se udeleži jutrišnjega smuka. Svetova računa na točke v kombinaciji, saj je trenutno na odličnem tretjem mestu z 84 točkami. Svetova letos sploh še ni trenirala to disciplino, vendar pa se je za trening udeležila poskusnega spusta. Dosegla je čas, ki je za pet sekund slabši od najboljših.

Košarka: četrtfinalne tekme pokala pokalnih prvakov

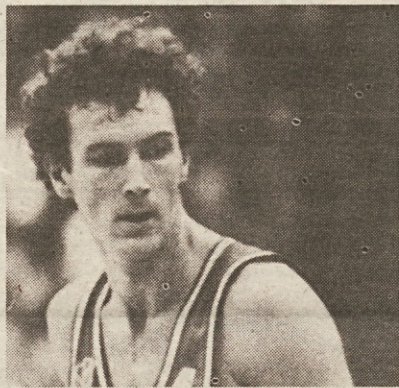
Tesna, a zaslužena zmaga Cibone Snaidero praznih rok proti Choletu

AEK - CIBONA 91:92 (45:45)

ATENE — V tekmi tretjega kola B skupine pokala pokalnih prvakov so košarkarji zagrebške Cibone tesno premagali domačo peterko AEK le za točko. Tekma je bila vseskozi izenačena, saj se je tudi prvi polčas zaključil pri neodločenem izidu. Pri Zagrebčanih so bili najuspešnejši strelci Cvetičanin (20 točk), Miličević (19) in Zoran Čutura, ki je dosegel 18 točk, vendar pa je najbolj zaslužen za zmago gostov Aleksandar Petrovič, ki je uspešno in učinkovito vodil svojo ekipo od prve do poslednje minute.

Pri Ciboni zaslužijo pohvalo še Nakić, Bečić, Anzulović in Sunara, pa še Razić in Arapović. Poleg igralcev se je tokrat proslavil tudi trener Vladimir Vanjak, ki je taktično nadigral svojega »grškega« kolego Krešimira Čosića.

Ob koncu tekme je prišlo do pretepa med Miličevićem in Vranesom, publika pa je metala na parket razne

Nakić (Cibona)

predmete. Igralci Cibone so zapustili športno palačo v Atenah v spremstvu policije.

SKUPINA B: Steiner (ZRN) - Žalgiris (SZ) 81:99

CHOLET - SNAIDERO

CASERTA 85:76 (43:41)
Francoska Ekipa Choleta je sinoči s težavo premagala peterko iz Caserte, ki se ji je upirala prav do konca tekme. Srečanje je bilo vseskozi izenačeno, nekaj več od igre pa so imeli domačini, ki so poskušali kriti Oscarja na vse načine ter v tem tudi uspeli. V ekipi Choleta so se najbolj izkazali predvsem Demory, Dobbels ter Graham in Warner.

V četrtfinalni A skupini pokala pokalnih prvakov tako vodi Real Madrid, ki je osvojil tri tekme na tri, sledi pa mu Hapoel. Na zadnjem mestu pa sta tako prav Cholet in peterka iz Caserte, ki imata po eno zmago in dva poraza.

SKUPINA A: Hapoel (Izr.) - Real Madrid 82:92.

Rally Pariz - Dakar se bliža koncu

Vatanen in Lalay utrdila vodstvo

LABE (GVINEJA) — Po včerajšnji etapi rallyja Pariz-Dakar ni prišlo do nobene bistvene spremembe na vrhu razpredelnice. Vatanen med avtomobilisti in Lalay med motociklisti pa sta včeraj še povečala naskok nad zasledovalci. Tekmovalci so se včeraj pomerili na 501 kilometer dolgi etapi iz glavnega mesta Malija Bamako do gvinejskega mesta Labe.

AVTOMOBILISTI

Vrstni red: 1. Shinzouka (mitsubishi); 2. Fraquelin (peugeot 405) po 7'59"; 3. Wambergue (peugeot 205) po 8'48"; 4. Vatanen (peugeot 405) po 12'00"; 5. Ickx (peugeot 405) po 16'23".

Skupna lestvica: 1. Vatanen (peugeot 405) 21.45'01"; 2. Ickx (peugeot 405) po 7'14"; 3. Tambay (mitsubishi) 3.54'01"; 4. Fraquelin (peugeot 205) 5.50'08"; 5. Meike (mitsubishi) 6.00'16".

MOTOCIKLISTI

Vrstni red: Lalay (honda); 2. Charbonnier (suzuki) po 9'37"; 3. Peterhansel (yamaha) po 22'47"; 4. Morales (honda) po 24'28"; 5. Orioli (cagiva) 25'16".

Skupna lestvica: Lalay (honda) 51.28'39"; 2. Picco (yamaha) po 33'55"; 3. Morales (honda) po 1.38'57"; 4. Peterhansel (yamaha) 1.56'58"; 5. Neveu (yamaha) 3.23.01".

Na sliki (AP): belgijski pilot Jacky Ickx v senci svojega peugeota 405

Jutri v Kulturnem domu v Sovodnjah

Pripravljalna seja za motoklub na Goriškem

Jutri ob 20.30 bo v Kulturnem domu v Sovodnjah pripravljala seja za predstavitev motokluba na Goriškem. Pobuda, ki je nastala s strani skupine motociklistov iz Gorice, je dobila takojšen odziv in privolitev med ljubitelji tega športa iz Goriške pokrajine. Želja te skupine je, da postane samostojna sekcija že obstoječega Primotor kluba, ki bi tako postal, po številu članov, drugi motoklub v deželi F-JK.

Domovi košarkarji drevi proti Arditi

Domovci bodo po daljšem božičnem in novoletnem presledku drevi ponovno stopili na igrišče, saj bo na sporedu zaostalo srečanje proti vodilni Arditi Cassa di Risparmio. Te tekme v četrtem kolu namreč miso odigrali zaradi pomanjkanja sodnikov. Ardita je po prvih šestih kolih edina še nepremagana ekipa, saj je dosegla pet prepričljivih zmag. Ekipo sestavljajo sami mladi igralci, ki predvajajo dinamično in agresivno igro. Ta ekipa je z ekipo Albe iz Krmina najresnejši kandidat za prestop v D ligo. Dornikovi varovanci pa so po uvodni zmagi nizali le poraze, zato bo drevišnje srečanje verjetno le gola formalnost. Srečanje med Domom Gometal Simek in Ardito Cassa di Risparmio bo ob 20.30 v telovadnici Kulturnega doma v Gorici. (af)

Namizni tenis: na mladinskem državnem prvenstvu v Rimu

Spodbuden uspeh krasovke Biserke Simonete

Biserka Simoneta

Po dolgem času se je spet zgodilo, da so krasovci prišli prvi v dvorano in jo zapustili zadnji.

Na četrtem mladinskem vsedržavnem namiznoteniškem turnirju v Rimu je namreč starejša pionirka Biserka Simoneta dosegla spodbuden uspeh z osvojitvijo drugega mesta v svoji kategoriji. V finalu jo je premagala nosilka tabele Pannova (-18, -13). Biserka je igrala preudarno in tudi agresivno še zlasti v polfinalu proti Verončanki Dinovi (21:18, 12:21, 21:18). V četrtfinalu je premagala Carossovo, ki je bila na predhodnem turnirju v Terniju druga. Da pa bi sploh lahko začela progresivno pot v finale, je morala krasovka v tretjem kolu premagati nevarno nasprotnico Rinaldijevo, ki je v drugem setu že vodila z 20:18, in na samem začetku še De Tomasovo.

Četrte preizkušnje za državno prvenstvo se tokrat nista udeležili vodilni starejši pionirki Merenda in Negrisoli, ki sta nastopili na mednarodnem tekmovanju Evropa Top 12, kjer je bila Negrisolijeva druga. Biserkinu

drugo mesto v Rimu je popolnoma zasluženo. Doslej je Krasova pionirka zbrala 12 točk in ima objektivne možnosti za nastop na državnem prvenstvu.

Monika Radović je prepričljivo osvojila prvi set proti Carduccijevi, potem pa se je ustrašila zmage (končno je to šele njen tretji turnir). V tolažilni skupini (vse starejše pionirke, ki so izgubile prvo kolo) pa je izšla kot zmagovalka. Prvo točko za državno prvenstvo je spravila v žep mlajša pionirka Katja Stocca. S solidno igro se je uvrstila med šestnajst igralcev. V dvojicah z borovko Jadranko Cergol sta izgubili v prvem kolu. Dvojica starejših pionirk Simoneta - Radović je napredovala do drugega kola, kjer sta zgubili proti sestrama Franchi, kasnejšima finalistkama.

Mladinka Martina Ravbar je ostala na treh točkah. V Rimu je imela smolo pri žrebu. V prvem kolu je naletela na

Heike Oberrauch, igralko, ki letos nastopa v prvoligaški ligi za bocenski Recoaro, ki je bila med drugim tudi na pripravah na Kitajskem, četrta na prvih državnih preizkušnji v Molfetti in se uvrstila prav tako na četrto mesto tudi v Rimu.

Mladinka Igor in Marjan Milič sta nastopila v doslej največji konkurenci 127 igralcev in sta morala tekmovalno prizorišče zapustiti po drugem kolu. Igor je še nastopil z Ravbarjevo v dvojicah, kjer ju je v drugem kolu izločil par Mattivi - Kaufmann. Brata Milič sta nastopila tudi v tekmovanju dvojic. Pred zadnjo (peto preizkušnjo), ki bo 11. in 12. marca v Arcu, še nimamo uradnih tabel prvih osmih kandidatov za nastop na državnem prvenstvu, vendar si upamo trditi, da je Biserka Simoneta na dobri poti. Dotlej pa se bo še potrebno potiti na treningih. (J. J.)

obvestila

SK BRDINA

priredi smučarski izlet na Monte Elmo - Sesto v nedeljo, 15. t. m. Vpis na sedežu v torek in četrtek od 19. do 21. ure v Proseški ul. 131 na Opčinah. Vsi ljubitelji smučanja so vabljeni!

ALPINISTIČNI ODESK SPDT
obvešča svoje člane in prijatelje, da bo občni zbor odseka v sredo, 18. t. m., ob 20.30 na svojem sedežu (Ul. Carducci 8). Vabljeni!

SPDT

vabi svoje člane in prijatelje na nedeljski zimski sprehod po tržaški vertikali. Zbirališče bo ob 9. uri na Gorici v Boljuncu, izlet pa vodi Lojze Abram. Sprehod se bo zaključil v prvih popoldanskih urah v Bazovici.

SPDT

vabi na predavanje mag. Petra Skobernetna na temo: »Ali poznamo Kras?« Predavanje, ki bo v četrtek, 19. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu (Ul. sv. Frančiška 20/2. nad.), bo opremljeno z barvnimi diapozitivi. Vabljeni!

naši košarkarji v mladinskih prvenstvih - naši košarkarji v mladinskih prvenstvih

Kadeti Jadrana Farco s polno paro

Jadranovci so si tokrat privoščili visoko zmago nad Servolano - Med naraščajniki uspešni tako Kontovelci kot poletovci (Openci so premagali Tecnoluce) - Med dečki zanesljiva zmaga Kontovelcev

DEŽELNI MLADINCI

SABA - CIBONA 124:61 (48:25)
CIBONA: Simončič 11 (1:2), Cecco 17 (2:3), Gasperini 6, Race 15 (4:10), Birs, Turk, Vodopivec 3 (1:4), Bogatec 10.

TRI TOČKE: Race in Simončič 1.
Mladinci Cicone so doživeli proti solidni ekipi Sabe preokot poraz, kar je posledica, da niso mogli v zadnjih treh tednih iz raznih razlogov sploh resno trenirati. To pa je lahko samo le delno opravičilo, saj ne bi smelo biti vseeno tako velike razlike med dvema ekipama, ki sta si po kvalitativni zelo blizu. Velika razlika pa je sigurno v resnosti in odnosu, ki ga imajo igralci ene ekipe in druge do posameznih tekem in prvenstva na sploh. (Aljoša Race)

LESTVICA: Stefanel 16; Saba, Inter 1904 in Alabarda 12; Libertas A 10; Latte Carso 8; Autosandra 6; Cibaba in Sokol 4; CGI Milje 2; Libertas B 0.

DRŽAVNI KADETI

SKUPINA A
JADRAN FARCO - SERVOLANA 97:58 (50:23)
JADRAN FARCO: Arena 8, Bajc 6, Doles 4, Crisma 21 (3:5), Berdon 4, Pre-

selj (0:2), Sterni 32 (0:2), Sosič 10 (2:2), Azman 5 (1:1), Oberdan 6 (2:2).

Jadranovci so ponovno dosegli visoko zmago in ostali še nepremagani na vrhu lestvice.

Tokrat so v prvem povratnem kolu državnega prvenstva kadetov premagali Servolano. »Plavi« so imeli nekaj težav samo v uvodnih minutah tekme. Nato so z boljšim skokom v obrambi in s hitrimi protinapadi prevzeli visoko vodstvo. Ob visoki prednosti je trener poskusil razne sheme igre, da bi se tako pripravili na naslednji dve nevarni tekmi.

V soboto namreč se bodo v gosteh pomerili z močnim Electroluxom iz Pordenona, v torek, 17. t. m., pa se bodo ob 19.30 srečali s še nepremagano Italo S. Marco iz Gradišča.

(L. Furlan)

BREG AD. - EL. PORDENON 79:114 (40:67)

BREG ADRIATHERM: Schiulaz 2 (2:3), Pavlica, Simončič 16 (1:3), Debeljuh 37 (11:16), Starec 11 (5:7), Barini, Škabar 2, Rudež, Pettiroso 8 (0:2), Bandi 3 (3:4).

TRI TOČKE: Debeljuh 2, Simončič 1. Brežani so klonili pred sicer fizično in tehnično boljše ekipo Electroluxa iz Pordenona.

Treba je povedati, da so naši dobro igrali in končni izid vsekakor v celoti ne odraža razlike med ekipama. Poleg Debeljuha je treba omeniti dobro igro Starca, ki je dobro vodil ekipo v napadu, in še Pettiroso v obrambi, ki je ulovil mnogo odbitih žog. (A. Pavlica)

LESTVICA: Jaran Farco 14; Soteco in Electrolux 12; Fantoni 10; Martignacco 6; Breg Adriatherm, Libertas in Servolana 2.

SKUPINA B

LESTVICA: Don Bosco 14; Stefanel 12; Ricreatori 6; Valvasone 4; San Benedetto in Cervignano 6; Kontovel Techna 0.

NARAŠČAJNIKI

POLET - TECNOLUCE 71:65 (41:28)

POLET: Gruden 25, Gerli 2, Hmeljak 4, Vaupetič, Vremec 22, Raubar 8, Clarich 2, Talochi, Vidali 8.

Proti sicer močnemu nasprotniku so Poletovi košarkarji gotovo prikazali doslej najboljšo predstavo tako v napadu kot v obrambi.

Pohvalo za izredno požrtvovalnost in borbenost si zasluži vsa ekipa, čeprav je nad vsemi, predvsem v drugem polčasu, izstopal Vremec. Če bodo poletovci tako nadaljevali, lahko od njih pričakujemo še marsikatero zadoščenje.

Naj omenimo še, da se je med tem srečanjem hudo poškodoval (zlom zapestja) igralec Tecnoluceja Martellani, ki se je moral zateči v bolnišnico. Martellaniju želimo takojšnje okrevanje. (A. Granier)

KONTOVEL TECHNIA - INTER 1904 92:54 (46:21)

KONTOVEL TECHNIA: Ban 17 (3:6), Turk 6 (0:4), Spadoni 2, M. Gruden, Cingerla 6, I. Gruden 2, Budin 43 (1:2), Danieli 6, Černe 2, Vodpivec 8 (2:2).

Čeprav so Kontovelci igrali v okrnjeni postavi, manjkal je namreč kapetan Emili, so z veliko lahkoto odpravili skromno ekipo Interja 1904. Beli so si že v uvodnih minutah priig-

Kontovelovo moštvo, ki nastopa v prvenstvu dečkov

rali visoko prednost. Nasprotnik ni uspel reagirati, tako da so naši predvsem po zaslugi razigranega Budina, ki je že v prvem polčasu zadel kar 28 pik, prednost še povišali.

V drugem polčasu naši nadaljevali z dobro igro, tako da je lahko poslal trener na igrišče vse razpoložljive igralce. (R.M.)

LESTVICA: Don Bosco 18, Stefanel, Latte Carso in Ricreatori 12; Kontovel Techna 8; Tecnoluce in Libertas 6; Polet in Inter 1904 4; Inter Milje 0.

DEČKI

LIBERTAS - KONTOVEL TECHNIA 47:102 (19:48)

KONTOVEL TECHNIA: Križman 5 (1:3), Colja 13 (3:6), Spadoni 9 (1:4), Emili 13 (1:2), Danieli 2, Cingerla 2 (0:2), Budin 47 (5:7), Černe 11 (1:4).

Proti skromni ekipi Libertasa so Kontovelovi dečki dosegli prvo zmago v novem letu.

Nasprotnik je bil kos razigranim Kontovelcem le do 5. min. prvega pol-

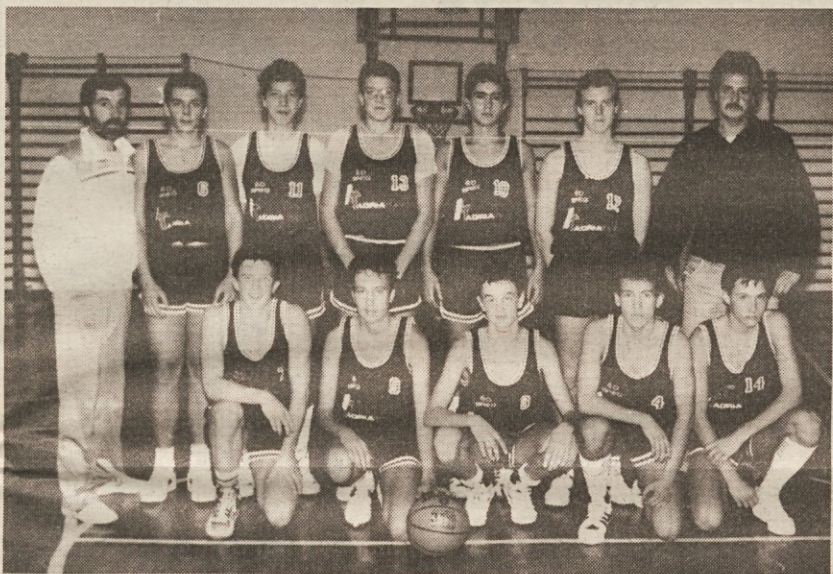
časa, ko je bil rezultat 11:10 v korist naših. Nato so beli začeli s pravo igro in pod vodstvom odličnega Budina, ki je bil s 47 točkami seveda najboljši igralec na igrišču, silovito povedli in zasluženo zmagali. (R. M.)

POLET - SCOGLIETTO 70:78 (47:46)

POLET: Gerli 4, Talocchi 6, Pro 12, Clarich 14, Malalan, Vaupetič 16, Vidali 18, Vatta, Braini.

Poletovci so si zapravili edinstveno priložnost za tretjo prvenstveno zmago. V prvi četrtini so namreč že vodili s 16 točkami razlike. Naši košarkarji so verjetno že mislili, da so s tekmece opravili. Pa ni bilo tako. Požrtvovalni gostje so reagirali in naposled tudi zasluženo slavili zmago. (A. Granier)

LESTVICA: Poggi A 18; Don Bosco in Ricreatori 14; Latte Carso A 12; Bor Indules 10; Kontovel Techna in Poggi B 8; Libertas in Scoglietto 6; Polet 4; Barcolana 2; Latte Carso B 0.

Postava Brega Adriatherm, ki nastopa v prvenstvu državnih kadetov

naše odbojbarske ekipe v raznih prvenstvih - naše odbojbarske ekipe v raznih prvenstvih

1. MOŠKA DIVIZIJA

Na Tržaškem

LE VOLPI - SLOGA SAGOR 0:3 (10:15, 8:15, 2:15)

SLOGA SAGOR: Božič, Čač, Kerpán, David in Marko Kralj, Pahor, Sain, Zgubin.

V svoji prvi prvenstveni tekmi so Slogini fantje gladko zmagali v gosteh. Slogaši so bili stalno boljši nasprotniki in so ves čas gospodovali na igrišču. Le Volpi je sicer požrtvovalna ekipa, ki pa predvaja dokaj enostavno odbojko. Naši fantje so znali vsiliti svoj ritim igre, pokazali pa tudi več dopadljivih akcij. Malce se jim je sicer poznalo, da so doslej vse premalo igrali, saj so merili moči le na dveh jesenskih prijateljskih tekmah. To pa tudi pomeni, da se bo z rednim igranjem njihova igra prav gotovo še precej izboljšala, kar daje tudi dobro upati za bodoče prvenstvene nastope. (Inka)

DLF A - BOR 3:0 (15:2, 15:8, 15:10)

BOR: Neubauer, Fučka, Škabar, Pavlica, Vodopivec, Zaina, Furlanič, Ciliberto in Livon.

Kombinirana sestava Bora je v krstnem nastopu pri prvi postavi DLF naletela na premočnega nasprotnika, da bi lahko dosegla povolnejši izid. Po začetnih težavah so gostje v drugem nizu pokazali boljše igro, a točke proti bolj izkušenim nasprotnikom so razmeroma težko dosegli. Ne gre pozabiti, da so nekateri borovci po nekajmesečni vadbi odigrali prvo prvenstveno tekmo in zaradi pomanjkanja izkušenosti so torej tudi povsem zadovoljili.

OSTALI IZIDI

SKUPINA A: S. Andrea - DLF B 3:0, Club Altura - Inter 1904 3:0, La Marmotta Volley - CUS Trst 1:3.

SKUPINA B: Prevenire - Volley Club 3:0.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Na Tržaškem

LEGOVINI SPORT - SLOGA SAGOR 2:3 (11:15, 15:6, 15:17, 15:12, 10:15)

SLOGA SAGOR: Čebulec, Drasič, Fabi, Grgič, Kosmina, Pieri, Rebula, Repinc, Škerk.

Slogina ekipa v 1. ženski diviziji je letos v primerjavi z lanskim prvenstvom krepko pomlajena. Glavni cilj, ki so si ga zadali društveni odborniki in trener Mario Čač, pa je obstanek v ligi. V svoji prvi tekmi so slogašice

odigrale pravi maratonski boj, saj je trajala več kot dve uri. Na igrišče so stopile brez poškodovane Petre Križmančič in nekaterih drugih obolelih igralok, vendar so se v boj za točke vrgle z vso potrebno vmeno in zagrizenostjo, ki je bila kronana s prvo prvenstveno zmago. (Inka)

OSTALA IZIDA: CUS Trst - Killjoy 3:0, OMA S. Giusto DLF 3:1.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Na Tržaškem

BOR FRIULEXPORT B - OMA 3:0 (15:2, 15:8, 15:2)

BOR FRIULEXPORT: Vitez, Gregori, Azman, Čok, Legović, Vodopivec, Neubauer, Zubalič.

Mlade varovanke trenerke Nacinovijve, gre za ekipo under 14 letnika 1976, so uspešno opravile svojo prvo preizkušnjo na članski ravni. Nekaj let starejše nasprotnice tradicionalno močnega društva OMA so povsem nadigrale, njihovo najboljšo orožje pa so bili servisi. Kljub gladki zmagi borovke niso pokazale vsega, kar zmorejo, vendar zanje tokrat velja, da jih je zajel razumljiv strah pred krstnim nastopom.

PREVENIRE - BOR FRIULEXPORT A 0:3 (10:15, 5:15, 11:15)

BOR FRIULEXPORT: Rojc, Pisani, Gregori, Bandelj, Pernarčič, Del Piero in Callegari.

Odbojkarice Bora Friulexporta A so uspešno opravile krstni prvenstveni nastop v 2. diviziji. Nasprotnice so razmeroma lahko odpravile predvsem z izredno učinkovitim servisom, ki je delal gostiteljicem največ težav. Prav gotovo pa so bile borovke občutno boljše nasprotnice tudi v ostalih elementih odbojbarske igre, kar najbolje priča prepričljiv končni uspeh.

OSTALI IZIDI: Breg - DLF Trst 3:0, Blitz Vivai Busà - Le Volpi A 3:1, Julia - La Marmotta Volley 1:3.

UNDER 18 MOŠKI

Na Goriškem

FINCANTIERI - VAL NAŠ PRAPOR IMSA 3:2 (8:15, 15:10, 5:15, 17:15, 16:14)

VAL NAŠ PRAPOR IMSA: A. in M. Feri, Koršič, Petejan, Šuligoj, Makuc, Komic, Juretič, Uršič.

Odbojkarji Vala Našega prapora so doživeli v Trzinu presenetljiv poraz, ki jih bo lahko drago stal v boju za osvojitve prvega mesta. Markičevi varovanci, ki so bili doslej še nepremaga-

ni, so očitno podcenjevali nasprotnika. Gostje so namreč že vodili 2:1 v setih in vse je kazalo, da bodo tudi tokrat slavili zmago. V nadaljevanju pa so Tržičani zaigrali dosti bolj zagrizeno in so v ključnih trenutkih pokazali več borbenosti, tako da je bila njihova zmaga povsem zaslužena.

Kljub porazu ostajajo valovci dve koli pred koncem prvenstva še vedno na čelu razpredelnice, o končnem zmagovalcu pa bo po vsej verjetnosti odločal slovenski derbi med Valom in Sočo, ki bo na sporedu 22. t. m. v Štandreu.

ACLI RONCHI - SOČA ČERIMPEX 0:3 (4:15, 5:15, 12:15)

SOČA ČERIMPEX: Černic, Cotič, Čadek, Terpin, Dorni, Milocco, Pisk, Belloni, Pellegrin, Klede, Muscan, Tomšič.

S prepričljivo zmago v Ronkah so naši odbojkarji še vedno v boju za osvojitve pokrajinskega naslova. V prvih dveh setih so sočani popolnoma nadigrali nasprotnika, ki je bil za razred slabši tekmeec. Premoč gostov je bila res očitna, tako da je lahko trener Boris Jelavič v tretjem setu preizkusil še tiste igralce, ki so imeli doslej manj možnosti, da se izkažejo. Igra je bila zato bolj izenačena, z vključitvijo nekaterih standardnih igralcev pa so naši odbojkarji uspešno zaključili niz.

Povedati je treba, da so naši fantje pokazali lep napredek v igri, spodbudno je predvsem to, da so se dobro uigrali tudi tisti odbojkarji, ki prihajajo iz SZ Olympia. (E. Č.)

UNDER 18 ŽENSKE

Na Tržaškem

BOR FRIULEXPORT - BREG 3:1 (15:7, 9:15, 15:4, 15:3)

BOR FRIULEXPORT: Sancin, Grbec, Vidali, Superina, Brazzani, Fučka, Vitez, Visentin, Azman, Gregori.

BREG: Komar, Canziani, Pertot, T. in E. Žerjal, Gaburo, Giorgi, Sancin.

V prvih dveh nizih je bil ta derbi res razburljiv in privlačen. Brežanke so se podale v Trst trdno odločene, da se po zmagi nad sokolovkami v tem povratnem delu prvenstva oddolžijo še borovkam. Začele so izredno agresivno in z dobrimi servisi, napadi obeh Žerjalovih in požrtvovalno igro vseh presenetile gostiteljice in povedle s 7:1. Toda borovke se niso zmedle in so nasprotnicam takoj zatem zadale delni izid 14:0, čeprav ne brez težav. Drugi niz je bil izenačen vse do rezultata 8:9 za Brežanke, ki so nato niz dobile predvsem zaradi napak svojih

nasprotnic. Toda, ko je zgedalo, da se bo razvnel pravi boj, so borovke uredile svoje vrste in vsilile Brežankam svojo bolj natančno igro in večjo razpoložljivost enako učinkovitih napadalk, gostje pa so vidno popustile, tako da je Boru Friulexport v zadnjem nizu zmago zagotovila celo garnitura under 16.

SOKOL - CUS 2:3 (15:8, 15:10, 8:15, 12:15, 10:15)

SOKOL: Vižentin, Masten, Škrk, Cattonar, Brumat, Tanja in Matejka Gruden, Živec.

Po lahki zmagi v prvih dveh nizih je že zgedalo, da bodo Nabrežinke z lahkoto pospravile nov par prvenstvenih točk. Toda CUS je znal spretno izkoristiti vstop nekaterih manj izkušenih Sokolovih igralok na igrišče ter s točnimi servisi in plasiranimi žogami izbojeval tretji niz. V nadaljevanju so se igralke CUS spretno izogibale Sokolovemu bloku in izkoriščale v svojo korist vse preveč statično obrambo domačink. Sokolovke same so zato začele vedno bolj izgubljati gotovost v lastne sposobnosti, tako da je »tie-break« niso bile zmogne dokončno zaustaviti razigranih nasprotnic. (Igor)

OSTALI IZIDI: Virtus - OMA S. Giusto 0:3

LESTVICA: OMA S. Giusto 20, Bor Friulexport 18, Sloga Koimpex 16, Sokol Indules 12, Breg 10, CUS Trst 8, Julia 0.

UNDER 16 ŽENSKE

Na Goriškem

SOČA ČERIMPEX - FILIPUCCI S. LUIGI 3:0 (15:7, 15:1, 15:9)

SOČA ČERIMPEX: A., E., M. in S. Černic, K. in S. Princi, Florenin, Tuniz, Devetak.

Sočanke so tudi tokrat zmagale, prikazana igra pa ni bila najboljša. Gostje so bile preveč slab nasprotnik, da bi lahko ogrožale zmago naših odbojkaric, ki se niso preveč potrudile, da bi vnovčile nov par točk. Edino v drugem setu so naše predstavnice popolnoma gospodarile na igrišču. Akcije so bile dobro izpeljane, podaje so bile zelo točne, dober je bil tudi sprejem, ki je bil doslej šibka točka sovođenjske šesterke. (E. Č.)

Na Tržaškem

CLUB ALTURA OMSE - SLOGA SKLAD MITJA ČUK 0:3 (10:15, 8:15, 12:15)

SLOGA SKLAD MITJA ČUK: Bertoli, Bizjak, Daniela in Kristina Boga-

tec, Brišnik, Fonda, Kalc, Mahnič, Verše.

Sloga Sklad Mitja Čuk nastopa v tem prvenstvu z res mlado ekipo, saj spadajo vse igralke še v kategorijo under 14. V svoji prvi tekmi so res prijetno presenetile. Kljub temu da so prvič igrane na regularni ženski mreži in za nameček še v nepopolni postavi, so zelo samozavestno stopile na igrišče brez najmanjšega strahu pred starejšimi nasprotnicami. To se jim je tudi obrestovalo, saj so po dobri igri osvojile svojo prvo gladko zmago. (Inka)

OSTALA IZIDA: DLF A - Virtus 0:3, DLF B - Sokol Indules 3:0.

UNDER 15 ŽENSKO

Na Goriškem

PIERIS - AGOREST 2:0

V otvoritveni tekmi je združena postava Agoresta gostovala v Pierisu, kjer je potegnila krajši konec. Kljub neuspehu pa so naše predstavnice igrane zelo borbeno in se enakovredno borile proti domačinkam, ki so bile v odličnih trenutkih bolj sigurne.

Pripomniti je tudi treba, da sestavljajo ekipo Agoresta odbojkarice, ki so lani trenirale v Doberdolu, Sovodnjah in Gorici, tako da niso še dosegle med sabo prave uigranosti. Trenerja Berdona čaka torej še veliko dela, prepričani pa smo, da bo v kratkem združena ekipa zaigrala mnogo bolj učinkovito. (Miran Stgar)

Na Tržaškem

KONTOVEL EL. SHOP - BREG 2:1 (15:6, 16:17, 15:10)

KONTOVEL ELECTRONIC SHOP: Pertot, Kralj, Briščik, Canziani, Crissani, Operti, Besin, Tretjak, Lukša, Gojča.

BREG: Bastia, Gobbo, Mauri, Zobec, Bandi, Kosmač, Cibi, Cadenaro.

Kontovelke so začele prvenstvo z lepo zmago. Igrale so dobro, čeprav so bile še nekoliko zmedene, saj je bila to prva tekma. Prvi set so še kar zlahka osvojile, takoj so povedle in so stalno dobro igrane. V drugem nizu je trener postavil na igrišče vse razpoložljive igralke, ki so se lepo izkazale. Niz je bil zelo napet in ves čas izenačen, saj so si bile nasprotnice enakovredne. V tretjem setu pa so Kontovelke le pokazale svojo premoč in tako tudi zasluženo zmagale. (Elena Samar)

OSTALA IZIDA: OMA S. Giusto - RCT 2:1; Zaule Rabuiese - PS Pallavolo 2:0.

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 1.200 - din, naročnina za za-sebnike mesečno 30.000 - din, trimesečno 85.000 - din, letno 320.000 - din, upokojeanci mesečno 25.000 - din, trimesečno 65.000 - din, polletno 120.000 - din, letno 240.000 - din. Naročnina plača-na vnaprej se med letom ne poviša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II, nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

11. januarja 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Zanimivo stališče na seji predsedstva Zveze mladine

Slovenski mladinci zahtevajo neposredne volitve v vsaj en zbor parlamenta SRS

LJUBLJANA — Predsedstvo slovenske mladinske organizacije je včeraj sklenilo, da se bo med sedanjem spreminjanjem slovenske ustave poskušalo enega izmed treh zborov slovenskega parlamenta preoblikovati v splošni zbor, v katerega bi bili poslanci voljeni neposredno (medtem ko bi zaradi omejitve zvezne ustave dva zbora bila še naprej voljena posredno). Zato pa bo potrebno napisati tudi poseben zakon o interesnem združevanju državljanov, ki bo omogočal neodvisnim skupinam samostojen in enakopraven nastop na volitvah. Tako se nadaljuje boj slovenskih mladincev za parlamentarno demokracijo.

Ali ta pomeni večstrankarski sistem? Mladinci so v program, ki naj bi ga sprejeli na konferenci na

začetku februarja, zapisali: »Rečemo lahko samo to, da kakor stranke ne morejo biti prepovedane, tako tudi ne morejo biti zapovedane.«

Kar se tiče prihodnje ureditve Jugoslavije, slovenska mladinska organizacija vztraja pri federalnem ustroju države in pravi, da je eden največjih prispevkov, ki jih je Jugoslavija dala svetu, oblikovanje načela o pluralizmu poti v socializem - isti pluralizem poti naj se uveljavi tudi med posameznimi federalnimi deli Jugoslavije.

Kot kaže, se končuje tudi tako imenovano "frontno" delovanje slovenske mladinske organizacije, ko je ta nudila v času omenjenega političnega prostora svojo legitimnost novonastajajočim družbenim gibanjem - naravovarstvenikom, mirovnikom, pa tudi no-

vonastajajočim političnim organizacijam. Politični prostor se je danes v Sloveniji dovolj odprl, da te organizacije shodijo same, mladinska organizacija pa zaradi potreb političnega boja strne svoje vrste.

O pravkaršnjem nastajanju nove zvezne vlade slovenska mladinska organizacija predlaga, naj bo novi obrambni minister države iz vrst civilistov, za novega šefa zvezne vlade pa predlagajo sedanjega podpredsednika slovenske vlade Janeza Bohoriča.

Mladinska organizacija pripravlja tudi lokalno televizijsko postajo za ljubljansko območje, ki jo namerava ustanoviti skupaj s predstavniki mesta.

Predsedstvo je včeraj za novega odgovornega urednika revije Mladina imenovalo dosedanjega notranjepolitičnega urednika Mirana Lesjaka.

Lani po svetu 39 mrtvih med novinarji

PARIZ — V Franciji so objavili posebno poročilo, iz katerega je razvidno, da je lani med opravljanjem službe oziroma v ujetništvu umrlo 39 novinarjev, medtem ko je bilo leto dni prej smrtnih žrtev med novinarji 32. Smrtne primere so lani zabeležili v 18 državah, leta 1987 pa v dvanajstih. Največ novinarjev, in sicer šest, je bilo ubitih v Afganistanu in Kolumbiji, pet v Indiji, štirje v Mehiki, trije v Peruju, po dva pa v Braziliji in na Filipinih.

Poročilo govori tudi o tem, da so se delovni pogoji za novinarje izboljšali na Kitajskem, v SZ in Južni Koreji, poslabšali pa v Veliki Britaniji, Izraelu, Južnoafriški republiki in Čilu.

SZ bo pojasnila kubansko krizo

MOSKVA — Po več kot četrtsotletnem uradnem molku so v Moskvi najavili, da bodo osvetlili dogodek iz leta 1962, ko je kubanska kriza grozila, da se bo sprevrgla v spopad med ZDA in SZ, kar bi avtomatično pomenilo tudi novo svetovno vojno. Tako naj bi pojasnili, kaj se je dogajalo v Moskvi, ko je ostali svet zvedel, da so Sovjeti na Kubi postavili raketno oporišče.

Svojo tedanjo vlogo bodo pojasnili sovjetski in kubanski protagonisti takratne sovjetsko-ameriške krize, njim pa se bodo na posvetu, ki bo od 26. do 29. januarja v Moskvi, pridružili tudi nekateri najožji sodelavci takratnega ameriškega predsednika Johna Kennedyja.

Tako bodo ameriško stran predstavljali senator Edward Kennedy, sin predsednika Kennedyja John, bivši obrambni minister Robert McNamara, bivši svetovalec za državno varnost McGeorge Bundy in bivši posebni svetovalec Bele hiše Ted Sorensen. Po končanem posvetu bo ameriško delegacijo sprejel tudi sovjetski premier Rižkov.

V Washingtonu so z zadovoljstvom pozdravili sovjetsko pobudo, pri tem pa še posebej poudarjajo vlogo Gorbačova, ki naj bi imel po njihovem mnenju glavne zasluge, da bo do tega posveta prišlo.

Da v Moskvi res mislijo pojasniti celotno zadevo, pa dokazuje tudi članek nekdanjega sovjetskega veleposlanika na Kubi Aleksejeva, ki je prvič javno spregovoril o tem, da so bile takrat nekatere sovjetske rakete že oborožene z nuklearnimi glavami in pripravljene na izstrelitev, čeprav so bili Američani doslej prepričani, da v trenutku izbruha krize sovjetske rakete niso bile nevarne.

Nogavice samo kot poželenje?

LONDON — »Bas ou collant?«, nogavice ali najlonske žabe, če si seveda lahko privoščimo hudomušni prevod za najbolj revolucionarno žensko oblačilo zadnjega dvajsetletja. Revolucionarno že, a danes še priljubljeno?

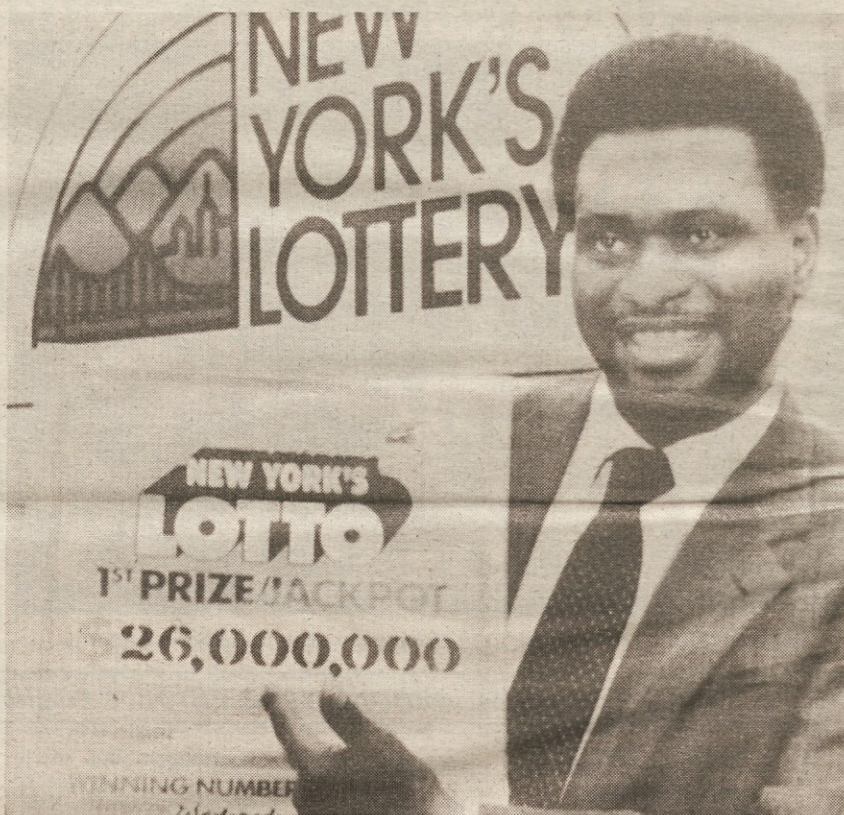
Kaže, da ne, saj se čedalje več žensk odreka še tako elegantnim in vzorčastim žabam, da se podredi obredu oblačenja nogavic. V Londonu so statistično dokazali, da kar tri ženske na deset kupujejo izključno nogavice, ker se jim zdijo prijetne, celo praktične. Veliko žensk in menda večina moških pa so vneti pristaši tistega rahlega občutka poželenja, ki ga daje ped gole kože na vrhnjem delu stegna. Svoj šarm imata seveda tudi steznik in pas za nogavice, za podveze ali celo za nogavice s pritrjeno elastiko pa naj bi se odločale izključno ženske z res brezhibnimi stegni.

Afera med Saab in SAS zaradi toplih nasvetov

STOCKHOLM — Kako mislite, da bi reagirali v Italiji, ko bi, recimo, Fiat svetoval svojim uslužbencem, naj ne letijo z Alitalio, ker je letalska družba prejela vrsto groženj. Najbrž bi izbruhnila huda afera, kot se je zgodilo na Švedskem, kjer je družba Saab-Scania, ki gradi automobile in letala, odsvetovala svojim uradnikom polete z družbo SAS.

Letalski družbi so dejansko grozili z bombnimi atentati, to pa naj bi se redno dogajalo tudi drugim družbam, je izjavil glasnik SAS, ki seveda ostro kritizira »kolega« Saab-Scania. Avtomobilska družba je primerno odgovorila, češ da je njena varnostna politika temelj, na katerem sloni celotna industrija Saab, zato ne bo preklicala »nasveta«. Uslužbenci Saab bi lahko leteli z Alitalio ...

Sreča v številkah

Augustin B. Jombo je zadel kar 26 milijonov dolarjev na loteriji in si tako nakopal ogromnega dela, saj bo moral zdaj tuhtati, kam s tolikim denarjem (AP)

NEW YORK — S tem, ko je posebnosti državni tožilec Lawrence Walsh, ki preiskuje tako imenovano "iransko afero" konec preteklega tedna umaknil dve najhujši obtožbi na račun bivšega mornariškega podpolkovnika Oliverja Northa, ki je glavna zvezda te afere (obtožbo o zaroti in poneverjanju državnega denarja) se po mnenju tukajšnjih komentatorjev postavlja vprašanje, kdaj, oziroma ali sploh kdaj, bo ameriška javnost izvedela pravo resnico o tej najhujši aferi Reaganove administracije.

Do preobrata v sodnem razčiščenju omenjene afere, ki je v javnosti znana kot "Irangate", je prišlo potem, ko sta administracija oziroma predsednik Reagan sklenila, da nekatere ključnih dokumentov, ki zadevajo vprašanja ameriške nacionalne varnosti ne bodo objavili. S tem je bil tako imenovani neodvisni tožilec sodnik Walsh ob najpomembnejše dokaze. Northova obramba je namreč vztrajala pri tem, da administracija dovoli objavo približno 40 tisoč strani zaupnih dokumentov, ki naj bi dokazovali, da je bil podpolkovnik North, nekdanji funkcionar sveta za nacionalno varnost, vpleten v številne "podtalne akcije" za katere so vedeli samo nekateri najvišji funkcionarji Reaganove administracije. Iz tega bi kot pišejo nekateri tukajšnji komentatorji povsem logično izhajajo, da podpolkovnik North tudi omenjene tajne operacije ni izvedel na svojo roko.

Osnovna zgodba te afere je dobro znana. Bivši mornariški podpolkovnik Oliver North je bil osrednja osebnost v tajni akciji financiranja nikaragovske "contre" z dobičkom od tajne prodaje ameriškega orožja Iranu. Obtožnica trdi, da je štab sveta za nacionalno varstvo na ta način "odtužil" približno 14 milijonov dolarjev ameriškega državnega denarja in, da je bil v omenjeno tajno akcijo vpleten kljub izredni prepovedi kongresa, ki je v začetku Reaganovega drugega mandata administra-

ciji izrecno prepovedal pošiljati orožje antisandinističnim silam Nikaragve. Zaradi omenjene afere je moral odstopiti tudi bivši Reaganov svetovalec za državno varnost admiral John Poindexter.

Glavno vprašanje omenjene afere je bilo ali je bil predsednik Reagan osebno vpleten v to "protizakonito akcijo", oziroma ali je bil o njej vsaj obveščen. Njegov bivši svetovalec za državno varnost admiral Poindexter je pred kongresno komisijo izjavil, da je omenjeno akcijo izvedel na lastno roko in, da o njej Reagana ni obvestil. Kljub temu je vprašanje ali je bil predsednik osebno vpleten v omenjeno akcijo, ostalo ves čas v zraku. Podobno, v tem trenutku še bolj eksplozivno vprašanje je tudi ali je bil novi ameriški predsednik vpleten v to akcijo. Bush je sicer od vsega začetka trdil, da zanjo sploh ni vedel, vendar pa ankete javnega mnenja kažejo, da je še pred lanskimi predsedniškimi volitvami več kot 70 odstotkov vprašanih Američanov sodilo, da Bush prikriva svojo pravo vlogo v tej aferi.

Do preobrata v razčiščenju omenjene afere je prišlo pretekli četrtek, ko je sodnik federalnega sodišča v Washingtonu Gessel, ki vodi sodni postopek, določil dokončne pogoje o tem, v kolikšni meri je mogoče dokumente cenzurirati (da ne bi bile odkrite številne ameriške podtalne akcije) in jih je še lahko mogoče šteti za dokazno gradivo. Northovi odvetniki so pregledali približno pol milijona strani različnih zaupnih doku-

mentov in zahtevali, da administracija objavi približno 40 tisoč strani različnih dokumentov. Zaradi prevelike količine zaupnih dokumentov in predvsem zato, ker bi bila na ta način kompromitirana večina podtalnih operacij v času Reaganove administracije (po pisanju The Washington Posta je Reaganova administracija vodila rekordno število podtalnih operacij. V določenem trenutku naj bi v različnih državah potekalo več kot 40 takšnih akcij), je sodnik Gessel odločil, da lahko obtožba in obramba zahtevata objavo približno po 300 najpomembnejših dokumentov. Potem ko administracija s trditvijo, da gre za tajne dokumente, ki zadevajo nacionalno varnost, ni dovolila njene objave, je sodnik Walsh umaknil obe najpomembnejši točki obtožnice proti podpolkovniku Northu. Zaenkrat Walsh istih točk obtožnice ni umaknil tudi proti ostalim trem obtožencem v isti aferi: admiralu Poindexterju ter trgovcem z orožjem bivšemu generalu Richardu Secordu in trgovcu iranskega rodu Albertu Hakimu.

Druga poteza Northovega odvetnika Sullivana, ki je bistveno spremenila položaj, pa je bila njegova zahteva, naj v korist Northa na sodišču pričajo predsednik Reagan, podpredsednik Bush in nekateri najvišji člani Reaganove administracije, na primer državni sekretar Shultz, sekretar za obrambo Frank Carlucci itd. Na ta način bi se sojenje Northu brez dvoma spremenilo v "proces stoletja". Reagan sicer ni pristal na zahteve nekaterih njegovih najbolj konserva-

tivnih pristašev, naj Northa vnaprej oprosti vse krivde, ampak je, kot trdijo nekateri tukajšnji komentatorji, na pobudo svojih svetovalcev prepovedal objavo nekaterih ključnih dokumentov. S tem je tožilec izgubil nekatere najmočnejše argumente, na katerih je gradil obtožnico.

Omenjeni obrat v sojenju podpolkovniku Northu je v bistvu odkril, da so pristojnosti tako imenovanega neodvisnega tožilca (na Reaganovo zahtevo ga je imenoval poseben odbor treh federalnih sodnikov) v bistvu zelo omejene. Zakon o postopku objavljanja tajnih dokumentov, ki je bil sprejet 1980. leta (prvo leto Reaganovega predsedništva) namreč določa, da ima predsednik oziroma administracija zadnjo besedo pri odločanju o objavi zaupnih dokumentov, ki zadevajo nacionalno varnost ZDA. Na ta način ni mogoča pritožba na vrhovno sodišče ZDA. Omenjen zakon je bil v javnosti deležen številnih kritik, sprejet pa je bil na pritisk skrajno konservativnih krogov, ki so trdili, da tisk z objavljanjem zaupnih vladnih dokumentov ogroža nacionalno varnost.

Kljub temu da javnost verjetno še nekaj desetletij ne bo zvedla vsega ozadja te afere (po ameriških zakonih namreč odprejo arhive s področja nacionalne varnosti šele po 50 letih), omenjena afera s tem še ni končana. Senatni komite za nadzorovanje obveščevalne dejavnosti ima namreč po zakonu pravico zahtevati na uvid vse dokumente s področja nacionalne varnosti. Predsednik omenje-

nega odbora je od sekretarja za pravosodje že zahteval večino dokumentov, kar pomeni, da se utegne omenjena afera nadaljevati tudi pod Bushevim predsedništvom. Čeprav senatni odbor ne more sam odločiti o objavi dokumentov, lahko pa na administracijo izvede ustrezen pritisk. O tem bodo odločala seveda predvsem politična dejstva in zamotano ravnanje sil med tremi vejami ameriškega političnega sistema, predvsem pa med obema glavnima strankama.

Kljub temu da je tako imenovani neodvisni tožilec Walsh proti Northu umaknil obe glavni obtožni točki, mu še vedno grozi zelo visoka kazen. Med 12 točkami obtožnice so namreč še vedno ovirane sodne preiskave, sprejemanje podkupnin, laganje pred kongresom, uničevanje uradnih dokumentov, prilaščanje državnega denarja itd. Za kar grozi bivšemu mornariškemu podpolkovniku Northu, ki ga je Reagan ob izbruhu omenjene afere imenoval "za ameriškega heroja", kazen 65 let zapora in povračilo približno 2,5 milijona dolarjev globe. Kongresnik Hamilton, ki je bil v kongresni komisiji, ki je preiskovala omenjeno afero meni, da utegne Northa sedaj, ko so omenjeni aferi "odvzete politične dimenzije" (sodijo mu namreč za čista kriminalna dejanja) doleteti še večja kazen, kot bi ga v primeru če neodvisni tožilec ne bi umaknil obeh glavnih točk obtožnice.

The New York Times je ob zadnjem obratu v omenjeni aferi zapisal, »da je zanikanje pravice do javnega ugotavljanja ali je v primeru iranske afere šlo za kriminalno dejanje, težak poraz za ameriški pravosodni sistem«. Zakon je sicer za vse enak, vendar na vse nima enako močnega učinka. »To je dokaz,« pravi komentator The New York Timesa, »da še vedno obstaja način, da ljudje, ki so na visokih položajih, kot tudi ljudje, ki so jim blizu, najdejo možnosti, da se nekako izmaknejo odgovornosti.«

UROŠ LIPUŠČEK

KRIŽKRAŽ

PRIOLOGA PRIMORSKEGA DNEVNIKA — ŠT. 21

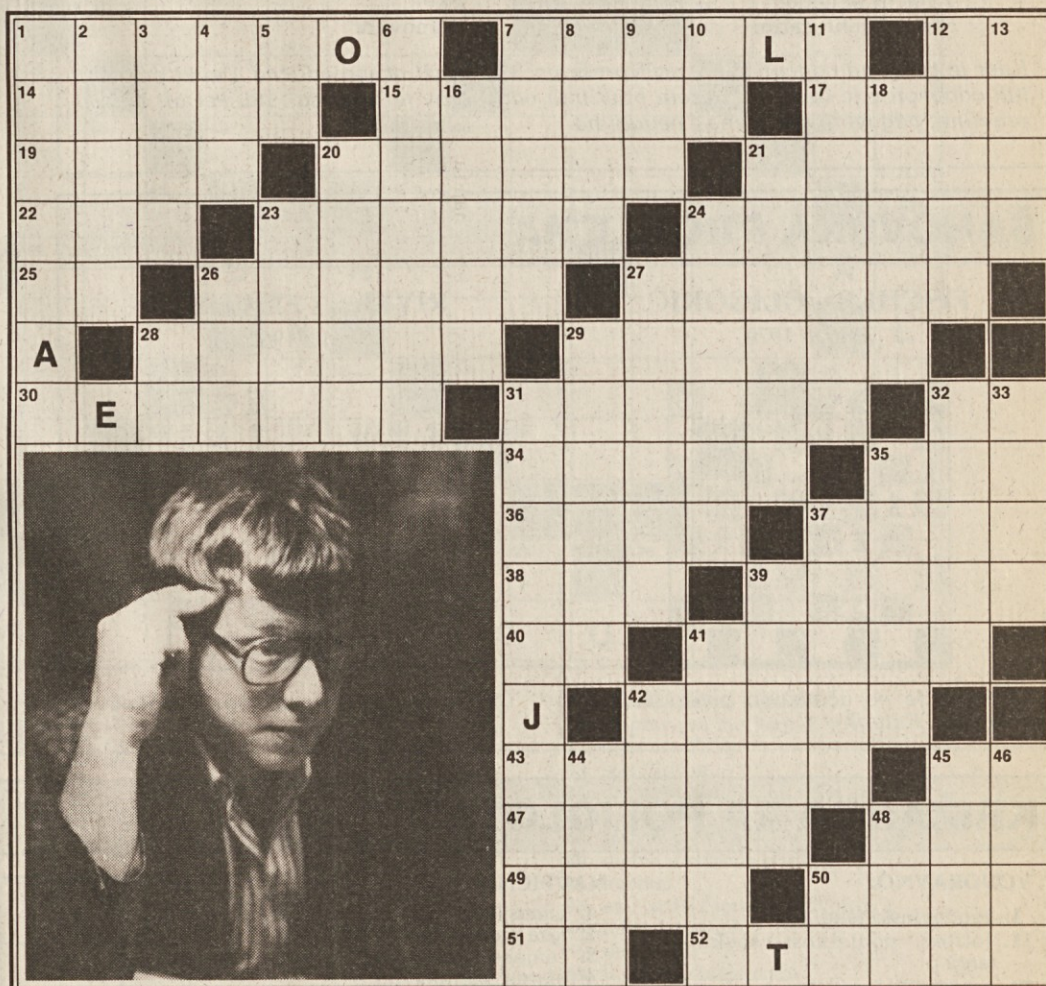
Urednik: BRANKO LAKOVIČ

KRIŽANKA Z NAŠIM REŽISERJEM

(edson)

VODORAVNO:

1. Apeninski ... je Italija,
7. domača žival ali stojalo, podstavek,
12. avt. oznaka Perugie,
14. del pohištva,
15. naslov nekdanjih kozaških po veljnikov,
17. žensko ime,
19. glavno mesto Peruja,
20. ovčar, planšar,
21. mehka prvina iz skupine alka ličnih kovin,
22. letovišče pri Opatiji,
23. kdor dela slad,
24. manjši kol,
25. avt. oznaka Cagliarija,
26. rudnina, rdečkaste barve s stek lenim sijajem,
27. ime naše pesnice Mijotove,
28. visoka šola,
29. vrsta žganja,
30. bivši košarkar in sedaj trener ljubljanske Olimpije (Vinko),
31. odličen Interjev nogometaš (Aldo),
32. post scriptum,
34. izbrana družba,
35. bivališče,
36. it. filmski režiser (Dino),
37. zdrobljen krompir,
38. grška biginja življenja,
39. angleško pristanišče,
40. Španija, Francija,
41. hudič,
42. predsednik ZSSDI (Odo),
43. bivša francoska pevka (Silvie),
45. Romunija, Avstrija,
47. derivat alkohola,
48. stik dveh ploskev,
49. konec polotoka,
50. ime pilota formule 1 Arnouxa,
51. Čampa Ivan,
52. etilni alkohol.

NAVPIČNO:

1. miličnik, 2. izobrazba, 3. južnoameriška žival iz družine velblodov, 4. osvežilna pijača, 5. avt. oznaka Taranta, 6. slovenski nogometaš (Srečko), 7. umetni prekop, 8. ime filmskega igralca Sharifa, 9. nočno zabavišče, 10. veznik, 11. žensko osebno ime,	12. žival s peruti, 13. gropajsko-padriško športno društvo, 16. priimek apostola Jude, 18. izraelski prerok za časa kralja Ahaba, 20. se lahko cedi tudi iz ust, 21. tuje žensko ime, 23. Labodji... je zelo slaven, 24. zavoji, zavitki, omoti, 26. okroglo število, 27. italaijansko žensko ime, 28. ime film. igralca Pacina,	29. plastično kiparsko delo na ploskvi, 31. glej sliko, 32. istrsko letovišče, 33. pot, napotek, 35. orientalski blazinjak, 37. malikovalec, mnogobožec, 39. ameriška valuta, 41. kraj v Sloveniji, 42. žužkojedi, 44. mesto v Piemontu, 45. bivši afriški atlet na dolge proge, 46. Kajnova žrtev, 48. evropski veletok, 50. avt. oznaka Ravenne.

NAŠI IN DRUGI KVIZI

(kovin)

- Ime velikega sodobnega književnika Vidala, avtorja romana "Lincoln"?
☐ Roger
☐ Gary
☐ Gore
- Ime slovenske smučarke Pušnikove?
☐ Katjuša
☐ Mateja
☐ Anja
- Kdo je sedanji župan doberdobske občine?
☐ M. Lavrenčič
☐ J. Jarc
☐ D. Gergolet
- Glavni urednik italijanskega dnevnika "La Repubblica"?
☐ I. Montanelli
☐ E. Scalfari
☐ F. Piccoli
- Pri katerem italijanskem moštvu igra jugoslovanski košarkar Andro Knego?
☐ Glaxo Verona
☐ Hitachi Benetke
☐ Sharp Montecatini
- Kdo je predsednik Tržaškega pomorskega kluba Sirena?
☐ E. Filipčič
☐ H. Lisjak
☐ I. Starc
- Ime ameriškega filmskega režiserja Coppole?
☐ Francis
☐ John
☐ Robert
- Ime jugoslovanskega dobitnika zlate kolajne v streljanju Maksimovića?
☐ Stepan
☐ Goran
☐ Vasilij
- Kdo je ital. minister za zdravstvo?
☐ C. Donat Cattin
☐ L. Fava
☐ A. Gava
- Predsednik Republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije?
☐ Smole
☐ Školč
☐ Stanovnik

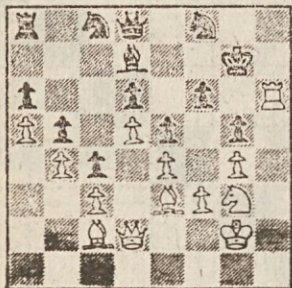
Kdor je pravilno odgovoril na vsa vprašanja, si zasluži oceno odlično. Devet pravih odgovorov je devetica, osem pravih odgovorov je "osmica", itd. Pet ali manj pravih odgovorov je ocena - negativna.

ŠAHOVSKA PROBLEMA

(jelinčič)

FISCHER - GLIGORIĆ

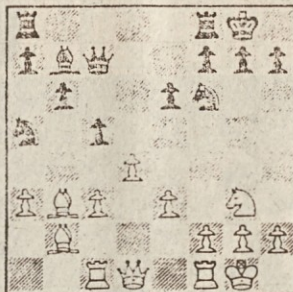
Zagreb 1970

Črni se je po učinkoviti potezi belega takoj vdal. Kateri?

RIVERA - FISCHER

Varna 1962

Črni je na potezi osvojil figuro. Kako?

SLOVARČEK

ALIA — občina na Siciliji pri Palermu s približno 9.000 prebivalci.

ALOD — v fevdalizmu zemljiška lastnina nosilca izvirne lastninske pravice; svobodna posest, ki ni bila vezana na fevdalno pravo.

ASSO — občina v Lombardiji (pokrajina Como) s približno 3.000 prebivalci.

BENARES — vzhodnoindijska tkanina, izvezena s srebrnimi nitmi; srebrni brokat.

CASSOLA — italijanski pisatelj, rojen v Rimu; več let je živel v Volterra; avtor med drugim znanega roma "La ragazza di Bube" (Carlo).

EBOLI — mestece v Campanii (pokrajina Salerno) s približno 25.000 prebivalci.

GEA — v starogrški mitologiji boginja življenja, rasti in smrti, mati vesoljstva - tudi Gaja ali Gaia.

ISMENE — Antigonina sestra iz grške mitologije. Hotela je umreti z Antigono.

ISSA — antično ime otoka Visa.

ITTEN — švicarski grafik in likovni teoretik (Johannes).

LONJA — reka v zahodni Slavoniji, levi pritok Save.

MAS — kitajska utežna mera; tudi reka na Javi.

NAV — duša umrlega po verovanju starih Slovanov.

RIONI — reka v SZ, pritok Črnega morja.

SPINEL — rudnina, navadno rdečkaste barve s steklenim sijajem; po sestavi največ aluminijev in magnezijev dioksid.

KRIŽKRAŽEVI SODELAVCI

V tej številki so sodelovali:

Dušan JELINČIČ, Mario MAGAJNA, Aleksander MUŽINA, Jože PETELIN, Alfred ŠVAGELJ.

Ilustrator Barbara BONETA.

KRIŽANKA ZA POLIGLOTE

(lako)

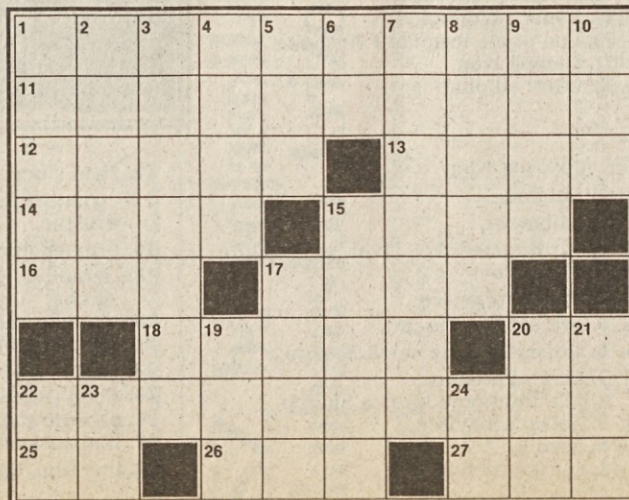
VODORAVNO:

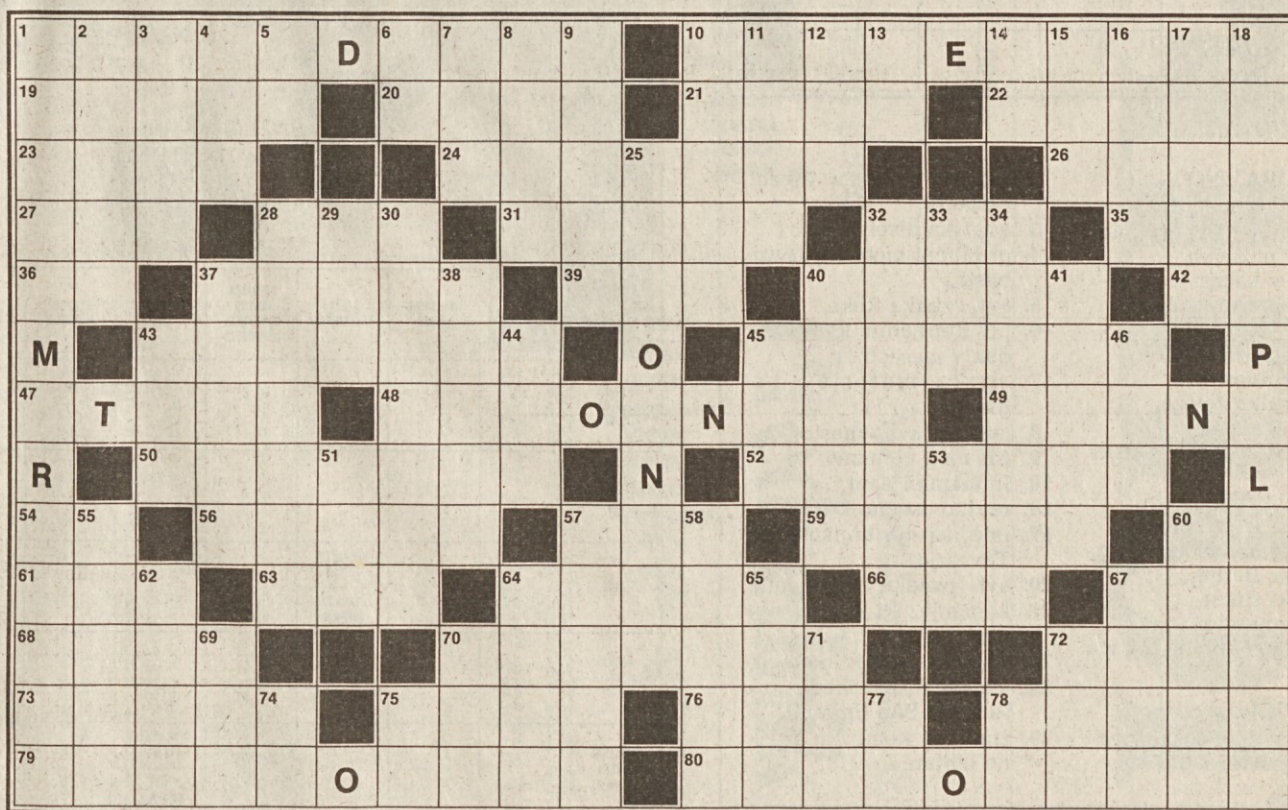
- zgodovinski (angl.),
- lotitev, podjetnost, špekulacija (angl.),
- koristni (it.),
- dobitnica šestih zlatih kolajn na OI v Seulu (Kristin),
- predmet, naloga (it.),
- ustanove, zavodi (it.),
- vek (angl., it.),
- občina na Siciliji pri Palermu,
- zvočen, krepilen (angl.),
- George Bush,
- prazgodovina (it.),
- Švedska, Španija,
- am. filmski igralec (Bruce),
- in (nem.).

NAVPIČNO:

- danes (nem.),
- Igra mestni derbi z Milanom,
- cenjene, čislane (it.),
- platno, tkanina (it.),
- zlatnine (it.),
- Rok Petrovič,
- podsmehljiv (it.),
- mesto (it.),
- kraj v Piemontu,
- italijansko moško ime,
- izbrana družba (fr.),
- roči, držaji (it.),
- olje (angl.),
- irski brinovce,
- slab (angl.),
- post scriptum,
- kralj (it.),
- znak za kem. prvino rutenij.

V oklepaju so označene okrajšave angl. za prevod v angleščino, fr. za prevod v francoščino, it. za prevod v italijanščino in nem. za prevod v nemščino.

VODORAVNO:

1. prebivalka naše kraške vasi,
10. slovenski književni zgodovinar (Ivan),
19. prebivalci Ilirije,
20. prвина za brinovec
21. uboštvo, pomanjkanje, siromak,
22. vas na Tolminskem,
23. vulkan na Siciliji,
24. mestece v Hrvaškem Zagorju,
26. najmanjši delec snovi,
27. duhovit domislek, zlasti v filmu,
28. torerova žrtev,
31. sedeži dijakov in učencev,
32. kitajska utežna mera,
35. oče,
36. oranje,
37. najvišji moški glas,
39. rimska boginja jeze,
40. grof,
42. avt. oznaka Ancone,
43. grški bog smrti,
45. zvezne državne enote v Švici,
47. hunski vladar,
48. sovražnost, zoprnost, nenaklonjenost,
49. mesto v zahodni Bosni,
50. tržaška turistična točka,
52. celica,
54. Anatolij Karpov,
56. zahodnonemški teniški igralec,
57. organ voja,
59. žensko ime,
60. Madžarska, Avstrija,
61. darilo, poklon,
63. brkati jastreb,

64. maščobe,
66. izraelska luka,
67. gorski vrh v Julijskih Alpah,
68. scena,
70. naslovi nekaterih muslimanskih vladarjev,
72. zgoniško športno društvo,
73. modus,
75. ime urednice Novega Matajurja Namorjeve,
76. jugoslovansko пристanišče,
78. ulična prodajna hišica,
79. plemič, plemenitaš,
80. vesoljci.

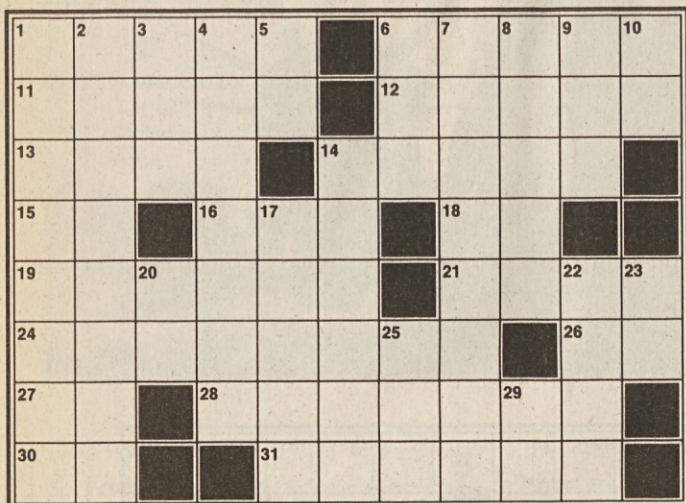
NAVPIČNO:

1. glej levo sliko,
2. žrtvenik,
3. am. filmski igralec in pevec Crosby,
4. vek, doba,
5. avt. oznaka Reke,
6. sibirski veletok,
7. izrastek pod nosom,
8. am. filmski igralec Douglas,
9. letopis,
10. razsaja zlasti pozimi,
11. italijanski slikar (Guido),
12. filmska igralka Gardner,
13. Francija, Avstrija,
14. Novak Vlado,
15. tropska papiga,
16. večkrat jih imajo polna hvale,
17. del celote,
18. glej desno sliko,
25. luknjičavost,
28. vzhodnoindijska tkanina, izvezana s srebrnimi nitmi, srebrni brokat,

29. hrvaški naftni koncern,
30. priprava za merjenje kotov,
32. država v ZDA,
33. star Slovan,
34. del pohištva,
37. mehka kovina srebrnkasto sive barve,
38. francoska reka,
40. dedna družbena plast,
41. enojka,
43. am. teniški igralec Mayotte,
44. mlečni izdelek,
45. del; ptica,
46. it. pevek Zanichchi,
51. angleško pivo svetle barve,
53. popevkar Kershaw,
55. madžarski politik,
57. telovadni element,
58. ptičja samica,
60. kraško...drevo,
62. stvari,
64. križanec med oslom in kobilom,
65. tuje žensko ime,
67. del ladje,
69. divja mačka,
70. kožna plesnoba,
71. metrični poudarek,
72. kianti na pol,
74. Nikola Tesla,
75. Jože Koren,
77. sto kvadratnih metrov,
78. avt. oznaka Krapine.

KRIŽANKA

(edson)

VODORAVNO:

1. filmski igralec Ustinov,
6. svečeniki, ki vodijo molitve v mošejah,
11. mesto v Laciju,
12. dotikanje,
13. enice,
14. kot burja,
15. Škerl Silvester,
16. uničevalka železa,
18. osebni zaimek,
19. etilni alkohol, vinski cvet,
21. strnjen sneg v pesti,
24. seznam, izkaz, popis,
26. Romunija, Luksemburg,
27. Španija, Italija,
28. beneški slikar,
30. nomen nescio,
31. infekcija, gnojna okužba.

NAVPIČNO:

1. največji slovenski pesnik (France),

2. nemški fizik in filozof (Albert),
3. atletska disciplina,
4. gradbeni material iz azbesta,
5. avt. oznaka Reke,
6. pri Rimljanih 13. ali 15. dan v mesecu,
7. dirka motorjev po gmajni,
8. grško glavno mesto,
9. čas med vojnama,
10. Immanuel kant,
14. moško osebno ime,
17. ime našega književnika Tavčarja,
20. avt. oznaka Agrigenta,
22. kamenje, ki ga je nanesla voda,
23. filmski igralec Pacino,
25. vzdevek španskega košarkarja San Epifania,
29. znak za kemijsko prvine lantan.

ZLOŽLJIVKE

(Gregorjus)

Kapa (9)

Čez Turin drvé široka...
v žilah teče včasih gorka...
hud na morju je nevaren...
ničlo še pridenem zraven.
Če mi žgo možgani,
še papirnato me brani!

Poškodba (4)

Najbolj zgođen, črvst....
najprva črkov vrst....
Boleča in krvava,
za Lahe pač je... žaba!

Povrtnina (6)

Iz morja se suši...
in očka naš je...

pač pa s kisom in oljem,
vsak svežo jo snè.

Julij Cezar (4)

Lah ne more tega izreči.
najbolj znana silna zver...
Spravi pod svojo kritino
goved, konje in vso živino.

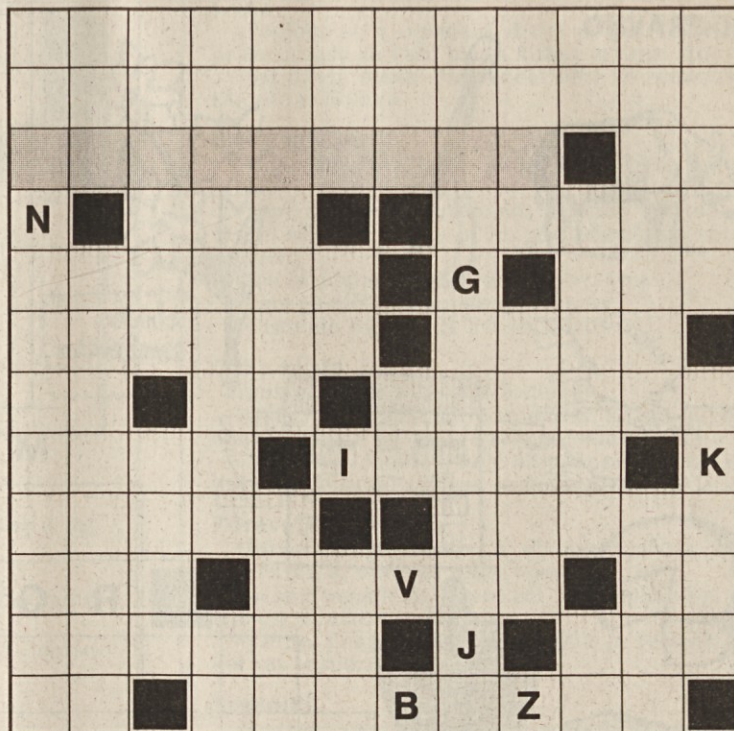
Heros (10)

Puščico napet drži...
lep, okrogel, čudi se.
"LEIT" ga namreč uglasbeni...
v abecedi prva je.
Ko po progi silno teče,
za seboj si breme vleče.

SLIKOVNA KRIŽANKA

	IZPOLNITEV NALOGE	ZVEZA TABORNIKOV	UREDNIKA NOVEGA MATAJURJA NAMORJEVA	MOŠKO IME	NASILNEŽ ZATIRALEC	STO KVADRATNIH METROV
JE LAHKO TUDI NA ZELODCU						
DESETI MESEC V LETU						
RITOLA		BOGASTVO GOZDOV				PRAVA ŽENSKA
GRŠKA MUZA GODBE		KLADA ZA SEKANJE				
NORDIJSKA MORSKA BOGINJA			SESTAVIL: LAKO	OCVIRK VASJA		
				UGO CERLETTI		
POD			SENČNICA			
			VELIKA PRIPOVEDNA PESNITEV			
PODALJŠAN NOS PRI ŽIVALIH					MESTO V MEHIKI	REKA V KANADI
GRŠKI BASNOPISEC				TAKAHARU FUJITA		
				NAS EKONOMIST (SUADAM)		
NAŠA PRI- TROJILNICA		KRIŽKRAŽ JE VAS	PEVSKI ZBOR			
			BIVŠI NOGOM. TRIESTINE			
FAUSTO COPPI		NEVESTINA OPREMA				
		24 UR				
EDIP						
PRSTI RJAVE BARVE						
SODELAVEC DANICE						

S pomočjo že vpisanih črk in črnih polj razporedi v lik vodoravno in navpično vse besede ob strani. Če jih boš pravilno razporedil, boš v sivih poljih dobil evropsko mesto na sliki.

2 črki: AR - BT - DI - IA - JI - LA - OR - RA - TA - UJ

3 črke: ARK - ECA - KOD - DON - NIT - REM - SIR - TAP

4 črke: ADEN - ATOS - GAME - NOTA - RANA - UJNA

5 črk: CESAR - DEVIN - DIJAK - EKRAN - EMONA - ITALO - JALEN - VESTA

6 črk: BRATJE - NASTOP - PEPITA - SANTOS - SKOVIR - TKALEC

7 črk: VCEPITI - ZJUTRAJ

8 črk: ANABAZIS - KERAMIKA

9 črk: OKTAVIJAN

12 črk: INAVGURACIJA - REAKCIONARJI - TRANSPARENTI - TRNOVSKI GOZD

KRIŽANKA

(gallus)

VODORAVNO:

- vrsta pušk in samokresov, ki se imenujejo po ameriškem konstruktorju (naša oblika pisave) - star italijanski srebrnik - mini spodnje hlačke,
- seznam, popis - prleško narečje,
- šega, navada - svobodna posest v fevdalizmu - antično ime otoka Visa - število z dvema ničlana,
- duša umrlega po verovanju starih Slovanov - nedvoumnost, jasnost, evidentnost - gostinski obrat s prenočišči,
- posušena kri na rani - švicarski grafik in likovni teoretik (Johannes) - ubiti italijanski politik (Aldo),
- reka v SZ, pritok Črnega morja - vzklík nestrpnosti - star naziv za orača,
- ime hrvaške gledališke in televizijske igralka Kisič - muslimanska vera - sorta kvalitetnih jabolk,
- angleški filmski igralec (Terence) - pokrajina v ČSSR - japonska oblika budizma,
- rastlinska bodica - pripadnik judovske verske sekte pred našim štetjem - severnoatlantski pakt - slovenski pesnik (France, »Osviti«),
- prebivalka istega kraja ali dežele - ameriški kuščar iz rodu leguanov,
- anglosaška površinska merska enota (acre - naša pisava) - športni klub iz madrida - izbrani spisi, cvetober.

●	A	B	C	Č	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	R
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		
10																		
11																		

Uganjene besede vpisujte v vodoravne vrstice in navpične stolpce tako, kot kažejo številke oziroma črke.

NAVPIČNO:

- sodobna slovenska pisateljica (Kristina) - vrtna cvetlica s cvetovi različnih barv,
- izdelovalec velikih sit - fižolov plod,
- opravljanje,
- otok v Jadranu - drugo ime za državo Tajsko - sto kvadratnih metrov,
- avtomobilska oznaka Novega Sada - ime pevca Pestnerja - delavec v prehrambenem obratu,
- prebivalci Odisejevega otoka - mlečni izdelek,

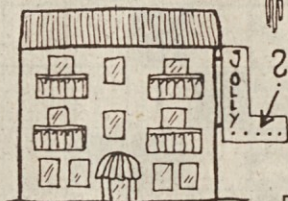
- ljubkovalno žensko ime - Antigoni - sestra iz grške mitologije,
- alpinistični izraz za zaprt kamin v gorah - reka v zahodni Slavoniji, levi pritok Save,
- kmečki delavec, plačan na dan - kemijski znak za aluminij,
- kratica za »športno prvenstvo« - Turek, Osman,
- krajša oblika imena začetnika krščanstva - lovsko nastava,
- nekdanj najsevernejša irska provinca - družbeni položaj,

- znižana nota d - omamljenje pri operaciji,
- priljubljena igra na 64 poljih - tuje moško ime - italijanski spolnik,
- sičnik in šumnik - zdravilna rastlina z rumenimi cvetovi; tudi naš nekdanji smučarski skakalec (Miro) - vzklík na bikoborbi,
- nož za rezanje listov,
- športni klub iz Milana - veznik,
- ime italijanskega igralca Stoppe - domača oblika imena Ana.

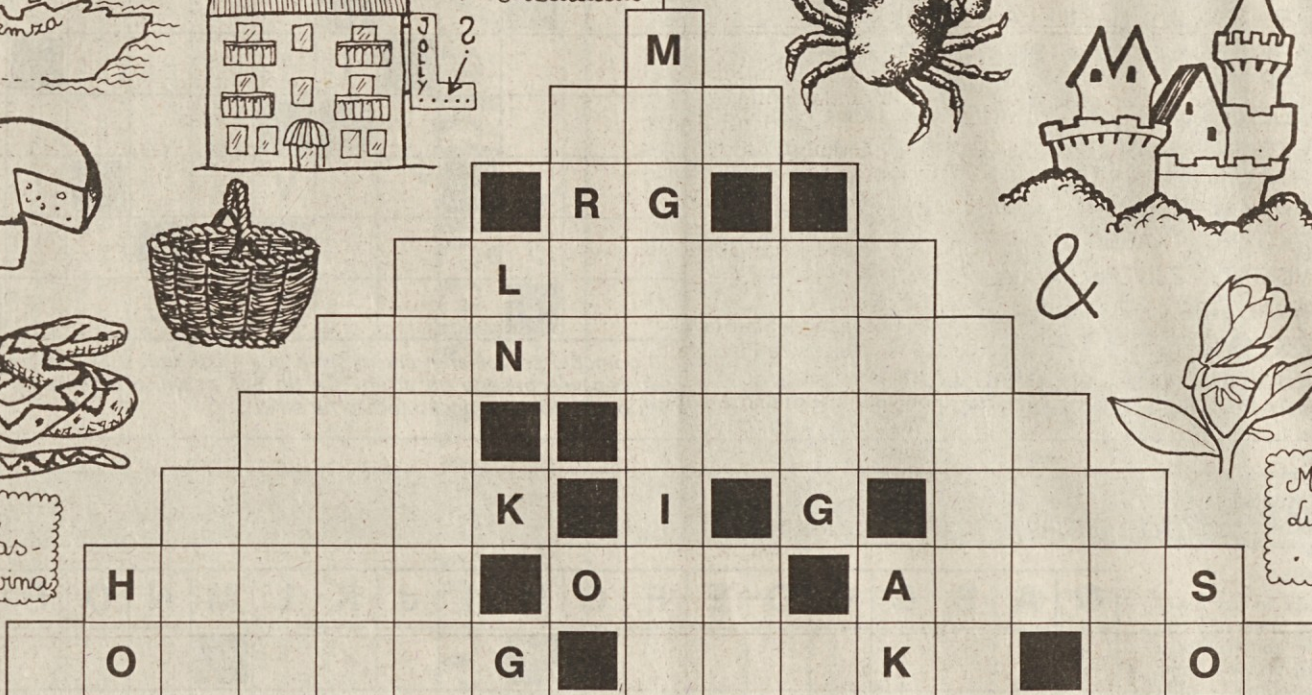
VODORAVNO

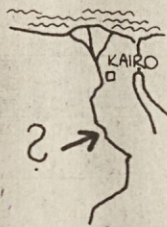
zbirka zemljovidov

oglas, razglas, tiškovina

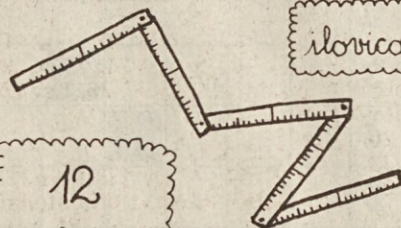
NAVPIČNO

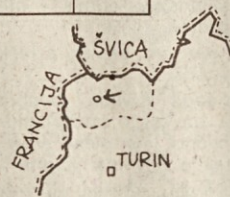
&

Martin Luther ... ?

12 mesecev

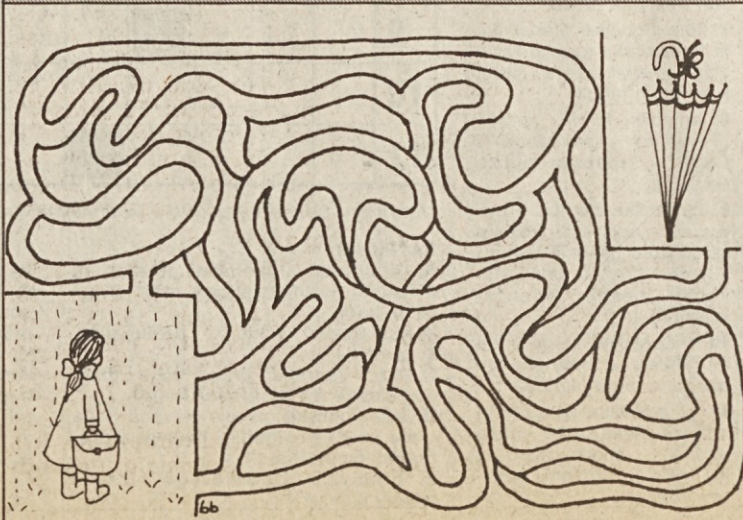
konec angl. = ?

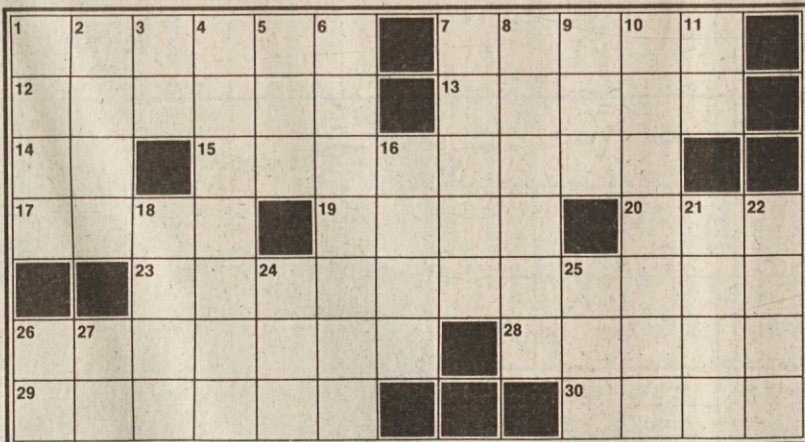
KAJ SE BO PRIKAZALO

Pobarvaj vse dele, ki so označeni s piko.

KAKO UČENKA DO DEŽNIKA

VODORAVNO:

1. ime našega senatorja Spetiča.
7. živalski... obraz,
12. morije,
13. tuje žensko ime,
14. avtomobilska oznaka Ancone,
15. Ana... sloviti roman Tolstoja,
17. pokrivalo,
19. vlivanje,
20. konjski tek,
23. stabilnost, trajnost, stalnost,
26. pivnica, vinska klet,
28. italijanski pevec (Vasco),
29. pomol, motovž, tin,
30. del pohištva.

NAVPIČNO:

1. škrat, spaček,
2. tisoč kilogramov,
3. okay,

4. Ojdipova mati in žena,
5. krilo rimske legije,
6. mistični budistični ideal o najvišji blaženosti duše,
7. veleum,
8. ime ameriškega komika Hardyja,
9. ime kanadskega atleta Johnsona,
10. istost,
11. avt. oznaka Cagliarija
16. ameriška pevka Fitzgerald,
18. kmečki upor,
21. občina v Lombardiji (pokrajini Como),
22. slog,
24. mostovž,
25. organ voha,
26. avt. oznaka Karlovca,
27. am. filmski igralec Pacino.

ZA SMEH IN DOBRO VOLJO

Cena

»Poglejte se v ogledalo, draga gospa! Ta obleka je kot nalašč za vašo blede kožo,« je dejal trgovec.
»Saj nisem blede! Prebledela sem, ko sem slišala za ceno te obleke!«

Konji in vino

Pepi je zaustavil konje, stopil z voza in se podal v krčmo.

»Pepi, zgledaš zelo utrujen. Verjetno boš tudi lačen in žejen. S čim te lahko postrežem?« ga vpraša krčmar.

»Daj le mojim konjem nekaj vrčev vina!«

»Zate pa nič?« ga vpraša krčmar.

»Čisto nič, saj veš, da moram voziti.«

Očka in sin

Janezek gleda slike svojih staršev.

»Očka, na tej sliki sta ti in mama, ko sta se poročila. Za vaju je bil gotovo zelo pomemben dan...«

»Prav imaš, Janezek, to je bil nepozaben dan. Bilo je prvič in zadnjič, ko mi je tvoja mama rekla da!«

Zdravniška

Univerzitetni študentje občudujejo slavnega zdravnika, ki opravlja težko operacijo.

Pacient nenadoma odpre oči in zavpije: »Kaj delajo vsi ti idioti okoli mene!«

»Vidite, dragi študentje, pacientu je že bolje, ta-kaj vas je spoznal!«

Predniki

Janezek: »Mama, je res, da so bili naši predniki opice?«

Mama: »Ne vem, Janezek. Vem le to, da tvoj oče me ni hotel nikoli predstaviti svojim staršem.«

Poštar

»Vedno sem slepo verjel, da mi je žena zvesta!« reče Pepi.

»In sedaj? ga vpraša Toni.

»Ko sva z Marjeto šla na počitnice k svojim sorodnikom v Cagliari, sem opazil našega poštarja.«

REŠITVE IZ TE ŠTEVILKE

NASLOVNA STRAN

KRIŽANKA Z NAŠIM REŽISERJEM: 1. polotok, 7. kobila, 12. PG, 14. omara, 15. ataman, 17. Meta, 19. Lima, 20. stanar, 21. kalij, 22. Ika, 23. sladar, 24. palica, 25. CA, 26. spinel, 27. marija, 28. atenej, 29. rakija, 30. Jelovac, 31. Serena, 32. P.S., 34. elita, 35. dom, 36. Risi, 37. pire, 38. Gea, 39. Dover, 40. EF, 41. rogač, 42. Kalan, 43. Vartan, 45. RA, 47. ester, 48. rob, 49. rtič, 50. Rene, 51. Č.I., 52. etanol. Na sliki = Sergij Verč.

STRAN II.

NAŠI IN DRUGI KVIZI: 1. NASE, 2. Katjuša, 3. M. Lavrenčič, 4. E. Scalfari, 5. Sharp Montecatini, 6. E. Filipčič, 7. Francis, 8. Goran, 9. C. Donat Cattin, 10. Školč.

ŠAHOVSKA PROBLEMA: 1. problem: 1. Tf6 in črni se je vdal, saj ne more vzeti ne s kraljem ne z damo, ker jo v obeh primerih izgubi. 2. problem: 1. ...Dc6; 2. f3 Db5 in pade lovec.

KRIŽANKA ZA POLIGLOTE: 1. historical, 11. enterpri-se, 12. utili, 13. Otto, 14.

tema, 15. enti, 16. era, 17. Alia, 18. tonic, 20. G.B., 22. preistoria, 25. SE, 26. Lee, 27. und.

STRAN III.

KRIŽANKA ZA STRPNEJŠE: 1. Doberdobka, 10. Grafenauer, 19. Iliri, 20. brin, 21. reva, 22. Vrsno, 23. Etna, 24. Krapina, 26. atom, 27. gag, 28. bik, 31. klopi, 32. mas, 35. ata, 36. or, 37. tenor, 39. Ira, 40. konte, 42. AN, 43. Tanatos, 45. kantoni, 47. Atila, 48. odioznost, 49. Livno, 50. Miramar, 52. stanica, 54. AK., 56. Jelen, 57. nos, 59. Anica, 60. HA, 61. dar, 63. ser, 64. masti, 66. Aka, 67. Krn, 68. oder, 70. sultani, 72. Kras, 73. način, 75. Jole, 76. Reka, 78. kiosk, 79. aristokrat, 80. astronavi. Na slikah = Diego Maradona, Roman Polanski.

STRAN IV.

KRIŽANKA: 1. Peter, 6. imami, 11. Rieti, 12. dotik, 13. enke, 14. veter, 15. Š.S., 16. rja, 18. on, 19. etanol, 21. kepa, 24. register, 26. RL, 27. EI, 28. Tiepolo, 30. N.N., 31. prisad. ZLOŽLJIVKE: Kapa: Po, kri, val, o = pokrivalo. Poškod-

ba: ran, a = rana. Povrtni-na: sol, ata = solata. Julij Cezar: h, lev = hlev. Heros: lok, o, motiv, a = lokomotiva.

SLIKOVNA KRIŽANKA: Razjeda - oktober - BT - les - Euterpe - ran - O.V. - tla - uta - rilec - Ezop - T.F. - da - kor - F.C. - bala - Oidipus - rjave - Daničar. Na sliki = Robert Redford.

STRAN V.

KOMBINACIJSKA KRIŽANKA: Trnovski gozd - reakcionarji - Amsterdam - UJ - tap - Vesta - skovir - ark - pepita - ujna - ar - JI - bratje - rana - Italo - Emona - Cesar - nit - Devin - TA - tkalec - Don - IA - Anabazis. Rešitev = Amsterdam.

KRIŽANKA: 1. Brovning - Škud - slip, 2. register - prleščina, 3. etos - alod - Issa - sto, 4. nav - očitnost - hotel, 5. krasta - Itten - Moro, 6. Rioni - no - ratar, 7. Asja - islam - reneta, 8. Stamp - Moravsko - zen, 9. trn - Esen - NATO - Onič, 10. rojakinja - bazilisk, 11. aker - Real - analekta.

STRAN VI.

SLIKOVNA KRIŽANKA: M - gad - RG - planike - mandolina - led - London - letak - i - g - sir - hotel - oje - atlas - nosorog - Atika - koš.

STRAN VII.

KRIŽANKA: 1. Stojan, 7. gobec, 12. pokoli, 13. Elena, 14. AN, 15. Karenina, 17. kapa, 19. vliv, 20. kas, 23. ustaljenost, 26. kantina, 28. Rossi, 29. altana, 30. stol.

STRAN VIII.

SMUČARSKA SLIKOVNA KRIŽANKA: Ikavec - latina - Ema - KR - rak - Gilda - Odo Kalan - Katalonec - Peru - P.P. - TA - tvar - Igor - eter - ANSA - romb - Tirana - Islam - ar - R.R. - mleko - G.I. - NI - oaze - TT - Leon - T.G. - vnetje - mair - mig - I.J. - norma - ne - Ike - če - Arno - stran - Alberto - Tomba - Lyon - I.T. - otepači - votlina - A.K. - avdion - ki. Na slikah = Rok Petrovič, Pirmin Zurbriggen, Alberto Tomba.

OPOMBA

Pri križankah so rešitve podane samo za vodoravno.

»SMUČARSKA SLIKOVNA KRIŽANKA«

		SESTAVIL: LAJO	PODVALNA SEJAVNOST	MOŠKO OSEBNO IME	NOGOMETNO MOŠTVO IZ BERGAMA	VICENZA	ENICA	RUSKI VLADAR					
		SE POSLOŽUJE IKAVŠČINE											
		KRAJ V LACIJU											
	PRILA- GAJANJE	GEOMETRIJSKI POJEM	ŽENSKO OSEBNO IME			KRANJ	ŠOLSKA POTREBŠČINA						
NEOZDRAV- LJIVA BOLEZEN			TUJE ŽENSKO IME										
			NAŠE ŽENSKO IME										
PREDSEDNIK ZŠOI						ITALJANSKI PISATELJ (CARLO)			JAZ V LATINSČINI	ZAHOD			
PREDIVALEC KATALONIJE							ZORANA ZEMLJA	JUŽNODAMERIŠKA DRŽAVA					
PABLO PICASSO			TARANTO		MATERIJA, SNOV			IME STRAVINSKEGA					
			ERBIJ										
VNETLJIVA, HITRO HLAPLJIVA SNOV				NOVO MESTO	IT. TISKOVNA AGENCIJA			GEOM. LIK					
					-MOŽNA- IZBIRA			NAŠE GORIŠKO DOB. DRUŠTVO					
GLAVNO MESTO ALBANIJE						MOHAMEDOVO VERSTVO					STO KVADRATNIH METROV		
						LATINSKI VEZNIK							
ROBERT REDFORD		ZENICA	NOVOROJENČ- KOVA JED					GRUDEN IGO			NORVEŠKA, ITALIJA		
			VULKAN NA SICILIJU					ENA V BERLINU					
ZELENICE V PUŠČAVI				TEDESKA TRIBUNA		AM. BOKSAR SPINKS					TOMAŽ GRUDEN		
				CIRILSKA ČRKA		MAKARSKA					ČAS MED VOJNAMAMA		
UŠESNO JE... OTITIS					IT. SMUKAČ						SOVJETSKO VOJNO LETALO		
					SOV. POLITIK (VJACESLAV MIHAJLOVIČ)								
IVAN JAN		BELLINIJEVA OPERA					NAŠA NIKALNICA			DOZDEVEK EISENHOWERJA			
										DRHAL			
BIVALIŠČE NA ONU		REKA SKOZI FIRENCE				BRANKO MIKULIČ	MESTECE PRI SALERNU	DEL KNJIGE					
								RAZUM, DOKAZ, PRAVILO					
											YAMAHA NA ZAČETKU	PATRIARH	AVSTRIJSKI PILOT LAUDA
									FRANCOSKO MESTO				
									AV. SMUČAR (NANS)				
			IVAN TAVČAR		PRIPRAVE ZA OTEPARJE								
					TINE DEBELJAK								
			JE TREBUŠNA ALI USTNA								ANATOLIJ KARPOV		
			RADIJSKI SPREJEMNIK Z ENO ELEKTRODO								OZIRALNI ZAJMEK ALI ZAČETEK KILOMETRA		